

ศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ส่งเสริมบทบาทและกิจกรรม
ของสโมสรโรตารีในประเทศไทย

A STUDY OF THE BUDDHADHAMMA WHICH ENHANCES
THE ROTARY'S ROLES AND ACTIVITIES IN THAILAND

นายสมภพ สุขสิงห์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๓

ศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ส่งเสริมบทบาทและกิจกรรม
ของสตรีโรตารีในประเทศไทย

นายสมภพ สุขสิงห์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๓

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

**A STUDY OF THE BUDDHADHAMMA WHICH ENHANCES
THE ROTARY'S ROLES AND ACTIVITIES IN THAILAND**

Mr. Somphop Sooksing

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of
The Requirement for the Degree of
Master of Arts
(Buddhist Studies)

Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Bangkok, Thailand
C.E. 2010

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
พระพุทธศาสนา

_____
(พระสุธีธรรมานุวัตร, ผศ. ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ _____ ประธานกรรมการ

(พระเมธีรัตนดิลก, ดร.)

_____ กรรมการ
(พระมหาทวิ มหาปญฺโญ, ผศ. ดร.)

_____ กรรมการ
(ดร. ทรงวิทย์ แก้วศรี)

_____ กรรมการ
(อาจารย์ รังมี สุทนต์)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

พระมหาทวิ มหาปญฺโญ, ผศ.ดร. ประธานกรรมการ

อาจารย์ รังมี สุทนต์ กรรมการ

ชื่อวิทยานิพนธ์ : ศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ส่งเสริมบทบาทและกิจกรรมของสโมสรโรตารีในประเทศไทย

ผู้วิจัย : นายสมภพ สุขสิงห์

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: พระมหาทวิ มหาปญฺโญ, ผศ.ดร., ป.ธ. ๘, พธ.บ.,
ศน.ม. (พุทธศาสนศึกษา), M.Phil., Ph.D. (Buddhist Studies)

: อาจารย์รังษิ สุทนต์ ป.ธ. ๘, พธ.ม. (พระพุทธศาสนา)

วันสำเร็จการศึกษา : ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ คือ (๑) เพื่อศึกษาบทบาทและกิจกรรมของสโมสรโรตารีในประเทศไทย (๒) เพื่อศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ส่งเสริมบทบาทและกิจกรรมของสโมสรโรตารีในประเทศไทย และ (๓) เพื่อสังเคราะห์การประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ส่งเสริมกิจกรรมของสโมสรโรตารีในประเทศไทย โดยใช้วิธีการศึกษาทั้งจากเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึกจากประชากรผู้ให้ข้อมูล

ประวัติและการดำเนินงานสโมสรโรตารีนั้นนับว่าเป็นสโมสรบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคมเอกชนแห่งแรกที่กำลังเติบโตและใหญ่ที่สุดในโลก โดยไม่ได้เกี่ยวข้องกับการเมืองหรือลัทธิศาสนาใดๆ เกิดขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อพ.ศ. ๒๔๔๘ ได้แพร่ขยายออกไปยังประเทศต่างๆ ในโลกกว่า ๒๐๐ ประเทศและภูมิภาค ได้เข้าในประเทศไทยเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๕ จากนั้นก็ได้แพร่ขยายตัวออกไปอย่างซำๆ จากกรุงเทพมหานครไปยังต่างจังหวัด

จากการศึกษาพบว่า บทบาทและกิจกรรมของสโมสรโรตารีในประเทศไทยนั้นต้องการสมาชิกที่มีทั้งคุณภาพและจำนวนเพิ่มขึ้น เมื่อเทียบกับจำนวนประชากรของประเทศที่เพิ่มขึ้นและปัญหาต่างๆ ในสังคมที่เพิ่มตามมา แต่ข้อมูลที่พบจากการศึกษาพบว่า จำนวน

สมาชิกของสโมสรโรตารีในประเทศไทยเพิ่มขึ้นน้อยมากเมื่อเทียบกับจำนวนประชากรของประเทศไทยเพิ่มขึ้น

ผลการศึกษาได้พบว่าหลักธรรมที่สามารถจะช่วยส่งเสริมบทบาทและกิจกรรมของสโมสรโรตารีได้ ดังนี้ คือ อิทธิบาท ๔ ซึ่งมีความสำคัญต่อการบริหารภายในองค์กรเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นเครื่องสนับสนุนจุดยืนของสโมสรโรตารีตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งขึ้น และความสำเร็จจะมีได้ก็ด้วยความร่วมแรงร่วมใจของกรรมการบริหารและสมาชิก กล่าวคือหลักอุปทานิชธรรม ๗ ส่วนหลักธรรมที่จะช่วยส่งเสริมกิจกรรมของสโมสรโรตารีโดยตรง ได้แก่ สังคหวัตถุ ๔ ที่เอื้อต่อการบำเพ็ญประโยชน์โดยตรง นอกจากนี้หลักธรรมที่จะช่วยการดำเนินกิจกรรมของสโมสรโรตารีได้อย่างดีที่สุดคือ สัปบุริสธรรม ๗ เพราะเป็นเรื่องการเข้าถึงบุคคลและประชุมชนโดยตรง โดยคำนึง กาละ เทศะและหลักการ ตลอดจนเหตุผลเป็นสำคัญ

Thesis title : A Study of the Buddhadhamma which Enhances
the Rotary's Roles and Activities in Thailand

Researcher : Mr. Somphop Sooksing

Degree : Master of Arts (Buddhist Studies)

Thesis Supervisory Committee

: Phramaha Tawee Mahapañño, Asst. Prof., Dr. Pali IX,
M.A. (Buddhist Studies), M.Phil., Ph.D. (Buddhist Studies)

: Mr. Rangsi Sudon Pali IX, M.A.(Buddhist Studies)

Date of Graduation : February 28, 2011

ABSTRACT

This thesis is of 3 objectives which are (1) to study the roles and service activities of the Rotary Clubs in Thailand, (2) to study the Buddhadhamma which enhance the roles and service activities of the Rotary Clubs in Thailand, and (3) to study on how to apply the Buddhadhamma to enhance the roles and service activities of the Rotary Clubs in Thailand.

The history and working of the Rotary Clubs are the first and biggest civil social service club of the world, disregard the politic and any religion, established in the United States of America in 1905, being expanded to more than 200 countries and geographies, was established in Thailand in 1936, since then being expanded slowly from Bangkok to upcountry.

The study has found that the Rotary Clubs' roles and service activities in Thailand are needed to increase both of the quantity and quality members compare to the growth of the population and the social problem of the country. But, the result of the research was found that the Rotary Clubs' members being increased in very low numbers.

The study has found that Buddhadhammas are able to enhance the Rotary Clubs' roles and service activities, such as:- the 4 Iddhipabdas is very importance to the internal organization management, the Rotary Clubs' policies are being supported, and the success is being met to the objective by clubs member and board cooperation which enhance by the 7 Aparihaniyadhammas. The Rotary Clubs' service activities are enhanced by the 4 Sangahawattus which relevant for the service activities directly, beside the best Buddhadhamma for the Rotary Clubs' activities are the 7 Sappurisadhammas because they can help Rotarians working with people and society directly regarded time, place, principle and reason.

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. พระมหาสุทิตย์ อาภากรโธ พระอาจารย์รูปแรกที่เป็นครูสอนวิชา “วิจัย” ให้แก่ผู้วิจัย แม้จะใช้เวลาศึกษาไม่นานนัก ก็สามารถทำให้ผู้วิจัยได้รู้จัก ได้เข้าใจบริบทของวิชานี้ และสามารถจะอ่านงานวิจัยของท่านอื่นๆ เข้าใจและได้เห็นความสำคัญของงานวิจัยที่จะมีผลต่อการศึกษาศาสตร์สาขาต่างๆ

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ผศ. ดร. พระมหาทวี มหาปญฺโญ และอาจารย์รังษีสุทนต์ ที่ให้ความเมตตาอนุเคราะห์รับเป็นประธานและอาจารย์ที่ปรึกษา คอยให้คำแนะนำชี้แนะ แก่ในงานเขียนของผู้วิจัยจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ ครูอาจารย์ และเจ้าหน้าที่ของบัณฑิตวิทยาลัยทุกท่าน ที่กรุณาตรวจและแก้ไขรูปแบบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้ถูกต้องตามระเบียบแบบแผนงานวิจัย

ขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาร่วมชั้นเรียนด้วยกัน ที่ช่วยเป็นกำลังใจให้ คอยให้คำแนะนำอันมีประโยชน์จนสามารถค้นคว้าเรียบเรียงวิทยานิพนธ์สำเร็จได้

อนึ่งขอกราบขอบพระคุณ ประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์คือ ดร. พระเมธีรัตนดิลก และกรรมการตรวจสอบ อาจารย์ ดร. ทรงวิทย์ แก้วศรี ที่มีความกรุณาในการปรับรูปแบบเนื้อหาให้กระชับรัดกุม และตรวจถ้อยคำสำนวน ภาษาวิชาการให้สละสลวยยิ่งขึ้น และท้ายที่สุดขอขอบคุณคุณคู่ชีวิต - อัจฉรา สุขสิงห์- ผู้เป็นกำลังใจ เป็นแรงผลักดัน และอยู่เคียงข้างผู้วิจัยมาโดยตลอด

นายสมภพ สุขสิงห์

๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	น
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	ฉ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๔
๑.๓ ขอบเขตของการวิจัย	๔
๑.๔ ปัญหาที่ต้องการทราบ	๕
๑.๕ คำจำกัดความของศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	๕
๑.๖ ทบทวนเอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๕
๑.๗ วิธีดำเนินการวิจัย	๕
๑.๘ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๑๐
บทที่ ๒ ประวัติ ความเป็นมาของสโมสรโรตารีในประเทศไทย	๑๑
๒.๑ บทบาทและกิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ของสโมสรโรตารี ในประเทศไทย	๑๑
๒.๑.๑ ความเป็นมาของสโมสรโรตารีในประเทศไทย	๑๑
๒.๑.๒ บทบาทของสโมสรโรตารีในประเทศไทย	๑๓
๒.๑.๓ กิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ของสโมสรโรตารี ในประเทศไทย	๑๘

๒.๒	ปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อบทบาทและกิจกรรมของสโมสรโรตารี ในประเทศไทย	๓๔
๒.๒.๑	ปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อบทบาทของสโมสรโรตารี ในประเทศไทย	๓๕
๒.๒.๒	ปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อกิจกรรม ของสโมสรโรตารี ในประเทศไทย	๓๕
บทที่ ๓	หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ส่งเสริม “บทบาท” และ “กิจกรรม” ของ สโมสรโรตารีในประเทศไทย	๔๓
๓.๑	หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ส่งเสริม “บทบาท” ของสโมสรโรตารีในประเทศไทยในการเพิ่มสมาชิก	๔๓
๓.๑.๑	อิทธิบาท ๔	๔๓
๓.๑.๒	อุปหานियธรรม ๖	๔๕
๓.๒	หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ส่งเสริม “กิจกรรม” ของสโมสรโรตารีในประเทศไทย ในการพัฒนาสมาชิก	๔๖
๓.๒.๑	สังคหวัตถุ ๔	๔๖
๓.๒.๒	สัพปุริสธรรม ๖	๔๘
บทที่ ๔	การประยุกต์หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ส่งเสริมบทบาทและกิจกรรม ของสโมสรโรตารีในประเทศไทย	๕๐
๔.๑	การประยุกต์หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ส่งเสริม “บทบาท” ของสโมสรโรตารีในประเทศไทย	๕๐
๔.๑.๑	การประยุกต์ใช้ อิทธิบาท ๔	๕๐
๔.๑.๒	การประยุกต์ใช้ อุปหานियธรรม ๖	๕๒
๔.๒	การประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ส่งเสริม “กิจกรรม” ของสโมสรโรตารีในประเทศไทย	๕๕
๔.๒.๑	การประยุกต์ใช้ สังคหวัตถุ ๔	๕๕
๔.๒.๒	การประยุกต์ใช้ สัพปุริสธรรม ๖	๕๘

บทที่ ๕	สรุปและข้อเสนอแนะ	๖๑
๕.๑	สรุปผลการวิจัย	๖๑
๕.๑.๑	ประวัติความเป็นมา บทบาทและกิจกรรมของสโมสรโรตารี ในประเทศไทย	๖๑
๕.๑.๒	ศึกษาลัทธิธรรมทางพุทธศาสนาที่ส่งเสริมบทบาท และกิจกรรมของสโมสรโรตารีในประเทศไทย	๖๒
๕.๑.๓	การประยุกต์ใช้ลัทธิธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ส่งเสริม บทบาทและกิจกรรมของสโมสรโรตารีโรตารีในประเทศไทย	๖๓
๕.๒	ข้อเสนอแนะ	๖๓
๕.๒.๑	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	๖๓
๕.๒.๒	ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อ	๖๓
	บรรณานุกรม	๖๔
	ภาคผนวก	๖๘
	ภาคผนวก ๑ โรตารีคืออะไร	๖๙
	ภาคผนวก ๒ แผนภูมิสโมสรโรตารีในประเทศไทย	๘๑
	ภาคผนวก ๓ รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์	๙๔
	ภาคผนวก ๔ แบบแบบสอบถามสมาชิก	๙๕
	ประวัติผู้วิจัย	๙๖

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

อักษรย่อที่ใช้ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ใช้อ้างอิงจากพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับ
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยใช้อักษรย่อดังนี้

ที.ม.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	มหาวรรค	(ภาษาไทย)
ที.ปา.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	ปาฎีกวรรค	(ภาษาไทย)
ส.ม.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	สังยุตตนิกาย	มหาวรรค	(ภาษาไทย)
อง.ปญจก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	ปัญจกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.สตุตก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	สัตตกนิบาต	(ภาษาไทย)

การใช้หมายเลขย่อในพระไตรปิฎก จะแจ้งตามลำดับ คือ เล่ม/ชื่อ/หน้า
ตัวอย่างเช่น ที.ปา. (ไทย) ๑๑/๑๘๒/๑๕ หมายถึง สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย ปาฎีกวรรค
(ภาษาไทย) เล่มที่ ๑๑ ชื่อที่ ๑๘๒ หน้าที่ ๑๕

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โรตารีเป็นองค์กรบำเพ็ญประโยชน์ที่เก่าแก่ที่สุดของโลก มีบทบาทสำคัญในการบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่ผู้ที่ด้อยโอกาสและยากไร้ ก่อตั้งโดย นายพอล พี. แฮร์ริส ชาวอเมริกัน อาชีพทนายความ และเพื่อนที่มีอาชีพต่างๆ กันอีกสามคน เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๔๘ ณ เมืองชิคาโก ประเทศสหรัฐอเมริกา ปัจจุบันองค์กรโรตารีได้ขยายตัวไปทั่วโลก ใน ๒๐๐ ประเทศและภูมิภาค มีสโมสรมากกว่า ๓๕,๐๐๐ สโมสร และมีสมาชิกมากกว่า ๑.๔ ล้านคน โรตารีได้เข้ามาเผยแพร่ในประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๕ โดยพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ปัจจุบันมีสโมสรโรตารีทั่วประเทศไทยประมาณ ๓๐๐ สโมสร มีสมาชิกรวมทั้งสิ้นมากกว่า ๗,๐๐๐ คน

สโมสรโรตารีมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและใช้เป็นหลักปฏิบัติเหมือนกันทั่วโลก กล่าวคือเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมอุดมการณ์แห่งการบำเพ็ญประโยชน์ ในการดำเนินกิจกรรมที่มีคุณค่าเป็นหลัก มีอยู่ ๔ ข้อ คือ

๑. สร้างความคุ้นเคยระหว่างสมาชิกเพื่อการบำเพ็ญประโยชน์ร่วมกัน
๒. ส่งเสริมมาตรฐานจรรยาบรรณในธุรกิจและวิชาชีพ
๓. ให้การบำเพ็ญประโยชน์ในชีวิตส่วนตัว ธุรกิจและชุมชนของแต่ละบุคคล
๔. เพิ่มพูนความเข้าใจ ไมตรีจิตและสันติสุขระหว่างชาติ^๑

วัตถุประสงค์ทั้ง ๔ ข้อที่กล่าวข้างต้นนั้น แต่ละข้อ มีกิจกรรมหรืออุดมการณ์ที่ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ด้อยโอกาส ผู้ที่มีความเดือดร้อนต่างๆ ในชุมชน ทั้งในประเทศและ

---

^๑ศูนย์โรตารีในประเทศไทย, นิตยสารข่าวและสรรพสาระเพื่อโรแทเรียนและนักธุรกิจ, ฉบับพิเศษ เนื่องในวาระ ครบรอบ ๗๐ ปี โรตารี ในประเทศไทย, ปีที่ ๑๗ ฉบับที่ ๗๖ (ตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๔๓) : ๓๘-๔๐.

ต่างประเทศ เช่น “โครงการผ่าตัดหัวใจเด็ก”^๒ เป็นโครงการในชุมชนเกี่ยวกับเด็กที่มีปัญหาหัวใจพิการมาตั้งแต่กำเนิด ริเริ่มก่อตั้งโดยสโมสรโรตารีบางเขนร่วมกับสโมสรโรตารี ทั้งในประเทศไทย และประเทศญี่ปุ่น ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๒ จนถึงปัจจุบัน เด็กที่เป็นโรคนี้อาจเสียชีวิตในไม่ช้า หากไม่ได้รับการผ่าตัด แพทย์ทางด้านนี้ยังมีไม่เพียงพอ เครื่องมือผ่าตัดและอุปกรณ์ยังมีน้อย เด็กที่ป่วยต้องรอการผ่าตัดเป็นเวลานานๆ ส่วนใหญ่จะต้องรอเป็นปี โครงการนี้ช่วยชีวิตเด็กที่ป่วยเป็นโรคดังกล่าว แต่ยากจนไว้ได้เป็นจำนวนมาก “โครงการทุนการศึกษา” ของมูลนิธิโรตารี ช่วยเด็กที่เรียนจบระดับปริญญาตรี ปริญญาโท ได้มีโอกาสสอบแข่งขัน เพื่อไปเรียนต่อในต่างประเทศ “โครงการโพลีโพลัส” เป็นโครงการที่ช่วยจัดโรคโพลีโอฟที่เกิดขึ้นแก่เด็กคนใดแล้วจะพิการไปตลอดชีวิต เป็นโครงการร่วมกับ UNICEF ในประเทศไทย สโมสรโรตารีได้ร่วมกับกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข รมรณรงค์เข้าพื้นที่ ในชุมชนต่างๆ หยอดวัคซีนป้องกันให้กับเด็กวัยที่กำหนดไว้ทุกปี จนกว่าโรคนี้จะหมดไปจากโลก “โครงการนักธุรกิจแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ” ช่วยนักธุรกิจให้ได้มีโอกาสไปทัศนศึกษาวิชาชีพของตนในประเทศอื่น เป็นการไปดูงานเพื่อนำมาพัฒนาธุรกิจของตน “โครงการศูนย์การศึกษาเพื่อสันติภาพโรตารีและจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย”^๓ จัดอบรมบุคลากรเพื่อศึกษาและจัดการความขัดแย้งของสังคมในระดับสากล เช่นปัญหาความขัดแย้งระหว่างประเทศ ที่อาจนำมาซึ่งการทำลายล้างกัน “โครงการพัฒนาบ้านเนินดินแดง-ในพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว”^๔ เป็นโครงการพัฒนาชุมชน ของสโมสรโรตารีในประเทศไทยที่ช่วยกันพัฒนาบ้านเนินดินแดง หรือบ้านเขาคันบันได ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของนิคมสร้างตนเอง ตำบลห้วยยาง อำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบรีขันธ์ โครงการนี้ได้เริ่มขึ้นเมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๑๘ และเสร็จสิ้นในปี พ.ศ. ๒๕๓๔ จากนั้น โรตารีในประเทศไทยได้มอบโครงการดังกล่าวให้แก่ กรมประชาสงเคราะห์ เป็นผู้ดูแลต่อไป

^๒ หนังสือที่ระลึกพิธีสถาปนาคณะกรรมการบริหาร, (กรุงเทพมหานคร : สโมสรโรตารีบางเขน, ๒๕๕๐), หน้า ๖๑.

^๓ One Rotary Center, **Manual of Procedure**, (USA : Rotary International, 2007), pp. 127-136.

^๔ พิชัย รัตกุล, **หนังสือที่ระลึกครบรอบ ๖๐ ปี ของโรตารีในประเทศไทย**, (กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., ๒๕๓๓), หน้า ๖๕.

นอกจากนี้ ยังมีโครงการในระดับสโมสรที่ตั้งอยู่ในชุมชน สโมสรจะทำโครงการหรือกิจกรรมในขนาดที่เหมาะสมกับจำนวนสมาชิก กล่าวคือสมาชิกมีจำนวนมาก ก็มีศักยภาพมากในการที่จะทำกิจกรรมหรือโครงการบำเพ็ญประโยชน์ต่างๆ ยังมีสมาชิกมากก็สามารถทำงานได้มากขึ้น “More Hands More Works” องค์กรบำเพ็ญประโยชน์จะพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปได้หรือถดถอย จะต้องมีหลักการงานหรือหลักธรรม ที่จะนำมาใช้เกื้อหนุนการทำงาน ที่ทั้งหน่วยงานและบุคลากรในองค์กรดังกล่าว ยึดถือเป็นหลักปฏิบัติ หรืออุดมการณ์

ในทางพระพุทธศาสนามีหลักธรรมให้ถือปฏิบัติได้ตามอรรถาธิบายของบุคคลหรือกลุ่ม เช่น องค์กรต่างๆ

“อิทธิบาท ๔”^๕ องค์กรธรรมที่จะช่วยให้กระทำการใดๆ สำเร็จตามวัตถุประสงค์ แม้แต่ความประสงค์ที่จะเป็นผู้มีอายุยืนยาว

“อปริหานิยธรรม”^๖ ในมหาปริณีพพานสูตร เป็นข้อธรรมที่ได้สร้างความเป็นปึกแผ่น สร้างความรัก ความสามัคคีให้กับชุมชน สังคม เคยทำให้แคว้นวัชชีมีความเข้มแข็ง อยากรที่ผู้รุกราน จะเอาชนะได้ กุญแจสำคัญก็คือการพบปะกัน (การประชุม) อยู่เสมอๆ

“สัปปุริสธรรม”^๗ ธรรมของสัตบุรุษ, ธรรมที่ทำให้เป็นสัตบุรุษ, คุณสมบัติของคนดี เป็นหลักธรรมในการคบคน สมาคมกับบุคคล

“สังคหวัตถุ”^๘ แปลตามศัพท์ว่า เรื่องที่จะสงเคราะห์กัน เป็นอีกข้อธรรมหนึ่ง ที่สมาชิกของชุมชน จะอยู่ร่วมกันอย่าง สงบสุข เป็นข้อธรรมที่กล่าวถึงการแบ่งปัน การทำตนให้เหมาะสมในกลุ่มคน ในสังคมนั้นๆ

ผู้วิจัยได้ตั้งข้อสังเกตว่า ในอดีตสังคมไทยเป็นสังคมที่น่าอยู่ แม้จะไม่เจริญเหมือนในปัจจุบัน ทุกวันนี้บ้านเมืองเจริญขึ้น ผู้คนกลับเดือดร้อน การทำงานเพื่อสังคมทำเพื่อส่วนรวมยังจำกัดอยู่ในวงแคบๆ ความรักความสามัคคี ความเอื้ออาทรที่มีต่อกันในสังคมไทยกำลังจะเหือดแห้งหายไป ทั้งๆ ที่เป็นสังคมของชาวพุทธที่มีความเมตตา อยู่ในจิตใจเป็นพื้นฐานอยู่แล้ว บ่อยครั้งที่คนไทยแตกแยก แบ่งพรรค แบ่งกลุ่ม จนถึงกับเข่นฆ่ากัน

^๕ ส. ม. (ไทย) ๑๕/๘๑๓/๓๓๓.

^๖ ที. ม. (ไทย) ๑๐/๑๓๔-๑๔๑/๓๕-๔๕.

^๗ ที. ปา (ไทย) ๑๑/๓๓๐/๓๓๓.

^๘ ที. ปา. (ไทย) ๑๑/๒๑๐/๑๓๐.

เป็นเหตุการณ์ที่ไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะกับเด็กๆ ที่ยังอยู่ในวัยเรียนหนังสือเท่านั้น แต่เกิดขึ้นกับแม่แต่ในกลุ่มของผู้ใหญ่ ในเกือบทุกระดับการศึกษาและทุกระดับของสังคม

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่จะส่งเสริมกิจกรรมของสโมสรโรตารี ซึ่งเป็นองค์กรบำเพ็ญประโยชน์ ที่กระจายตัวอยู่ทั่วโลก โดยจะศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการทำกิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ ของสโมสรโรตารีในประเทศไทยว่าในการทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ของสโมสรโรตารีในประเทศไทยมีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร มีหลักธรรมใดทางพระพุทธศาสนาที่มีส่วนส่งเสริมกิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ของสโมสรโรตารี และหลักธรรมเหล่านั้นจะนำไปประยุกต์ใช้ในการทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ได้อย่างไร เพื่อเป็นประโยชน์แก่ชุมชน แก่สังคมและประเทศชาติสืบไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาบทบาทและกิจกรรมของสโมสรโรตารีในประเทศไทย

๑.๒.๒ เพื่อศึกษาหลักพุทธธรรมทางพระพุทธศาสนา ที่ส่งเสริมบทบาทและกิจกรรมของสโมสรโรตารีในประเทศไทย

๑.๒.๓ เพื่อประยุกต์หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ที่ส่งเสริมบทบาทและกิจกรรมของสโมสรโรตารีในประเทศไทย

๑.๓ ขอบเขตของการวิจัย

๑.๓.๑ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งมีขอบเขตการวิจัย คือ ศึกษาประวัติและการพัฒนาการของสโมสรโรตารีตลอดจนกิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ของสโมสรโรตารีในประเทศไทย หลักพุทธธรรมที่ส่งเสริมกิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ดังกล่าว และการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมกิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ของสโมสรโรตารี โดยจะศึกษาข้อมูลจากเอกสาร คือพระไตรปิฎก อรรถกถา และคัมภีร์ชั้นหลังรวมทั้งเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอื่นๆ

๑.๓.๒ ศึกษาภาคสนาม สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) โดยจะศึกษา ปัญหาและ อุปสรรคในการทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ของสโมสรโรตารี จำนวน ๓ สโมสร ได้แก่ (๑) สโมสรโรตารีกรุงเทพ ซึ่งก่อตั้งมากกว่า ๘๐ ปี (๒) สโมสรโรตารี บางเขน และ (๓) สโมสรโรตารีปทุมวัน ทั้งสองสโมสรหลังนี้ ก่อตั้งมานาน ๒๕ ปี ทั้งหมด นั้นตั้งอยู่ในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร โดยจะสัมภาษณ์สมาชิกที่มีหน้าที่รับผิดชอบการทำ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ทั้ง ๓ สโมสร สโมสรละ ๕ ท่าน รวมเป็น ๑๕ ท่าน

๑.๔ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๔.๑ ทราบบทบาทและกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่างๆ ของสโมสรโรตารีใน ประเทศไทยว่าเป็นอย่างไร

๑.๔.๒ ทราบหลักพุทธธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ส่งเสริมบทบาทและกิจกรรม บำเพ็ญประโยชน์ ของสโมสรโรตารีในประเทศไทย

๑.๔.๓ ทราบการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมทางพระพุทธศาสนา มาส่งเสริม บทบาทและกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ของสโมสรโรตารีในประเทศไทยได้อย่างไร

๑.๕ คำจำกัดความของศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

๑.๕.๑ สโมสรโรตารี หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ยอมรับหลักการและปรัชญาของโรตารี

๑.๕.๒ โรแทเรียน หมายถึง สมาชิกของสโมสรโรตารี

๑.๕.๓ โรตารีสากล หมายถึง ศูนย์บริหารงานขององค์กรโรตารี ซึ่งตั้งอยู่ที่เมือง ชิคาโก ประเทศสหรัฐอเมริกา มีสโมสรโรตารีทั่วโลกเป็นสมาชิก

๑.๕.๔ บทบาท หมายถึง กิจการภายในของสโมสรโรตารี

๑.๕.๕ กิจกรรม หมายถึง กิจการต่างๆ ที่สโมสรโรตารีให้บริการแก่สังคม

๑.๖ ทบทวนเอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการรวมตัว กันของกลุ่มบุคคล การทำกิจกรรม การบำเพ็ญประโยชน์ การให้ทาน การทำบุญของกลุ่ม บุคคลต่างๆ และได้นำมาประมวลเป็นแนวทางในการศึกษาดังต่อไปนี้

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) ได้ให้คำอธิบายความหมายของคำ **เมตตา** ไว้ในหนังสือ **“พุทธธรรม”** ว่า หมายถึง **ไมตรี ความรัก ความหวังดี ความปรารถนาดี ความเข้าใจดี** ต่อกัน **ความเอาใจใส่ หรือความต้องการ ที่จะสร้างเสริมประโยชน์สุขให้แก่เพื่อนมนุษย์และสัตว์ทั้งหลาย** ว่าโดยสาระ **เมตตา** คือ **ความอยากให้ผู้อื่นเป็นสุข และอยากทำให้เขาเป็นสุข** และในแง่ผู้ควรได้รับเมตตา **ทุกคนจึงควรมีต่อกัน ทั้งผู้น้อยต่อผู้ใหญ่ และผู้ใหญ่ต่อผู้น้อย คนต่อคนมี และคนมีต่อคนจน** ขากต่อเสรษฐี และเสรษฐีต่อยาก คนฐานะต่ำต่อคนฐานะสูง และคนฐานะสูงต่อคนฐานะต่ำ **กตัญญูต่อพระสงฆ์ และพระสงฆ์ต่อกตัญญู**

เมตตาเป็นธรรมพื้นฐานของใจขั้นแรก ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งทำให้มองกันในด้านดีและหวังดีต่อกัน พร้อมทั้งจะรับฟังและพุดจาเหตุผลของกันและกัน ไม่ยึดเอาความเห็นแก่ตัวหรือความเกลียดชังเป็นที่ตั้ง การที่กล่าวว่า **เมตตา** (รวมทั้งพรหมวิหารข้ออื่นๆ ด้วย) เป็นธรรมของผู้ใหญ่นั้น อันที่จริงความเดิมเป็น **“ธรรมของท่านผู้เป็นใหญ่”** คือแปลคำว่า **“พรหม”** ในพรหมวิหารว่า **“ท่านผู้เป็นใหญ่”**^๕

พระมหาธัมมชุตติโก (ด้วงไต้) ได้ศึกษาเปรียบเทียบมิตรภาพในพุทธปรัชญาเถรวาทกับอริสโตเติล ในงานวิจัยชื่อ **“ศึกษาเปรียบเทียบมิตรภาพในพุทธปรัชญาเถรวาทกับอริสโตเติล”** จากการศึกษาพบว่ามิตรภาพในพุทธปรัชญา หมายถึงความเป็นเพื่อนที่รักใคร่คุ้นเคยกัน มีไมตรีจิตต่อกัน อาจจะร่วมทุกข์ร่วมสุขด้วยหรือไม่ก็ได้ มี ๒ ประเภท คือ (๑) มิตรแท้ (๒) มิตรเทียม คำว่า **“กัลยาณมิตร”** หมายถึงมิตรแท้ที่มีความหมายในหลักคุณธรรม ความดีต่างๆที่บุคคลมีและแสดงออกต่อผู้อื่น ส่วนมิตรภาพในทัศนะของอริสโตเติล หมายถึง คุณธรรมอย่างหนึ่งที่จำเป็นสำหรับมนุษย์ในการดำเนินชีวิต หรือหนทางแห่งความยุติธรรมเพื่อสร้างสังคมให้เกิดสันติสุข มี ๓ ประเภท (๑) มิตรภาพเพื่อผลประโยชน์ (๒) มิตรภาพเพื่อความสำราญ (๓) มิตรภาพเพื่อความดี และจากการศึกษาพบว่า ถ้ามุขยในสังคมมีมิตรภาพต่อกันย่อมได้รับประโยชน์ดังนี้ (๑) ความสมบูรณ์หรือความดีทางด้านร่างกายและ (๒) ความสมบูรณ์หรือความดีทางด้านจิตใจได้ง่ายเพื่อใ้มนุษย์เกิดการพัฒนาชีวิต และสังคมในทางที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นหนทางสู่ความดีสูงสุดโดยไม่เอียงด้านใดด้านหนึ่ง และมีคุณธรรม คือความเที่ยงตรงที่สำคัญมนุษย์ในสังคมจะไม่เกิดความว้าวุ่น มีกำลังใจใน

^๕พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), **พุทธธรรม (ฉบับเดิม)**, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท สหธรรมิก จำกัด , ๒๕๕๐), หน้า ๒๖๕.

การสร้างสรรคตัวเองและสังคม ประเทศชาติให้ดีขึ้น สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข^{๑๑}

พระมหากษัตริย์ กตปุณฺณ (หล้าทองอินทร์) ได้ศึกษาเปรียบเทียบ การให้ทาน ในสมัยพุทธกาลกับปัจจุบัน – ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาสรุปว่า การให้ทานทั้งในสมัยพุทธกาลและสมัยปัจจุบัน ไม่มีความแตกต่างกันมากนัก ส่วนที่แตกต่างก็มีผลมาจากอิทธิพลทางสังคม เศรษฐกิจและค่านิยม นอกจากนี้ ผู้ศึกษา ยังได้แยกหัวข้อพุทธธรรมต่างๆ เช่น จุดประสงค์ของการให้ทาน ลักษณะของการให้ทาน ชนิดของทาน ผู้รับทานและผู้ให้ทาน อานิสงส์ของการให้ทาน แรงจูงใจในการให้ทานและ ประเพณีในการทำบุญ ซึ่งมีที่มาจากคัมภีร์พระไตรปิฎก เพื่อสะดวกต่อการค้นคว้าของท่านผู้ที่ ได้ศึกษาไว้ และผู้วิจัยจะนำมาศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องและเพิ่มเติมจากที่ท่านได้ค้นคว้าไว้^{๑๒}

พระมหาไพฑูริย์ สุทฺธวิโร (น้อยวัน) ได้ศึกษาการวิเคราะห์เชิงปรัชญา บาบ ในพระพุทธศาสนาเถรวาท ผลการวิจัยสรุปว่า บาบคืออกุศลกรรม ทางกาย ทางวาจา และใจ บาบส่งผลต่อชีวิตของผู้กระทำ กล่าวคือ เมื่อยังมีชีวิตก็จะส่งผลต่อจิตใจ และบาปที่ส่งผลเมื่อ ตายไปแล้ว จะไปตกอยู่ในภูมิต่างๆ ตามบาปที่ตนได้ทำไว้ ผลการศึกษาของท่านสรุปไว้ว่า ๑. บาบ คืออกุศลกรรม บาบทำได้ สามทาง คือกาย วาจา และใจ และบาปเป็นสิ่งที่ให้โทษแก่ มนุษย์ ๒. บาบส่งผลต่อชีวิตของผู้กระทำบาปสองลักษณะ คือประการแรกส่งผลในขณะที่ ผู้ทำบาปยังมีชีวิตอยู่ ผลในที่นี้มุ่งหมายเอาผลทางจิตเป็นสำคัญ บางครั้ง ผู้ทำบาปแม้จะยังไม่ได้รับผลทางกายอันเนื่องจากการบาป แต่ใจของเขาก็เดือดร้อนวุ่นวาย ประการต่อมา บาบ ส่งผลหลังจากตายแล้ว ผลในที่นี้มุ่งหมายเอาผลในทางกาย เป็นสำคัญ ผู้ที่ทำบาปอันใดไว้ เมื่อตายไปแล้วก็ต้องไปชดใช้ผลของบาปนั้นๆ ในลักษณะต่างๆ ในชาติต่อไป^{๑๓}

^{๑๑}พระมหาศรีศมิ ชุตติโก (ด้วงไต้), “ศึกษาเปรียบเทียบมิตรภาพใน พุทธปรัชญาเถรวาทกับอาริสโตเติล”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๕), หน้า ๑๖.

^{๑๒}พระมหากษัตริย์ กตปุณฺณ (หล้าทองอินทร์), “ศึกษาเรื่อง เปรียบเทียบการให้ทานสมัยพุทธกาล กับปัจจุบัน : ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐), หน้า ๔๐.

^{๑๓}พระมหาไพฑูริย์ สุทฺธวิโร (น้อยวัน), “การวิเคราะห์เชิงปรัชญาเรื่องบาปในพระพุทธศาสนาเถรวาท”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖), หน้า ๓๕.

พระมหาเอกรินทร์ เอกนโร (วงษ์จันทร์) ศึกษาวิเคราะห์เรื่องบุญในพระพุทธศาสนาเถรวาทและปรัชญาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก ผลการศึกษาสรุปได้ว่า มีทั้งแตกต่างและเหมือนกัน ที่แตกต่างอย่างชัดเจน เพราะพื้นฐานของศาสนาพุทธ เป็นศาสนาประเภทอเทวนิยม ส่วนของคริสต์ศาสนาเป็นเทวนิยม ซึ่งมีความสัมพันธ์แห่งความรักและความศรัทธาระหว่างพระเจ้ากับมนุษย์ ส่วนของพระพุทธศาสนา คือความศรัทธาในการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า คืออริยสัจ ๔ ในส่วนที่คล้ายกันคือการทำบุญ การให้ทาน และการถือศีล อาจกล่าวได้ว่าทั้งสองศาสนามีการทำบุญเหมือนกัน เพราะมีความเชื่อคล้ายกันว่า การทำบุญเป็นการสร้างบารมีให้กับตนเองทั้งที่เป็นบารมีในปัจจุบัน หรือชาติปัจจุบันและในอนาคต คือชาติหน้า มีการรักษาศีล ส่วนการภาวนานั้น อาจจะต่างกัน ตรงที่ศาสนาพุทธไม่มีการอ้อนวอนพระพุทธเจ้า แต่เป็นการภาวนาเพื่อให้เกิดความสงบ และเกิดปัญญาในที่สุด^{๑๑}

พระมหาสุวิทย์ วิษุเขตโก ได้สรุปเรื่องอามิสทานไว้ในหนังสือ ทานก้าวแรกแห่งการพัฒนาคุณภาพชีวิต ว่าอามิสทาน คือการให้สิ่งของเป็นทาน เช่น สิ่งของที่เป็นปัจจัย ๔ แบ่งตามผู้ให้ ๓ ประเภท ๑ ทานทาส คือการให้ของที่ดีกว่าตนใช้ ๒ ทานสหาย คือการให้ของที่เสมอกันกับตนใช้เอง ๓ ทานสามี คือการให้ของที่ดีกว่าที่ตนใช้ให้เป็นทาน^{๑๒}

พระมหาบุญทัน อานนุโท (พาหา) ได้ศึกษาเชิงวิเคราะห์ ถึงเรื่องเวสสันดรชาดก ศึกษาเฉพาะทานบารมี ได้สรุปไว้เป็นเชิงวิเคราะห์ดังนี้ คำว่าทานที่ปรากฏในบุญกิริยาวัตถุ ๓ กับคำว่า ทานบารมี ๑๐ นั้น มีความหมายเหมือนกัน แต่จะต่างกันที่ระดับของการกระทำเท่านั้น และมีความเกี่ยวเนื่องกันอย่างแยกไม่ออก ที่ว่าเกี่ยวเนื่องกันก็เพราะว่า การให้ทานในบุญกิริยาวัตถุถือว่าการสั่งสมบารมี ใครก็ตามเมื่อกระทำบุญด้วยการให้ทาน อย่างถูกต้อง การกระทำนั้นเป็นการเพิ่มบารมีให้แก่ตนเอง ชาวพุทธมีความเข้าใจตรงกันว่า การให้ทานเป็นการแสดงออกถึงความ มีน้ำใจใฝ่บุญ มีความเมตตา รู้จักแสวงหาความสุขทั้งในปัจจุบันและอนาคต ดังพุทธภาษิต ที่ว่า “การสั่งสมบุญนำความสุขมาให้”

^{๑๑}พระมหาเอกรินทร์ เอกนโร (วงษ์จันทร์), “การศึกษาเชิงวิเคราะห์บุญในพุทธปรัชญาเถรวาทและปรัชญาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๖), หน้า ๒๕.

^{๑๒}พระมหาสุวิทย์ วิษุเขตโก, “ทานก้าวแรกแห่งการพัฒนาคุณภาพชีวิต”, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), หน้า ๒๑-๒๔.

การให้ทานจะต้องได้อะไรคืนมาสักอย่าง เป็นต้นว่าคำสรรเสริญ ชื่อเสียง ความร่ำรวยเป็นเศรษฐี อยากรุ่งสรวรรค์ หรือวัตถุสิ่งของ แต่การให้ทานของพระเวทสันดรและพระโพธิสัตว์ทั้งหลาย จะไม่หวังสิ่งเหล่านั้น เพราะอุคมคติของท่านอยู่ที่สัมมาสัมโพธิญาณ นั่นคือการตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า^{๑๕}

จากการทบทวนเอกสารงานวิจัยตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ไม่พบว่ามีการศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ส่งเสริมบทบาทและกิจกรรมของสโมสรโรตารีในประเทศไทย ดังนั้นผู้วิจัยจึงจะศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ส่งเสริมบทบาทและกิจกรรมของสโมสรโรตารีในประเทศไทยเพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับงานบำเพ็ญประโยชน์ของสโมสรโรตารีในประเทศไทย ต่อไป

๑.๗ วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่ใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

๑.๗.๑ การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยแบ่งตามแหล่งข้อมูลดังนี้

- ๑) ข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ พระไตรปิฎกภาษาไทย
- ๒) ข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ คัมภีร์อรรถกถา หนังสือที่ให้ข้อมูลด้านโรตารี รวมทั้งเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๑.๗.๒ ศึกษาภาคสนามโดยการสัมภาษณ์ (In-depth interview) จะศึกษากิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ของสโมสรโรตารีจำนวน ๓ สโมสรคือ สโมสรโรตารีกรุงเทพ สโมสรโรตารีปทุมวันและสโมสรโรตารีบางเขน ทั้ง ๓ สโมสร ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานครฯ โดยจะสัมภาษณ์สมาชิกที่มีหน้าที่รับผิดชอบการทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ทั้ง ๓ สโมสร สโมสรละ ๕ คน รวมเป็น ๑๕ คน

---

^{๑๕}พระมหาบุญทัน อานนุโท (พาหา), “ศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่อง เวทสันดรชาดก ศึกษาเฉพาะทานบารมี”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๐), หน้า ๒๘-๔๕.

๑.๗.๓ **ขั้นประมวลผล เรียบเรียง วิเคราะห์** ขั้นนี้เป็นการนำข้อมูลที่ได้จาก
ขั้นตอนต่างๆ มาทำการประมวลผล เรียบเรียง

๑.๗.๔ **สรุป วิเคราะห์ และนำเสนอผลการวิจัย**

๑.๘ **ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ**

๑.๘.๑ **ทำให้ทราบบทบาทและกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ของสโมสรโรตารี
ในประเทศไทย**

๑.๘.๒ **ทำให้ทราบหลักธรรมทางพุทธศาสนาที่ส่งเสริมบทบาทและกิจกรรม
บำเพ็ญประโยชน์ของสโมสรโรตารีในประเทศไทย**

๑.๘.๓ **ทำให้ทราบการประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาใช้กับการ
ส่งเสริมบทบาทกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ของ สโมสรโรตารีในประเทศไทย**

บทที่ ๒

ประวัติ บทบาทและกิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ของสโมสรโรตารี ในประเทศไทย

๒.๑ ประวัติ บทบาทและกิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ของสโมสรโรตารี ในประเทศไทย

ในเบื้องต้นนี้ผู้วิจัยขอนำประวัติความเป็นมา โครงสร้างองค์กร บทบาทและ
กิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ของสโมสรโรตารีในประเทศไทยมาศึกษาเสียก่อน เพื่อให้เห็นภาพ
โดยรวม ได้ชัดเจนจากนั้นจึงจะวิเคราะห์ถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของสโมสร
โรตารี เพื่อจะได้เชื่อมโยงไปยังหลักพุทธธรรมทางพระพุทธศาสนา ที่จะนำมาประยุกต์ใช้
ต่อไป

๒.๑.๑ ความเป็นมา ของสโมสรโรตารีในประเทศไทย

จากหนังสือที่ระลึกในวาระครบรอบ ๗๐ ปี โรตารีในประเทศไทยแสดงประวัติ
ความเป็นมาของสโมสรโรตารีในประเทศไทยสรุปได้ว่า^๑

สองทศวรรษหลังจากโรตารีได้ถือกำเนิดขึ้นในนครชิคาโก เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์
พ.ศ. ๒๔๔๘ ต่อมาไม่นานก็ได้มีผู้นำเอาอุดมการณ์ของโรตารีจากสหรัฐอเมริกา
ออกไปเผยแพร่ในส่วนต่างๆของโลกและได้รับความเลื่อมใสและศรัทธาในอุดมการณ์
จากประเทศต่างๆ เช่น แคนาดา อังกฤษ ฟิลิปปินส์ ออสเตรเลีย ฝรั่งเศส ยุโรป ญี่ปุ่น
และอีกหลายประเทศในภาคพื้นเอเชียอาคเนย์

ในบริเวณภาคพื้นแหลมทองของเรานี้ โรตารีได้เริ่มเป็นเข้ามาที่นครกัวลาลัมเปอร์
เป็นแห่งแรก ในปี พ.ศ. ๒๔๗๑ เมื่อครั้งยังเป็นสหพันธรัฐมลายู ภายใต้การปกครองใน
เครือจักรภพอังกฤษ ครั้งนั้น มีสเตอร์ เจมส์ ดับบลิว. เดวิดสัน สมาชิกของสโมสรโรตารีแคล

---

^๑ คณะกรรมการสโมสรโรตารี, นิตยสารโรตารี ปีที่ ๑๗ ฉบับที่ ๗๖ (ฉบับพิเศษเนื่องในวาระ
ครบรอบ ๗๐ ปี โรตารีในประเทศไทย), (ตุลาคม-ธันวาคม ๒๕๔๓): ๒๒ - ๒๓.

แกรี่ เมืองอัลเบอร์ตา ประเทศแคนาดา (Rtn. James W. Davidson, Rotary Club of Calgary, Alberta, Canada) ได้รับการแต่งตั้งจากโรตารีสากลให้เป็นผู้แทนพิเศษผู้มีอำนาจเต็ม (General Commissioner) ในการก่อตั้งสโมสรโรตารี เดินทางมายังภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อช่วยเหลือและให้คำแนะนำในการก่อตั้งสโมสรต่างๆ ในภูมิภาคแถบนี้ มีสเตอร์ เจมส์ ดับบลิว เดวิดสัน ประสบความสำเร็จอย่างน่าพอใจ โดยสามารถการก่อตั้งสโมสรโรตารีถึง ๗ สโมสร ในสหพันธรัฐรวมหลายภายในเวลาสองปี หลังจากนั้นจึงได้เดินทางเข้ามาสู่ประเทศไทย

มีสเตอร์ เจมส์ ดับบลิว. เดวิดสัน ได้ขอทานโอกาส เข้าเฝ้าพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีในหมู่ชาวไทยว่าทรงเป็น “บิดาแห่งการรถไฟ” และ “บิดาแห่งการคมนาคมและไปรษณีย์” เพื่อกราบทูลถวายเรื่องราวและประวัติความเป็นมาของโรตารีให้ทรงทราบโดยละเอียด อีกทั้งยังได้ขอให้พระองค์ประทานพระดำรินในอันที่จะก่อตั้งสโมสรโรตารีแห่งแรกขึ้นในประเทศไทย

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ทรงมีพระเมตตาโดยประทานความสนิทดนมเป็นการส่วนพระองค์ และเห็นใจในความเพียรพยายามของ มีสเตอร์ เจมส์ ดับบลิว. เดวิดสัน ทรงมีพระราชดำริเห็นชอบในอุดมการณ์ของโรตารี ดังนั้น สโมสรโรตารีแห่งแรกในประเทศไทย จึงได้รับการก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน พ.ศ.๒๔๗๑ (เรียกชื่อว่า "สโมสรโรตารีกรุงเทพ" มีสมาชิกก่อตั้งรวม ๖๕ ท่าน มีสัญชาติต่างๆ อยู่ถึง ๑๕ ชาติด้วยกัน การประชุมก่อตั้งได้จัดขึ้น ณ พระราชวังพญาไท ปัจจุบันคือ โรงพยาบาลพระมงกุฎฯ ถนนราชวิถี กรุงเทพมหานคร โดย พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ได้ทรงรับเป็นนายกก่อตั้งของสโมสร นับเป็นประวัติการณ์ของโลกโรตารี ในยุคนั้น ที่ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ ทรงพระกรุณาเสด็จพระราชดำเนินมาประทับร่วมอยู่ในงานประชุมก่อตั้งในครั้งนั้นซึ่งเป็นที่ครั้งแรกของโรตารี

ในปี พ.ศ.๒๔๗๔ ในภาคพื้นแหลมทองแถบนี้ มีสโมสรโรตารีอยู่ทั้งสิ้น ๕ สโมสร รวมทั้งสโมสรโรตารีกรุงเทพด้วย โรตารีสากลจึงจัดให้สโมสรทั้งแปดแห่งได้เข้าอยู่ในภาคเดียวกัน คือ "ภาคโรตารี บี" ซึ่งในขณะนั้นมีสภาพเป็นเพียง "ภาคโรตารีชั่วคราว" (Provisional District "B") อยู่ชั่วคราวหนึ่ง ในปี พ.ศ.๒๔๗๘ โรตารีสากลได้ผนวกเอาสโมสรโรตารีทั้งหมดที่มีอยู่ในอินโดจีน ซึ่งขณะนั้นอยู่ภายใต้การปกครองของประเทศฝรั่งเศส ซึ่งประกอบด้วย เขมร ลาว และญวน เข้าอยู่ใน "ภาคโรตารีบี" ด้วย ต่อมาโรตารีสากลได้เปลี่ยน

ชื่อเรียกของภาคที่เป็นตัวพยัญชนะ "บี" มาใช้หมายเลขแทนเป็น "ภาคโรตารี ๕๐" อย่างสมบูรณ์ โดย พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน องค์นายกก่อตั้งของสโมสรโรตารีกรุงเทพ ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าการภาคโรตารี ๘๐ พระองค์แรก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ทรงรับตำแหน่งหน้าที่ผู้ว่าการภาคติดต่อกัน ๒ สมัย คือ ปี พ.ศ. ๒๔๗๘-๒๔๗๙ และปี พ.ศ. ๒๔๗๙-๒๔๘๐ แต่พระองค์ได้สิ้นพระชนม์เสียก่อน ในวันที่ ๑๔ กันยายน พ.ศ. ๒๔๗๙ (ค.ศ. ๑๙๓๖) หลังจากทรงรับตำแหน่งผู้ว่าการภาคสมัยที่สองได้เพียงสามเดือนเศษเท่านั้น

พ.ศ. ๒๔๘๑ โรตารีสากลได้จัดลำดับหมายเลขของภาคโรตารีใหม่ "ภาคโรตารี ๘๐" จึงได้เปลี่ยนเป็น "ภาคโรตารี ๔๖"

พ.ศ. ๒๔๘๘ เนื่องในโอกาสฉลองวันครบรอบ ๒๕ ปี ของการก่อตั้งสโมสรโรตารีกรุงเทพ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระมหากรุณาธิคุณทรงรับเป็นองค์อุปถัมภ์สโมสรโรตารีในประเทศไทย

๒.๑.๒ บทบาทของสโมสรโรตารีในประเทศไทย

สโมสรโรตารีในประเทศไทย มี ๒๘๖ สโมสร ปัจจุบันมีสมาชิกทั้งหญิงและชายรวม ๖,๘๖๐ คน แบ่งออกเป็น ๔ ภาค คือ ภาค ๓๓๓๐ ครอบคลุมภาคใต้ของประเทศ ภาค ๓๓๔๐ ครอบคลุมภาคตะวันออกและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาค ๓๓๕๐ ครอบคลุมภาคกลางและกรุงเทพมหานคร และภาค ๓๓๖๐ ครอบคลุมภาคเหนือของประเทศไทยตามลำดับ^๒

สโมสรโรตารีแบ่งการทำงานออกเป็นแผนกๆ มีโครงสร้างหลักอยู่ด้วยกัน ๕ แผนก คือ

๑. แผนกบริการสโมสร
๒. แผนกบริการด้านอาชีพ
๓. แผนกบริการชุมชน
๔. แผนกบริการระหว่างประเทศ
๕. แผนกบริการชนรุ่นใหม่

^๒โรตารีสากล, คู่มือนายกสโมสรโรตารี ฉบับ ปี ๒๐๐๘, แปลโดยคณะกรรมการแปล, กรุงเทพมหานคร : ศูนย์โรตารีในประเทศไทย, (๒๕๕๓), หน้า ๒๕-๒๖.

๒.๑.๒.๑ แผนกบริการสโมสร เป็นคณะทำงานที่รับผิดชอบต่อความเจริญเติบโตของสโมสร ถือได้ว่าเป็นภาระสำคัญอย่างยิ่ง รับผิดชอบในการหาสมาชิกใหม่เข้ามา ร่วมในอุดมการณ์ สร้างสรรค์ให้สโมสรมีบรรยากาศน่าอยู่ นำมาเยี่ยมชม สนุกสนานแต่ มีสาระ ส่งเสริมให้สมาชิกมีความภาคภูมิใจในศักยภาพของตน ยกย่องและให้เกียรติสมาชิกที่ เสียสละเวลามาร่วมบำเพ็ญประโยชน์ การเชิญชวนให้สมาชิกเข้าร่วมประชุมประจำสัปดาห์ โดยพร้อมเพรียงกัน การสร้างมิตรภาพระหว่างสมาชิก เป็นกุญแจสำคัญ ที่สุด ที่จะทำให้ สมาชิกมีความเต็มใจและภูมิใจในการที่ได้อาสามาบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม สามารถที่ ทำ กิจกรรมหรือโครงการสำคัญๆ ได้โดยง่าย

งานดังกล่าวเป็นงานท้าทายความสามารถของผู้บริหารสโมสร เพราะผู้ที่มาเป็น สมาชิกของสโมสร โรตารีต่างเป็นผู้อาสาทำงานทั้งสิ้น ไม่มีใครได้รับผลประโยชน์ใดๆ และยังเสียสละเวลา เสียเงินทองที่เข้ามาทำงานในองค์กรนี้ สิ่งที่คุณเหล่านี้ได้รับคงเป็น ความสุขความ ภาคภูมิใจ ที่ได้ช่วยผู้ที่ด้อยโอกาส

๒.๑.๒.๒ แผนกบริการด้านอาชีพ อาชีพถือเป็นสิ่งที่มนุษย์ต้องแสวงหา เพราะ เป็นที่มาของปัจจัย ๔ อาชีพทำให้มนุษย์รู้สึกมีเกียรติหรือต่ำต้อย มนุษย์คึ้นร่ำเรียนมาตั้งแต่ ยังเยาว์ ก็หวังว่าเมื่อเติบโตขึ้นจะได้มีอาชีพที่ดี มีเกียรติ มีรายได้สูงๆ เป็นหน้าเป็นตาของวงศ์ ตระกูล คุณค่าของอาชีพทำให้เกิดการแข่งขัน สร้างนวัตกรรมใหม่ๆ สร้างความก้าวหน้า ให้แก่ตนเอง ให้แก่ครอบครัว ให้แก่ประเทศชาติ แต่ในขณะที่เดียวกันการแข่งขันก็ทำให้เกิด ความโลภอย่างไร้ขอบเขต ขาดหิริโอตัมปะ เอาเปรียบผู้อื่น เอาเปรียบสังคม เอาเปรียบ ประเทศชาติ ทำลายได้แม้แต่ชีวิตของผู้อื่น

คณะทำงานฝ่ายนี้ของสโมสรจึงทำทุกวิถีทางที่จะส่งเสริมคุณธรรมในวิชาชีพ ทั้ง ของสมาชิกและชุมชน ส่งเสริมศีลธรรมในการทำมาหากินของชุมชนให้เกียรติและยกย่องผู้ สุจริตและมีความอดสาหะ มีหลักคุณธรรมของคณะกรรมการฝ่ายนี้ว่า ไม่ว่าจะคิด จะพูดหรือ กระทำการใดๆ ขอให้คำนึงถึงบททดสอบสี่แนวทาง (The Four Way Test) ซึ่ง โรแทเรียน เฮอเบิซ เจ. เทเลอร์ ซึ่งต่อมาได้เป็นประธานโรตารีสากล เป็นผู้คิดขึ้นมาใช้ในธุรกิจของท่าน เองและประสบความสำเร็จจึงนำมาใช้ในองค์กรโรตารี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๗๕ และได้รับการ ขอมรับจากคณะกรรมการบริหารของโรตารีสากลให้นำมาใช้ในสโมสร โรตารีทั่วโลก มาจวบ จนทุกวันนี้ มีข้อความดังนี้

เมื่อ จะคิด จะพูด จะทำสิ่งใด ขอให้คำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้
 หนึ่ง เป็นความจริงแก่ทุกฝ่ายหรือไม่
 สอง อิงเที่ยงธรรมแก่ทุกฝ่ายหรือไม่
 สาม นำไมตรีมาสู่ทุกฝ่ายหรือไม่
 สี่ ดีแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องหรือไม่

บททดสอบสี่แนวทางดังกล่าว โรแทเรียนเรียกว่าศีลของโรตารี ช่วยเตือนให้ใช้สติทบทวน ในการ คิด พูด หรือกระทำการใดๆ นอกจากบททดสอบสี่แนวทางดังกล่าวแล้ว ยังมีคุณธรรมในการประกอบวิชาชีพ หรือ “จรรยาบรรณธุรกิจและวิชาชีพของโรแทเรียน” ที่สมาชิกของสโมสรโรตารีต่างตระหนักดี อีก ๘ ข้อ ดังนี้^๓

ในฐานะโรแทเรียนที่ผู้เกี่ยวข้องงานในธุรกิจและวิชาชีพข้าพเจ้าจะยึดถือจรรยาบรรณ ดังต่อไปนี้เป็นหลักปฏิบัติ

๑. ข้าพเจ้าจะใช้วิชาชีพของข้าพเจ้าในการทำประโยชน์ต่อสังคม
๒. ข้าพเจ้าจะซื้อตรงต่อวิชาชีพและประกอบวิชาชีพของข้าพเจ้าด้วยความซื่อสัตย์เคร่งครัดต่อกฎเกณฑ์แห่งวิชาชีพ
๓. ข้าพเจ้าจะอุทิศร่างกายและจิตใจ ในอันที่จะธำรงรักษาไว้ซึ่งเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพรวมทั้งพยายามอย่างไม่หยุดยั้งในอันที่จะยกฐานะเกียรติภูมิแห่งวิชาชีพที่ข้าพเจ้าได้เลือกแล้วให้สูงส่งยิ่งขึ้น
๔. ข้าพเจ้าจะยึดถือหลักแห่งความถูกต้องและความเที่ยงธรรมต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง กับวิชาชีพของข้าพเจ้าไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อม
๕. ข้าพเจ้า จะยกย่องและให้ความนับถือต่อทุกวิชาชีพที่สร้างคุณประโยชน์ต่อสังคม
๖. ข้าพเจ้า จะอุทิศสติปัญญาและความสามารถในวิชาชีพ เพื่อให้โอกาสและฝึกเยาวชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเสียสละทำงานเพื่อช่วยเหลือผู้ด้อยกว่าให้ปลอดภัยจากความทุกข์ยากเพื่อช่วยยกระดับคุณภาพชีวิต ของสังคมให้ดีขึ้น

^๓Rotary International, **Manual of Procedure 2007**,(Evanston :IL 6020๑-3698 USA, 2007), p.80.

๑. ข้าพเจ้า จะยึดมั่นในความสุจริตจริงใจ ในการโฆษณาเผยแพร่วิชาชีพ ของข้าพเจ้าต่อสาธารณชนอย่างตรงไป ตรงมาโดยไม่บิดเบือน

๒. ข้าพเจ้า จะไม่แสวงหาผลประโยชน์หรือเรียกร้อยเอกสิทธิ์ใด ๆ จากมิตร โรแทเรียนด้วยกัน รวมทั้งไม่ยอมรับสิทธิประโยชน์อื่นใด อันอยู่เหนือการปฏิบัติ ปกติที่มีตร โรแทเรียนหยิบยื่นให้ด้วย

๒.๑.๒.๓ **แผนกบริการชุมชน** บริการนี้ถือได้ว่าเป็นแรงต้นของหัวใจของ องค์การโรตารี เพราะปราศจากเสียซึ่งการให้บริการแก่ชุมชน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือสังคม การก่อตั้งสโมสรโรตารีขึ้นมา ก็ปราศจากความหมาย ปราศจากคุณค่าใดๆ

“ปัญหาสังคม” หมายถึง กลุ่มคนที่อยู่ร่วมกันเกิดอุปสรรคหรือขัดข้องจนนำไปสู่ สิ่งที่เรียกว่าความทุกข์ หรือความวิตกกังวล เพราะมีผลต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคม^๔ ซึ่งสโมสรโรตารีต่างตระหนักดีและห่วงใยโดยสโมสรโรตารีจะมีคณะกรรมการบริการชุมชน คอยสอดส่องให้ความช่วยเหลือ หรือทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ให้แก่ชุมชนของตน

ชุมชนเป็นแหล่งทรัพยากรหลากหลายชนิดของชาติ โดยเฉพาะเป็นแหล่งทรัพยากร บุคคลที่สำคัญ หากชุมชนมีแต่ความทุกข์ยาก ผู้คนไร้การศึกษา ขาดแหล่งน้ำแหล่งอาหาร ขาด การพัฒนา ชุมชนนั้นก็ไม่ได้ต่างกับสายธารที่ขาดน้ำ ไม่มีน้ำไหลลงมาสู่แม่น้ำ ฉะนั้นดินนั้น นอกจากชาติจะไม่ได้อะไรจากชุมชนดังกล่าวแล้ว ชุมชนนั้นยังจะเป็นภาระของชาติและ สังคมอื่นๆ อีก

เรย์ คลิงกินสมิท ประธานโรตารีสากล ประจำปีโรตารี ๒๕๕๓ – ๒๕๕๔^{*} ได้ กล่าวสุนทรพจน์และได้ให้คำพจน์แก่สมาชิกสโมสรโรตารีทั่วโลกว่า “ชุมชนสร้างสรรค์ สานสัมพันธ์โลก : BUILDING COMMUNITIES BRIDGING CONTINENTS”^๕ เป็นการ ให้ความสำคัญแก่ชุมชน และเน้นย้ำให้สโมสรโรตารีทั่วโลกได้เอาใส่ต่อชุมชนของตน โดยการ ทำโครงการต่างๆ อันเป็นความต้องการของชุมชน

^๔คณะอาจารย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, มนุษย์กับสังคม, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนนวสารานการพิมพ์, ๒๕๕๒), หน้า ๑๖๑.

^{*}ปีบริหารของโรตารี จะเริ่มต้น วันที่ ๑ กรกฎาคม และสิ้นสุด ในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ของปีถัดไป.

^๕โรตารีสากล, ประกาศเกียรติคุณของประธานโรตารีสากล เรย์ คลิงกินสมิท, แปลโดยคณะกรรมการ แปล, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์โรตารีในประเทศไทย, ๒๕๕๓), หน้า ๑.

๒.๑.๒.๔ แผนกบริการระหว่างประเทศ สโมสรโรตารีใช้เครือข่ายของการเป็นสมาชิกขององค์กรโรตารี ผ่านกระบวนการต่างๆ เช่นการติดต่อกันเป็นส่วนตัวในทางธุรกิจ การติดต่อกันในฐานะที่เป็นคู่มิตรกัน

รวมถึงการทำโครงการสำคัญๆ ของโลกที่บรรดาสโมสรโรตารีทั่วโลกร่วมกันทำ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะก่อให้เกิดความเข้าใจอันดี กระชับมิตรภาพ และตระหนักถึงเหตุของความขัดแย้งที่นำไปสู่สงครามระหว่างชาติต่างๆในโลก

สาเหตุสำคัญของความขัดแย้งในสังคมมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นสังคมระดับไหน มักจะมีสาเหตุสำคัญมาจากความโลภหรือความอยากได้ โดยเฉพาะความอยากได้ของๆคนอื่น ความโกรธที่ตนไม่ได้ในสิ่งที่อยากจะได้ หรือได้ในสิ่งที่ตนไม่ปรารถนา และความหลงผิดที่เข้าข้างตนเองว่าเป็นผู้รู้ ผู้ที่ถูกต้อง ไม่นึกถึงหรือเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

มิตรภาพหรือความรู้จักคุ้นเคยกันฉันท์มิตรจะเป็นตัวลดหรือขจัดความขัดแย้งของคนได้อย่างน้อยก็ระดับหนึ่ง การที่คนรู้จักกัน จะช่วยให้คนได้มีโอกาสได้พูดคุยกัน ช่วยให้คุณมีความไว้วางใจกันมากยิ่งขึ้น บริการระหว่างประเทศจะพยายามให้ผู้คนรู้จักกัน โดยเฉพาะคนที่อยู่ในประเทศที่แตกต่างกันออกไปโดยมุ่งหวังที่จะให้เกิดความสงบขึ้นในโลก

คณะกรรมการบริการระหว่างประเทศ จะจัดและส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมดังกล่าว โดยผ่านกระบวนการต่างๆ โดยเฉพาะการติดต่อค้าขายระหว่างสมาชิกด้วยกัน หรือทำโครงการบำเพ็ญประโยชน์ร่วมกัน

๒.๑.๒.๕ แผนกบริการชนรุ่นใหม่ เป็นบริการที่แยกออกมาจากบริการชุมชน เพื่อให้ความสำคัญยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ยังมี **มูลนิธิโรตารีของโรตารีสากล** ซึ่งก่อตั้งขึ้นมาเมื่อ ปี พ.ศ. ๒๔๒๖ เป็นอีกหน่วยงานหนึ่ง ที่คอยให้การส่งเสริม โครงการและกิจกรรมต่างๆ ของสโมสรโรตารีที่ตั้งอยู่ในประเทศต่างๆ ทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทยด้วย ให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น มูลนิธิโรตารีสากล เป็นเสมือนคลังของ โรตารีทั่วโลกที่รวบรวมทรัพย์สินที่ได้มาจากการบริจาคของผู้ที่ศรัทธา และจากการบริหารจัดการทางการเงินของมีอาชีพ เพื่อให้แน่ใจว่าโครงการสำคัญๆ ต่างๆ ของสโมสรโรตารีจะได้รับการส่งเสริมให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้^๖

^๖ Rotary International, **Manual of Procedure 2007**, Evanston, IL6020๑-3698, USA, pp.125 - 145.

ทั้งหมดนั้นเป็นโครงสร้างของสโมสรโรตารี ที่ผู้วิจัยนำมาศึกษาก่อนที่จะได้ศึกษากิจกรรมต่างๆ ของสโมสรโรตารีในประเทศไทย ความจริงองค์กรโรตารีนั้นก็มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้ก็เป็นไปตามการเปลี่ยนแปลงของโลก ผู้วิจัยเพิ่งจะได้พบการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญขององค์กรโรตารีจากเว็บไซต์ของโรตารีสากล^๑ สถานิติบัญญัติขององค์กรโรตารี (Council on Legislation) ซึ่งเป็นตัวแทนของโรตารีจากภาคต่างๆ ทั่วโลกที่มีมากกว่า ๕๐๐ ภาค มีการประชุมทุกๆ ๓ ปี เพื่อทบทวนนโยบายต่างๆ ขององค์กร ได้มติให้ปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารที่สำคัญอย่างยิ่ง กล่าวคือ ให้เพิ่มคณะกรรมการของสโมสรโรตารีทั่วโลก จาก ๔ ฝ่ายดังกล่าวข้างต้น เป็น ๕ ฝ่าย โดยได้เพิ่ม คณะกรรมการเยาวชน^{**} ขึ้นมา นั่นหมายถึงโรตารีทั่วโลกต่างก็เห็นความสำคัญของเยาวชนของตน และต่อไปนี้เยาวชนจะต้องได้รับการดูแลจากสังคมมากกว่าที่เคยเป็นมาในฐานะที่เยาวชนของแต่ละชาติก็คืออนาคตของชาตินั้นๆ นั่นเอง^๓

๒.๑.๓ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ของสโมสรโรตารีในประเทศไทย

การรวมตัวของคนเพื่อทำการใดๆ โดยมีผลประโยชน์ร่วมกันนั้น ย่อมจะมีมาพร้อมกับการพัฒนาการของมนุษย์มาแล้วตั้งแต่ยุคต้นๆ เช่นการร่วมกันล่าสัตว์ ร่วมกันหาอาหาร ร่วมกันสร้างที่พักอาศัย ร่วมกันรักษาให้ความปลอดภัยจากสัตว์ร้ายหรือแม่แต่มนุษย์ด้วยกันที่อยู่คนละฝ่าย คนละพวก ทั้งนี้ก็เพื่อประโยชน์ของตนคือความอยู่รอดปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ของครอบครัวหรือของพวกพ้องของตน ชาวนาไปช่วยเพื่อนชาวนาด้วยกันดำนาเกี่ยวข้าว ก็เป็นการเอาแรงไว้ว่าวันหนึ่งข้างหน้าเขาก็จะมาช่วยตนเองบ้าง ไปช่วยเขาแบกไม้ เลื่อยไม้ปลูกบ้าน ก็หวังว่าวันหนึ่งเขาจะมาช่วยตนบ้าง เราเข้าใจกันดีว่าเป็นการเอาแรงกันไว้ ต้องการสิ่งตอบแทน เราจะเห็นพฤติกรรมดังกล่าวได้ในสังคมชนบทและสังคมเมืองจะต่างกันบ้างก็เพียงรูปแบบ แต่ยังมีกลุ่มบุคคลอีกพวกหนึ่งที่รวมตัวกันเพื่อทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อผู้อื่น โดยไม่ได้คำนึงถึงผลตอบแทน ไม่ได้คำนึงถึงกลุ่มใดหรือพรรคพวก เชื้อชาติ สีผิว ศาสนา เป็นการเฉพาะ แต่จะคำนึงถึงคุณธรรมเป็นหลัก ความดีโอกาส ความหิวโหย ความเจ็บป่วยของเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน อาจจะถูกกล่าวได้ว่าเป็นการ

^๑ www.rotary.org

^{**} เดิมคณะกรรมการชุดนี้ เป็นคณะอนุกรรมการอยู่ในคณะกรรมการชุมชน

^๓ Rotary International, **Manual of Procedure 2007**, (Evanston, IL6020๑-3698. USA, 2007), pp. 177 - 184.

สงเคราะห์ หรือให้ทาน สโมสร โรตารีก็จัดได้ว่าเป็นที่รวมของคนกลุ่มที่กล่าวถึงกลุ่มหลังนี้ กล่าวคือรวมตัวกันเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทนใดๆ

ต่อไปนี้เป็นกิจกรรมต่างๆบางส่วนของสโมสร โรตารีในประเทศไทย ที่ผู้วิจัยจะนำมาศึกษาในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

๒.๑.๓.๑ โครงการการศึกษา

การศึกษาในประเทศไทยยังเป็นปัญหาสำคัญของชาติ ที่รัฐบาลทุกรัฐบาลจะให้ความสำคัญในระดับต้นๆ ที่จะต้องแก้ไข เพราะเป็นปัญหาต่อการพัฒนาส่วนอื่นๆ ของชาติ เช่นปัญหาแรงงานไร้ฝีมือ ความอยากจนที่เกิดจากการที่มีการศึกษาน้อย ปัญหาสุขภาพและอนามัยของแม่และเด็ก ตลอดจนความรอบรู้ในการบ้านการเมือง การปกครองของประเทศ สโมสร โรตารีทั่วประเทศต่างให้ความสำคัญกับเรื่องการศึกษาของเยาวชน และโครงการให้คนไทยอ่านออกเขียนได้เป็นพิเศษ จึงมีโครงการต่างๆ ที่จะช่วยส่งเสริมให้การศึกษาของชาติอีกทางหนึ่งด้วย ดังจะเห็นได้จากโครงการต่างๆ ที่นำมาศึกษาต่อไปนี้

๑) โครงการทูลเกล้าฯ ถวายเงินบริจาคสมทบทุนการศึกษา ของมูลนิธิอานันทมหิดล

โครงการนี้เป็นโครงการพิเศษที่สโมสร โรตารีทั่วประเทศไทยได้ร่วมกันหาทุน โดยการจัดทำเหรียญที่ระลึกครบรอบ ๑๐๐ ปี แห่งการสถาปนาองค์กร โรตารีเมื่อปีพ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราขานุญาตให้จัดสร้างขึ้น ประกอบด้วยเหรียญพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จำนวน ๕๐๐ ชุด แต่ละชุดมีเหรียญทอง เหรียญเงินและเหรียญทองแดงจำนวน ๕ เหรียญ มอบให้แก่ผู้บริจาคได้เงินและนำขึ้นทูลเกล้าถวายเป็นทั้งสิ้นจำนวน ๘,๘๘๘,๘๘๘ บาท เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๒ ณ ศาลาศิลป์ สวณจิตลดา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเทพรัตนสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จลงแทนพระองค์ พระราชทานพระราชวโรกาสให้ อดีตประธานโรตารีสากล นายพิชัย รัตตกุล นำตัวแทนจากสโมสร โรตารีทั่วประเทศพร้อมครอบครัวเฝ้าทูลละอองพระบาททูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินจำนวนดังกล่าว^๕

^๕ภาค ๓๓๔๐, สารผู้ว่าการภาค : โครงการทูลเกล้าถวายเงินสมทบทุนมหิดล, ฉบับที่ ๑๒, ประจำเดือน มิถุนายน ๒๕๕๒, (เมืองพัทยา: ๒๕๕๒), หน้า ๑-๓.

๒) โครงการพัฒนาการรู้หนังสือในประเทศไทย (Rotary Literacy Efforts)

พ.ศ. ๒๕๒๘ โรตารีสากลประกาศกำหนดมาตรฐานเบื้องต้นสำหรับการรู้หนังสือ เพื่อเป็นเงื่อนไข ซึ่งจะต้องทำให้ได้ก่อนที่จะมีการพัฒนาด้านสันติภาพ โดยการเน้นเช่นนี้ ทำให้สโมสรโรตารีทั่วโลกกว่าครึ่งของที่มีอยู่มากกว่า ๓๒,๐๐๐ สโมสร^{๑๑} ดำเนินการด้านการรู้หนังสือและการคิดเลขในระดับประถม อาชีวะ การศึกษาผู้ใหญ่ รวมทั้งการฝึกอบรมครู สโมสรโรตารีจำนวนมากได้ให้การส่งเสริมโดยทำโครงการที่เรียกว่าโครงการ “นาร์่อง” หรือ “ประภาคาร” (lighthouse) ที่เกี่ยวกับการเรียนรู้หนังสือ (literacy project) โครงการเหล่านี้สามารถนำไปดำเนินการและขยายผลต่อไปได้

สโมสรโรตารีในประเทศไทยได้เริ่มโครงการนาร์่อง ๓-H^{๑๒} โครงการ ๓- H เป็นชื่อโครงการของมูลนิธิโรตารีสากลโครงการหนึ่ง เป็นโครงการเพื่อมนุษยชาติ ซึ่งย่อมาจากภาษาอังกฤษ ๓ คำ คือ Humanity, Health and Hunger (มนุษยชาติ สุขภาพ และความหิวโหย) เรื่องการศึกษาเป็นเรื่องที่อยู่ในโครงการนี้ด้วย

ในการพัฒนาการเรียนรู้หนังสือของสโมสรโรตารีในประเทศไทยขึ้น ได้เริ่มขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๓๑ จากการสนับสนุนของมูลนิธิโรตารีสากล โดยมอบเงินเป็นทุนมาทั้งสิ้น ๖๘,๐๐๐ เหรียญสหรัฐอเมริกา (๑๗ ล้านบาทขณะนั้น) โครงการพัฒนาการรู้หนังสือเป็นโครงการ ๕ ปี ที่มีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาประสิทธิภาพของการสอนหนังสือ สำหรับเด็ก ๆ ๔ จังหวัด ในภาคอีสานของประเทศไทย ได้แก่จังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์ ศรีสะเกษและชัยภูมิ นอกจากนี้ ยังขยายผลของโครงการที่ได้รับความสำเร็จมาแล้ว ไปยังจังหวัดอื่นๆ ที่มีความจำเป็นทั่วราชอาณาจักร ในการนี้กระทรวงศึกษาธิการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และสโมสรโรตารีสากล ทั้ง ๔ ภาคของ ประเทศไทย ได้ประสานงานการพัฒนาโครงการรู้หนังสือแบบใหม่ในวิชาภาษาไทยสำหรับชั้นประถมศึกษา ทั้งหมด ๖ ระดับชั้นเรียน โดยทางโครงการได้จัดการอบรมแก่ผู้สอนและอุปกรณ์การเรียนต่างๆ เป็นจำนวน ๒๐๐๐ ห้องเรียนใน ๘๐๐ โรงเรียนใน ๔ จังหวัดดังกล่าว

^{๑๑}ศูนย์โรตารีในประเทศไทย, นิตยสารโรตารีประเทศไทย ปี ๒๑ ฉบับที่ ๑๑๗ เดือน กรกฎาคม-สิงหาคม ๒๕๕๑, โรตารีกับการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์โรตารีในประเทศไทย, ๒๕๕๑), หน้า ๑๘.

^{๑๒}โรตารีสากล, เดอะ เอ บี ซี ออฟโรตารี : ทุนช่วยเหลือเกี่ยวกับสุขภาพ ความหิวโหยและมนุษยชาติ, แปลโดยคณะกรรมการแปล, (กรุงเทพมหานคร: ศูนย์โรตารีในประเทศไทย, ๒๕๓๕), หน้า ๔๕.

การศึกษาสำหรับเด็กเล็ก มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อผลสำเร็จในการศึกษาของเด็กที่จะเติบโตในเวลาต่อไปในภายหน้า มีสมาชิกของสโมสรโรตารีจำนวนมากทำงานเกี่ยวข้องกับเด็ก ผู้ปกครองของเด็กและเกี่ยวข้องกับนักการศึกษา เพื่อเร่งรัดและเสริมสร้างทักษะในการอ่านหนังสือของเด็กเล็ก และ “ผู้ใหญ่” จำนวนมาก ในประเทศไทยที่ยังขาดทักษะที่จำเป็นในการทำงานหรือทำหน้าที่ในชีวิตประจำวัน ความทุกข์ยากต่างๆ ซึ่งเป็นผลมาจากการไม่รู้หนังสือก็ดี จากการหางานทำไม่ได้ ไปจนถึงความกดดัน จากการที่ต้องปกปิดไม่ให้ผู้อื่นรู้ก็ดี ล้วนแต่เป็นความกดดันที่นำไปสู่ปัญหาต่าง ๆ ของชีวิตอีกหลายๆ อย่าง ที่มีผลกระทบต่อสังคมโดยรวม สโมสรโรตารีหลายแห่ง จึงได้ให้ช่วยผู้ใหญ่จำนวนมาก ให้สามารถอ่านเขียนในระดับพื้นฐานได้ดีขึ้นและให้การศึกษาเพิ่มเติมทางก้านวิชาชีพเพื่อให้คนเหล่านี้ สามารถหางานทำได้^{๑๒}

๓) โครงการอบรมครูสอนภาษาอังกฤษ

เป็นที่ยอมรับกัน โดยทั่วไปว่าโลกยุคปัจจุบัน การมีความรู้เฉพาะเพียงภาษาใดภาษาหนึ่งนั้นไม่เพียงพอสำหรับการแข่งขัน จะเห็นได้ว่าการเรียนรู้ภาษาที่สองมีความจำเป็น และภาษาอังกฤษก็เป็นที่ยอมรับของสากลไปโดยปริยาย เพราะมีการใช้กันอย่างแพร่หลาย ในสถาบันสมัยใหม่ แม้แต่ชั้นอนุบาลก็เริ่มสอนให้เด็กเรียนรู้ภาษาที่ ๒ และ ภาษาที่ ๓ กันแล้ว การเริ่มต้นเรียนภาษาที่ ๒ ในระดับชั้นประถมอาจจะเข้าไปด้วยซ้ำ สิ่งสำคัญในการเรียนภาษาใดๆก็ตาม คือครูผู้สอน มักจะขาดแคลน

สโมสรโรตารีในภาค ๓๓๕๐ โรตารีสากล ได้จัดการอบรม ครูสอนภาษาอังกฤษ จากโรงเรียนต่างๆ ในพื้นที่เขตคลองสาน กรุงเทพและ และใกล้เคียง จำนวน ๒๘ โรงเรียน มีครูสอนภาษาอังกฤษ จำนวน ๕๔ ท่าน จาก ๑๔ เขต มาร่วมการสัมมนาเป็นโครงการที่จัดสืบเนื่องมาจากปี ก่อนๆ ซึ่งโครงการดังกล่าวได้เริ่มมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๐ โดยเน้นวิธีการสอน ที่คิดค้นวิธีการเรียนการสอนขึ้นมาโดยอาจารย์ ชาวออสเตรเลีย ชื่อ ริชาร์ด วอล์คเกอร์ ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาและเป็นสมาชิกของสโมสรโรตารีด้วย และนายไบรอัน เกร นักวิจัยทางการศึกษาจากมหาวิทยาลัยบริสเบน วิธีการเรียนการสอนดังกล่าวมีชื่อเป็นภาษาไทยว่า

^{๑๒}คณะกรรมการ, นิตยสารโรตารีประเทศไทย : โรตารีกับการศึกษา, ปี ๒๑ ฉบับที่ ๑๑๗ เดือนกรกฎาคม-สิงหาคม ๒๕๕๑, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์โรตารีในประเทศไทย, ๒๕๕๑) : ๑๘.

การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ภาษาอังกฤษว่า **Concentrated Language Encounter (CLE)**

ในประเทศไทย โครงการดังกล่าวมีโรแทเรียนสุภาพสตรีผู้หนึ่งคือ ดร. เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย ซึ่งเป็นนักวิชาการศึกษา เป็นผู้ประสานงาน และกล่าวได้ว่าเป็นผู้วางรากฐานการเรียนการสอนวิธีนี้มาตั้งแต่ต้น “วิธีการดังกล่าวสามารถนำไปใช้ได้กับทุกภาษาซึ่งจะช่วยให้เด็กเข้าใจง่าย และสนุกกับการเรียนภาษา ทำให้การเรียนภาษาไม่เป็นที่น่าเบื่อหน่ายสำหรับนักเรียนอีกต่อไป” ดร. เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย ได้กล่าวแก่ผู้สัมภาษณ์ นาย ลอเลนซ์ เจฟเฟอร์รี่ ใน GLOBAL OUTLOOK (ส่องโลก: วารสารของโรตารีสากล เรื่อง จับตาเรื่องการเรียนรู้หนังสือ)^{๑๑}

๔) โครงการรักการอ่านหนังสือ

การ “อ่านหนังสือ” ถือได้ว่าเป็นกระบวนการหนึ่งของการศึกษาที่สำคัญ เพราะแม้คนที่ไม่มีโอกาสได้ศึกษาใน โรงเรียน หรือมหาวิทยาลัย ก็สามารถจะหาหนังสือ ตำรา มาอ่าน หากความรู้ด้วยตนเองได้ คนจำนวนมากประสบความสำเร็จจากการศึกษาด้วยตนเอง จากการอ่านและนำไปปฏิบัติหรือทดลอง ขอเพียงแต่ให้ผู้ที่มีความรักการอ่านและนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ก็จะเป็นช่องทางสร้างโอกาสต่อไป

กล่าวกันว่าชาติที่รักการอ่านหนังสือมากอีกชาติหนึ่ง คือ ญี่ปุ่น แม้แต่การเดินทางในรถไฟใต้ดินที่มีผู้โดยสารเบียดกันแน่นขนัด พวกเขา ก็จะพยายามอ่านหนังสือที่ถือติดมือกันมาด้วย ขอให้มองว่างเล็กๆ ตรงหน้า โดยไม่ได้สนใจสิ่งรอบข้าง แม้จะมีคนเดินมาชน มากระแทกบ้าง พวกเขาก็จะก้มหน้าก้มตาอ่านๆ จึงไม่น่าแปลกใจที่ประเทศญี่ปุ่น เป็นประเทศที่เจริญ กอบกู้ประเทศขึ้นมาได้อย่างรวดเร็ว ภายหลังจากที่แพ้สงครามอย่างยับเยินที่สุด เมื่อสงครามมหาเอเชียบูรพา

สโมสรโรตารี จากภาค ๓๓๔๐ และ ภาค ๓๓๕๐ ในประเทศไทย ได้เห็นความสำคัญของการอ่าน จึงได้ร่วมกันจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ จัดโครงการเด็กไทยรักการอ่านหนังสือขึ้น เมื่อ วันที่ ๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๒ ณ อาคารสำนักงาน เทศบาลนครสวรรค์

^{๑๑} คณะกรรมการ, รายงานการประชุมใหญ่ ประจำปี, (กรุงเทพมหานคร : ภาค ๓๓๕๐ โรตารีสากล, ๒๕๕๑), หน้า ๔๔.

มีนักเรียนจำนวน ๕๓๐ คน และครูจำนวน ๑๑๐ คน จากโรงเรียนต่างๆ ทั่วประเทศ เข้าร่วม
สัมมนาในครั้งนี้^{๑๔} เป็นโครงการต้นแบบที่จะขยายต่อไป

๕) โครงการห้องสมุด

มีการวิจัยพบว่าคนไทยอ่านหนังสือน้อยมาก จึงเป็นแรงบันดาลใจให้สโมสรโร
ตารีจัดโครงการห้องสมุดเพื่อ เด็กและครอบครัว โดยสโมสรโรตารีใน ภาค ๓๓๔๐ โรตารี
สากล ซึ่งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เริ่มโครงการมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๐ ณ วันนี้
โครงการได้มอบหนังสือสำหรับเด็ก ไปแล้วจำนวน ๔๐,๐๐๐ เล่ม ให้กับโรงเรียน และศูนย์
พัฒนาเด็กปฐมวัย จำนวน ๑๐๐ แห่ง สำหรับปี ๒๕๕๒ ซึ่งเป็นโครงการต่อเนื่องมาแล้ว ๓ ปี
ได้มีพิธีส่งมอบโครงการไปแล้วเมื่อ วันที่ ๑๘ – ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๒^{๑๕}

นางอุททิยา เบลญกุล บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนอุดรวิทยา หนึ่งในห้องสมุดที่
เกิดจากโครงการห้องสมุดของโรตารี ได้เปิดเผยกับนิตยสารโรตารีประเทศไทยถึงความ
เปลี่ยนแปลงซึ่งเป็นผลที่ได้รับจากการดำเนินงานห้องสมุด ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๐ จนถึงปัจจุบัน
คือ

- นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านมากขึ้น
- นักเรียนได้เรียนรู้ถึงประโยชน์ของห้องสมุด
- นักเรียนรู้จักวิธีการใช้ห้องสมุดที่ถูกต้อง^{๑๖}

นอกจากนั้น สโมสรโรตารีกรุงเทพรัตนโกสินทร์ และสโมสรโรตารีปทุมวัน ภาค
๓๓๕๐ โรตารีสากลได้ร่วมกับ สโมสรโรตารี Hitachi South ภาค ๒๘๒๐ โรตารีสากล
ประเทศญี่ปุ่น จัดทำโครงการรักการอ่าน โดยได้มอบห้องสมุดให้แก่โรงเรียน ๔๕ โรงเรียน
ในพื้นที่จังหวัดนครปฐม โดยมีคู่มือคือ สโมสรโรตารีพระปฐมเจดีย์เป็นผู้ประสานงาน เมื่อ
วันที่ ๒๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๓

^{๑๔} คณะกรรมการ, สารผู้ว่าการภาค, ประจำเดือน ตุลาคม ๒๕๕๒, (กรุงเทพมหานคร : ภาค ๓๓๕๐
โรตารีสากล, ๒๕๕๒), หน้า ๗.

^{๑๕} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๘.

^{๑๖} ศูนย์โรตารีในประเทศไทย, นิตยสารโรตารีประเทศไทย : โรตารีกับการศึกษา, ปีที่ ๒๗ ฉบับที่
๑๑๕ พฤศจิกายน – ธันวาคม ๒๕๕๑, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์โรตารีในประเทศไทย, ๒๕๕๑), : ๓๓-๓๔.

นอกจากนี้ สโมสรโรตารีในชุมชน ยังมีโครงการอื่นๆ ที่มีความต้องการจากชุมชน เช่น โครงการ **ทุนอาหารกลางวัน** ที่มอบให้เป็นรายบุคคลแก่เด็กยากจน และมอบให้เป็นกลุ่ม เช่น จัดอาหารไปเลี้ยงนักเรียนในโอกาสวันสำคัญๆ โครงการ **แวนตาอ่านหนังสือ** สำหรับนักเรียนยากจน เป็นต้น

๖) โครงการส่งเสริมความพร้อมทางการศึกษา

สโมสรโรตารีสาทร ร่วมกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพฯ และ กรุงเทพมหานคร ได้ตกลงที่จะร่วมมือกันทางด้านศึกษาในการเสริมสร้างความพร้อมในการสอบวัดคุณภาพการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ให้กับนักเรียนในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร^{๑๑}

๒.๑.๓.๒ โครงการส่งเสริมการสร้างงาน รายได้ และอาชีพ

อาชีพเป็นสิ่งสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ เพราะอาชีพจะทำให้มีรายได้มาเลี้ยงชีวิต สร้างความเป็นปึกแผ่นให้แก่ชีวิตและครอบครัว นอกจากจะเป็นแหล่งรายได้แล้ว ยังเป็นสิ่งที่ทำให้มนุษย์รู้สึกภาคภูมิใจ เป็นศักดิ์ศรี จึงจะเห็นได้ว่า การดิ้นรนศึกษาเล่าเรียนของคนตั้งวัยเด็กเป็นต้นมา ก็เพื่อจะได้มีโอกาสทำงานดีๆ มีสถานภาพหรือหน้าที่ตำแหน่งดีๆ นอกจากจะมีรายได้สูงแล้วยังต้องเป็นงานที่สังคมยอมรับนับถือ การตกงานหรือไม่มีงานทำจะด้วยสาเหตุใดก็ตาม ย่อมทำให้ผู้นั้น ขาดรายได้และขาดความมั่นใจ สร้างความลำบากให้แก่ตนเองและครอบครัว จึงเป็นอีกโครงการหนึ่งที่ สโมสรโรตารีหาทางที่ช่วยบุคคลที่ว่างงานที่อยู่ในชุมชนของคุณ

๑) โครงการฝึกอาชีพ

ประเทศไทยเป็นประเทศกสิกรรม เพิ่งจะมีอุตสาหกรรมเข้ามาเมื่อประมาณ ๕๐ กว่าปีมานี้ และขยายตัวอย่างรวดเร็ว มีความต้องการแรงงานในภาคอุตสาหกรรม ซึ่งมีรายได้สูงกว่าเมื่อเทียบกับการทำการเกษตร จึงทำให้แรงงานภาคเกษตรทิ้งการทำไร่ทำนา ไปเป็นแรงงานในภาคอุตสาหกรรมมากขึ้น ทำให้ต้องมีการเรียน การสอน ความรู้ใหม่ๆ ที่จำเป็นใน

^{๑๑} สโมสรโรตารีสาทร, การประชุมใหญ่ประจำปี : ความร่วมมือทางการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : ภาค ๓๓๕๐ โรตารีสากล, ๒๕๕๓), หน้าแรก.

โรงงาน มีเกษตรกร กลายเป็นช่าง เทคนิค ประเภทต่างๆ เช่น ช่างไฟฟ้า ช่างเชื่อม ช่างประปา ช่างยนต์ ช่างไม้ ช่างเย็บผ้า ตลอดจนการทำอาหารและอื่นๆ อีกมากมาย ขณะเดียวกันก็เกิดปัญหาตกรงาน จากการการเลิกจ้าง การเลิกกิจการของโรงงานบางแห่งทำให้เกิดปัญหาการว่างงานตามมา ประเทศไทยของเรา ปัญหาการว่างงานยังเป็นปัญหาสำคัญ แม้จะมีการส่งแรงงานไปทำงานในต่างประเทศแล้วก็ตาม ทั้งนี้เป็นปัญหา ทั้งจากโรงงานเองและปัญหาของแรงงานขาดคุณภาพด้วย ประกอบกับเกษตรกรเองที่ไ้ร่นามาทหาอาชีพอื่นทำในเมืองเพราะมีรายได้สูงกว่า สโมสรโรตารีตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว ดังจะเห็นได้จากกิจกรรมบางส่วน ของ สโมสรในประเทศไทยที่มีส่วนช่วยเหลือผู้ที่ว่างงาน ดังนี้

- สโมสรโรตารีบางแขนร่วมกับสำนักงานเขตบางแขน จัดอบรมช่างทาสี ให้แก่ผู้ที่ไม่ม้งานทำ หรือผู้ที่ต้องจะเปลี่ยนอาชีพหันมารับจ้างทาสี ผลคือทำให้คนรู้จักวิธีการทาสีสามารถที่จะทาสีบ้านของตนเองหรือรับจ้างเป็นอาชีพก็ได้^{๑๘}

- สโมสรโรตารีเพชรบุรี อบต. อาจารย์วิทยาลัยสารพัดช่างจังหวัดเพชรบุรี ฝึกอบรมอาชีพการทำเต้าหู้นมสดและวุ้นในลูกมะพร้าวให้กลุ่มแม่บ้าน จนสามารถเป็นอาชีพเสริมให้ครอบครัวได้^{๑๙}

- สโมสรโรตารีตากสินธนบุรี ภาค ๓๓๕๐ โรตารีสากล ร่วมกับพัฒนาสถานหญิงธนบุรี จัดอบรมวิธีการนวดแผนโบราณ ให้กับนักโทษสตรี เมื่อออกไปแล้วจะได้นำความรู้ไปประกอบอาชีพเลี้ยงครอบครัวได้^{๒๐}

- ในหลายๆ สโมสรได้จัดให้มีการฝึกงานแก่ผู้ที่ไม่ม้งานทำ เช่น ช่างซ่อมรถจักรยานยนต์ ช่างซ่อมวิทยุ ช่างซ่อมโทรทัศน์ ช่างซ่อมคอมพิวเตอร์ ฯลฯ

^{๑๘}คณะกรรมการ, หนังสือที่ระลึกพิธีสถาปนาคณะกรรมการบริหาร, (กรุงเทพมหานคร : สโมสรโรตารีบางแขน, ๒๕๕๐), หน้า ๑๘.

^{๑๙}คณะกรรมการ, นิตยสารโรตารีประเทศไทย: ฝึกอบรมอาชีพ, ฉบับเดือน พฤศจิกายน ๒๕๕๑, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์โรตารีในประเทศไทย, ๒๕๕๑), หน้า ๒๕.

^{๒๐}คณะกรรมการ, รายงานการประชุมใหญ่ประจำปี ๒๕๕๑: กิจกรรมสโมสรโรตารี, (กรุงเทพมหานคร : ภาค ๓๓๕๐ โรตารีสากล, ๒๕๕๑), หน้าแทรก.

๒) โครงการจัดหางานให้ผู้ว่างงาน

การว่างงานของคนในชาติถือเป็นความสูญเสียทางด้านเศรษฐกิจ แก่ทั้งตัวบุคคล และของชาติโดยตรง เปรียบเสมือนเครื่องจักรที่ไม่ได้ทำการผลิต ผลิตภัณฑ์ใดๆ เลย มีแต่ค่าใช้จ่าย รัฐจึงพยายามแก้ไขปัญหากการว่างงาน ให้เกิดน้อยที่สุด

สโมสรรโรตารีในภาค ๓๓๕๐ ร่วมกับมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยร่วมกับ บริษัท ห้างร้าน และโรงงานต่างๆ ที่ต้องการแรงงานในระดับความสามารถและประเภทต่างๆ จัดตลาดนัดแรงงานขึ้น โดยให้ผู้จ้างได้พบกับผู้ที่กำลังตกงาน โดยตรงผลเป็นที่พอใจแก่ผู้ต้องการงานทำและนายจ้างที่ต้องการคนทำงาน หลาย ๆ สโมสรรโรตารีจึงได้จัดโครงการ ตลาดนัดแรงงานขึ้นอยู่เสมอๆ ผลัดเปลี่ยนไปในที่ต่างๆ ตามความต้องการของแรงงาน

๓.๑.๓.๓ โครงการของโรตารีสากลและมูลนิธิฯ

เป็นโครงการของสโมสรรโรตารีซึ่งมีมากกว่า ๓๐๐๐๐ สโมสรร อยู่ในชุมชนของประเทศต่างๆ ทั่วโลกมากกว่า ๒๐๐ ประเทศและภูมิภาค^{๒๐} ร่วมมือกัน ทำกิจกรรมที่สำคัญๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อชาวโลก มีหลายโครงการอยู่ในประเทศไทย โดยมีสมาชิกของสโมสรรโรตารีในประเทศไทยเป็นผู้ประสานงานโครงการ ผู้วิจัยได้นำมาศึกษาในวิทยานิพนธ์นี้ด้วย โครงการต่างๆ มีดังนี้

๑) โครงการขจัดภัยจากไวรัสโปลิโอ (Polio Plus)

เป็นโครงการที่โรตารีสากล ร่วมมือกับองค์การอนามัยโลก หรือ ยูนิเซฟ และรัฐบาลของประเทศต่างๆ รวมทั้งประเทศไทย โดยมีกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้ดูแลโครงการ มีเป้าหมายที่จะขจัดภัยโปลิโอให้หมดไปจากโลก เหมือนกับที่เคยกำจัดโรคฝีดาษมาแล้ว โลกต้องจ่ายเงินสูงถึง ๓ พันล้านเหรียญสหรัฐ โครงการโปลิโอพลัส เริ่มขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๘ โรตารีสากล มีเป้าหมายใช้เงินเพื่อทำโครงการนี้ โดยจัดหาวัคซีน ที่จะใช้หยอดให้แก่เด็กในประเทศที่กำลังพัฒนาทั่วโลก จำนวน ๑๒๐ ล้านเหรียญสหรัฐ ภายใน ๒๐ ปี จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๓๑ ได้ใช้เงินไป ๒๔๙ ล้านเหรียญสหรัฐ และต้องระดมทุนเพิ่มอีก

^{๒๐}คณะกรรมการ, สารผู้ว่าราชการภาค ๓๓๕๐ โรตารีสากล : ข้อมูลของศูนย์โรตารีในประเทศไทย, ฉบับเดือนมีนาคม ๒๕๕๓,(กรุงเทพมหานคร : ภาค ๓๓๕๐ โรตารีสากล, ๒๕๕๓), หน้า ๑๒.

ตั้งเป้าหมายไว้ อีก ๘๐ ล้านเหรียญสหรัฐ แต่เงินได้หลังไหลเข้ามาในโครงการ จากการบริจาคของสมาชิกโรแทเรียนทั่วโลกถึง ๑๓๕ ล้านเหรียญสหรัฐ ผลที่ได้จากโครงการดังกล่าว ทำให้เด็กกว่า ๒ พันล้านคนได้รับการหยอดวัคซีนป้องกันไวรัสโปลิโอ องค์กรอนามัยโลกได้ประกาศให้อเมริกา เป็นประเทศ ปลอดภัยจากโปลิโอ เมื่อ พ.ศ.๒๕๓๗ ภูมิภาคแปซิฟิกตะวันตก ในปี พ.ศ. ๒๕๔๑ และยุโรปในปี พ.ศ.๒๕๔๕

นับจากปีที่เริ่มโครงการ คือปี พ.ศ.๒๕๒๘ จนถึงปี พ.ศ.๒๕๔๕ จำนวนผู้ป่วยได้ลดลงถึง ๙๙% ปัจจุบันได้ใช้ความพยายามไปที่ประเทศที่ยังมีการระบาดอยู่ในแอฟริกาและเอเชียได้

ในประเทศไทย สาธารณสุขที่ตั้งอยู่ในชุมชนทั่วประเทศ กับสโมสร โรตารีที่มีอยู่ในชุมชนนั้น จะเข้าร่วมช่วยกันหยอด วัคซีน ซึ่งยูนิเซฟ เป็นผู้จัดเตรียมจากเงินบริจาคขององค์กรโรตารี เป็นประจำทุกๆ ปีๆ ละ ๒ ครั้ง ประมาณเดือน ธันวาคมและมกราคม ประเทศไทยจัดได้ว่า เป็นประเทศที่เสี่ยงต่อการระบาดของไวรัสโปลิโอเนื่องด้วยประเทศไทย เป็นประเทศเปิด และมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านรอบด้าน ผู้คนสามารถเข้าออกได้ ซึ่งยากต่อการควบคุม โรคต่างๆ โดยเฉพาะการอพยพของชุมชน ที่ไม่มีหลักแหล่งแน่นอน จึงอยากที่จะติดตามผลความก้าวหน้า การรณรงค์จึงจำเป็นต้องดูแลเด็กๆ ทุกคน ไม่ว่าจะมาจากประเทศใดๆ เพราะ โรคดังกล่าวเมื่อเกิดกับเด็กคนใดแล้ว จะพิการไปตลอดชีวิต และสามารถแพร่เชื้อได้

เมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ โรตารีในประเทศไทย กระทรวงสาธารณสุข และกรุงเทพมหานคร ได้จัดสัมมนาขึ้น ณ ศูนย์โรตารีในประเทศไทย ถนนอโศก กรุงเทพมหานคร เพื่อวางแผนรณรงค์หยอดวัคซีนป้องกันไวรัสโปลิโอ ให้แก่เด็กทั่วประเทศ ในเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ และ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งจะต้องทำต่อเนื่องจนกว่า อนามัยโลกหรือ ยูนิเซฟ จะประกาศให้หยุดได้ นั่นหมายถึงโรคนี้ได้หมดไปจากโลกนี้แล้ว โครงการดังกล่าวจะปฏิบัติการในวันเดียวกันทั่วโลก ^{๒๒}

^{๒๒} สัมภาษณ์ นางสาวดรุณา ภูมิตระกูล, ผู้อำนวยการศูนย์โรตารีในประเทศไทย, ๑๕ มกราคม ๒๕๕๓.

๒) โครงการการศึกษาสันติภาพและความขัดแย้ง (Rotary Peace and Conflict Studies Program)

โครงการดังกล่าวเกิดขึ้น โดยคำแนะนำของนายพิชัยรัตตกุลต่อ คณะกรรมการบริหารโรตารีสากลในสมัยที่ดำรงตำแหน่งประธานโรตารีสากล พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๔๖ จากการที่ได้มีโอกาสเดินทางไปเยี่ยมสโมสรโรตารีในประเทศต่างๆ ทั่วโลก ได้เห็นความขัดแย้งของคน ทั่วโลกที่เกิดขึ้น รวมทั้งประเทศไทยด้วย ได้สร้างความเดือดร้อนความเจ็บปวดให้แก่มนุษยชาติ ความขัดแย้งทำลายชีวิตและทรัพย์สินของชาวโลกอยู่ทุกวินาทีนี้ “ความขัดแย้ง” เกิดขึ้นได้ในทุกระดับสังคม นับตั้งแต่ภายในครอบครัว ในชุมชน การเมือง แม้แต่ในวงการศาสนา ความขัดแย้งที่เกิดในชนชาติเดียวกันและระหว่างชาติ จึงพิจารณาเห็นว่าน่าจะมีสถาบันฝึกอบรม ให้คนได้เรียนรู้จักกับความขัดแย้งและสามารถที่จะจัดการกับความขัดแย้งได้ ก่อนที่จะลุกลามเป็นปัญหาใหญ่ จึงได้ตั้งคณะกรรมการขึ้นมาศึกษา และนำไปปรึกษาหารือกับผู้บริหารของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในเรื่องของการวางหลักสูตร และสถานที่ศึกษา และได้รับอนุมัติร่วมกันระหว่างจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กับ โรตารีสากล โดยมี วัตถุประสงค์ของโครงการดังนี้ คือ

๑. เพื่อให้ความรู้แก่พนักงานในระดับกลางและระดับสูงขึ้นไปแก่หน่วยงานของรัฐ ของเอกชน เพื่อจะได้มีความพร้อมมากขึ้น ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคความขัดแย้ง ในระดับและประเภทต่างๆ

๒. เพื่อเข้าถึงกลุ่มพนักงานนานาชาติ โดยการเสนอหลักสูตรเร่งรัดระยะสั้น ที่สอนเป็นภาษาอังกฤษ จึงมีค่าใช้จ่ายที่เหมาะสมแก่ผู้อุปถัมภ์ที่เป็นนายจ้าง มูลนิธิโรตารีและจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑. เพื่อสนองความต้องการ ของโปรแกรมการศึกษาประเภทนี้ในภูมิภาค ^{๒๓}

๓) โครงการทุนการศึกษาของโรตารีสากล

โรตารีมีความเพียรพยายามอย่างมากในการส่งเสริมสันติภาพด้วยการศึกษา ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๕๐ เป็นต้นมา โรตารีสากลให้ทุนเพื่อ มนุษยธรรมและการศึกษา (Humanitarian and Educational Grants) เป็นเงินมากกว่า ๑.๑ พันล้านเหรียญสหรัฐ เป็นทุนระหว่างประเทศมาก

^{๒๓} อ่างแล้ว.

ที่สุดในบรรดาทุนองค์กรเอกชนอื่นๆ ของโลก ทุนแต่ละทุนบริหารจัดการโดยสโมสรโรตารี ในท้องถิ่นต่างๆ รวมทั้งในประเทศไทยด้วย

(๑) ศูนย์การศึกษานานาชาติเพื่อสร้างสันติภาพและระงับข้อพิพาท (Rotary Centers for International Studies in Peace and Conflict Resolutions) เป็นศูนย์ระดับมหาบัณฑิต หลักสูตร ๒ ปี จัดตั้งขึ้นเพื่อฝึกอบรมนักการทูตและผู้นำในอนาคตให้เรียนรู้ศิลปะ ในการสร้างสันติภาพและระงับข้อพิพาทต่างๆ โครงการการศึกษานี้คัดเลือกและส่ง “นักศึกษาเพื่อสร้างสันติภาพของโลก” (Rotary World Peace Fellows) ปีละประมาณ ๖๐ คน ให้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยที่ร่วมโครงการ ซึ่งมีอยู่มีอยู่ ๗ แห่งในโลก คือ

๑. Duke University

๒. University of North Carolina at Chapel Hill, ในรัฐ North Carolina สหรัฐอเมริกา

๓. Universidad del Salvador, เมือง Buenos Aires อาร์เจนตินา

๔. University of Bradford ในเมือง West Yorkshire ประเทศอังกฤษ

๕. International Christian University เมือง Tokyo ประเทศญี่ปุ่น

๖. University of California เมือง Berkeley สหรัฐอเมริกา

๗. University of Queensland เมือง Brisbane ออสเตรเลีย^{๒๔}

สโมสรโรตารีทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทยจะส่งนักศึกษาที่สนใจและผ่านการคัดเลือกของสโมสรโรตารีแต่ละแห่งแล้ว ไปเข้าสอบเพื่อแข่งขันกันในระดับสากลอีกทีหนึ่ง

(๒) ทุนทูตสันถวไมตรี (Ambassadorial Scholarship) เป็นทุนที่โรตารีสากลให้กับนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยขึ้นไป โดยที่นักศึกษาจะเป็นผู้เลือกมหาวิทยาลัยที่จะไปศึกษาเอง โรตารีจะมอบเงินทุนให้ตามที่ได้ตกลงกันไว้เป็นงวดๆ ไป ในแต่ละปี โรตารีให้ทุนนี้แก่นิสิตนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยทั่วโลกประมาณ ๑,๐๐๐ คน เพื่อศึกษาและเรียนรู้วัฒนธรรมในอีกประเทศหนึ่งเป็นเวลาสามเดือนถึงสองปี นิสิตและนักศึกษาเหล่านี้เป็นทูตสันถวไมตรีที่โรตารีส่งไป เมื่อไปถึงประเทศนั้นจะมีโรแทเรียนเป็นที่เลี้ยงคอยให้คำปรึกษา นักศึกษาจะต้องสอบชิงทุนกับนักศึกษาทั่วโลก ประเทศไทยมีสโมสรโรตารีส่งนักศึกษาเข้าชิงทุนนี้ และได้รับทุนดังกล่าวอยู่เสมอ^{๒๕}

^{๒๔} คณะกรรมการ, นิตยสารโรตารีในประเทศไทย : โรตารีกับการศึกษา, ฉบับที่ ๑๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๑, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์โรตารีในประเทศไทย, ๒๕๕๑) : ๑๘-๑๙.

^{๒๕} เรื่องเดียวกัน.

(๓) **โครงการเยาวชนแลกเปลี่ยน (Youth Exchange)** เป็นโครงการที่ครอบครัวของเยาวชนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมกับโครงการนี้ กล่าวคือจะต้องจ่ายค่าเดินทางให้แก่เด็กไปยังประเทศนั้นๆ และอาจจะต้องรับเยาวชนที่มาจากประเทศอื่น เป็นการแลกเปลี่ยนกัน ซึ่งจะต้องดูแลเยาวชนที่มาอยู่ด้วยเช่นเดียวกับที่ เราดูแลบุตร ครอบครัวทางโน้นก็จะดูแลบุตรของเราเช่นเดียวกัน

ในแต่ละปี เด็กนักเรียนหนุ่ม-สาวทั่วโลกประมาณ ๘,๐๐๐ คนเดินทางไปในประเทศหนึ่งเพื่อเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ภาษาและวัฒนธรรมของประเทศนั้นๆ เด็ก ๆ เหล่านี้ ก็เป็นทูตสันถวไมตรีของโรตารีด้วย จะเป็นลูกหลานของสมาชิกหรือไม่ก็ได้

(๔) **ทุนอาจารย์มหาวิทยาลัย (Rotary Grants for University Teachers)** ทุนนี้เป็นทุนสำหรับครูที่จะอาสาไปสอนหนังสือหรือสอน วิชาชีพในประเทศที่มีความประสงค์ โดยเฉพาะประเทศที่ยากจนหรือกำลังพัฒนา ในแต่ละปี อาจารย์มหาวิทยาลัยประมาณ ๒๐ คนได้รับทุนให้ไปสอนในประเทศกำลังพัฒนาตามที่อาจารย์เลือกเป็นเวลาไม่เกิน ๑๐ เดือน

(๕) **ทุนคณะศึกษาแลกเปลี่ยน (Group Study Exchanger)** ทุนนี้เป็นทุนสำหรับนักธุรกิจหรือวิชาชีพต่างๆ ในชุมชน โดยเฉพาะไม่รับสมาชิกหรือลูกหลานสมาชิกของสโมสรโรตารี เป็นโครงการนี้ได้รับการต้อนรับจากนักธุรกิจและนักวิชาชีพในประเทศไทยมาก สังกัดได้จากการที่ต้องสัมภาษณ์ผู้ที่มาสมัครแต่ละคราวๆ เป็นจำนวนมาก โครงการนี้ให้ทุนคณะผู้ประกอบวิชาชีพอายุ ๒๕-๔๐ ปี เดินทางไปศึกษาแลกเปลี่ยน โดยเฉพาะในสายอาชีพของตน เช่นเป็นครูก็ไปดูเรื่องของครู มีระยะเวลา ๔-๖ สัปดาห์ และเป็นโครงการทูตสันถวไมตรีเช่นเดียวกัน

(๖) **อินเตอแรคท์ (Interact)** สโมสรอินเตอแรคท์คือสโมสรเยาวชนโรตารีสากล ก่อตั้งขึ้นมาจากเยาวชนอาสาสมัคร อายุ ๑๕-๑๘ ปี ที่มีความสนใจการบำเพ็ญประโยชน์ โครงการนี้เป็นส่วนหนึ่งสโมสรโรตารีทุกแห่งในฐานะงาน บริการชุมชน การก่อตั้งสโมสรโรตารีแรคท์ ต้องได้รับความเห็นชอบจากสโมสรโรตารี เมื่อได้รับอนุญาตจากสโมสรโรตารีแล้ว ผู้นำหรือนายกก่อตั้ง (นายกคนแรกของสโมสรเรียกเหมือนของโรตารี) จะจัดตั้งคณะกรรมการบริการ ซึ่งมีตำแหน่งและหน้าที่คล้ายๆ กับโรตารี แต่น้อยกว่า คณะกรรมการจะผลัดเปลี่ยนกันทุกปีเช่นเดียวกับโรตารี การทำกิจกรรม สโมสรโรตารี จะทำกิจกรรมอย่างน้อย ปีละ ๒ โครงการ คือ ๑ โครงการเพื่อชุมชน และ ๒ โครงการเพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ ทั้งนี้จะต้องเสนอโครงการดังกล่าวนี้ให้สโมสรโรตารีอุปถัมภ์ เป็นผู้พิจารณาเห็นชอบด้วย สโมสรเหล่านี้มีอยู่ในชุมชนทั่วโลกที่มีสโมสรโรตารีตั้งอยู่ในประเทศจะพบได้ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

(๓) โรตาแรคท์ (Rotaract) สโมสรโรตารแรคท์ เป็นสโมสรเยาวชนที่มีอายุ ตั้งแต่ ๑๘-๒๕ ปี มีจุดประสงค์ที่จะสร้างการเป็นผู้นำให้แก่เยาวชนคนหนุ่มสาว ให้รู้จัก หน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี โดยการทำบริการให้แก่ชุมชน ส่งเสริมความเข้าใจอันดีใน ระหว่างชาติ เพื่อสันติสุขแก่มวลมนุษย และส่งเสริมยกย่องยอมรับจริยธรรมอันสูงส่งเป็น มาตรฐานในการประกอบอาชีพ รวมทั้งยกย่องในคุณค่าของอาชีพทั้งหลายที่ทรง คุณประโยชน์ เป้าหมายของโรตาแรคท์ (๑) เพื่อสร้างสรรคเยาวชนหนุ่มสาวให้เป็นผู้เป็นที่ดี มีความเที่ยงธรรมและสุจริต (๒) เพื่อฝึกและกระตุ้นเตือนเยาวชนให้เกิดความสำนึกและ ช่วยเหลือผู้อื่น (๓) เพื่อให้เยาวชนเห็นความสำคัญของบ้านและครอบครัว พร้อมทั้งปลูกฝัง ความจงรักภักดีต่อประเทศชาติ (๔) เพื่อสร้างสรรคเยาวชนให้รู้จักเคารพในสิทธิของผู้อื่น โดยคำนึงถึงคุณค่าของแต่ละบุคคลเป็นหลัก (๕) เพื่อย้ำความรับผิดชอบในหน้าที่ของแต่ละ บุคคล ซึ่งถือเป็นรากฐานความสำเร็จในชีวิตของแต่ละคน ของความเจริญก้าวหน้าในชุมชน ความสำเร็จเหล่านี้เกิดจากการทำงานเป็นหมู่คณะหรือกลุ่ม (๖) ให้ความยกย่องในเกียรติและ คุณค่าของอาชีพต่างๆ ที่เป็นคุณประโยชน์ ตลอดจนเป็นโอกาสในการให้บริการแก่สังคม (๗) เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในชุมชน ประเทศชาติและกิจการสงเคราะห์ต่างๆ ของโลก และ (๘) เพื่อเปิดโอกาสให้คนหนุ่มสาวแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่ม ได้ทำกิจกรรมอันนำไปสู่ ความเข้าใจอันดี ความมีไมตรีจิตระหว่างชาติและมวลมนุษยทั่วโลก มีวิธีการก่อตั้งเหมือน สโมสรอินเตอแรคท์แรคท์

สโมสรโรตารีตระหนักดีว่า “เยาวชนในวันนี้คือผู้ใหญ่ในวันหน้า” จึงได้ส่งเสริม ให้เยาวชนในชุมชนรวมตัวกันเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ ทำกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยและความรู้ ความสามารถให้แก่ชุมชนของตน แทนที่จะไปเสียเวลากับเรื่องที่ไม่เป็นประโยชน์ ทั้งจะได้มี โอกาสฝึกการทำงานเป็นกลุ่มระหว่างเพื่อนวัยเดียวกัน และจะได้มีโอกาสทำงานร่วมกับ ผู้ใหญ่ คือสมาชิกของสโมสร โรตารีที่เป็นพี่เลี้ยง เป็นการฝึกให้เยาวชนเตรียมตัวที่จะเข้า สังคม ในชีวิตจริงเมื่อวัยที่พวกเขาโตขึ้นและจะต้องออกไปทำงาน จะต้องพบกับผู้ร่วมงาน ต้องพบกับปัญหาต่างๆ ตลอดเวลา กิจกรรมที่เยาวชนเหล่านี้ทำมีตั้งแต่ ช่วยคิดเรื่องการเรียน ให้เพื่อน ซ่อมโรงเรียน ไปจนถึงสร้างสิ่งปลูกสร้างต่างๆ เช่นสร้างโรงเรียนให้เด็กอยากจนใน ชนบททั่วโลก

(๘) ไรล่า (RYLA : ROTARY YOUTH LEADERSHIP AWARD) เป็นอีกโครงการหนึ่งที่สโมสรโรตารีจัดสัมมนาเยาวชนผู้นำขึ้นทุกปี โดยการรับสมัครเยาวชนจากชุมชนต่างๆ ที่มีความสนใจ ที่รับการฝึกต่างๆ เช่นการทำงานร่วมกัน การเป็นผู้นำกลุ่มในการทำงาน ฝึกหัดให้มีระเบียบวินัย การตรงต่อเวลา การพูดในที่ชุมชน การเป็นผู้ตามที่ดี เกมส์ สันทนาการ ฯลฯ จะใช้เวลาสัมมนา ๒-๓ วัน โดยการพักแรม ณ สถานที่อยู่ภายใต้การดูแลของคณะกรรมการจากสโมสรโรตารี ที่ได้รับมอบหมาย เยาวชนส่วนมากจะเป็นนักเรียนระดับมัธยมและระดับอุดมศึกษา อายุ ระหว่าง ๑๔-๓๐ ปี (ผู้ปกครองเข้าร่วมสังเกตการณ์ได้ตลอดระยะเวลา) แต่ครั้งจะมีเยาวชนมาร่วมสัมมนา ๒๐๐-๓๐๐ คน โดยโรตารีจะเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายให้ทั้งหมด

๔) โครงการพิเศษ

เป็นโครงการที่สโมสรโรตารีพิจารณาเห็นว่ามีมีความสำคัญต่อชุมชน ต่อสังคม แม้จะไม่ได้เตรียมการไว้ล่วงหน้าก็ตาม สโมสรโรตารีก็ได้ทำโครงการขึ้นมาอยู่เสมอ เช่นโครงการต่อไปนี้

(๑) โครงการพัฒนาบ้านเนินดินแดง ของสโมสรโรตารีในประเทศไทย ในพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

พ.ศ. ๒๕๑๗ ประธานโรตารีสากล วิลเลียม ซี. คาร์เตอร์ (William C. Carter) เดินทางมาเยี่ยมโรตารีในประเทศไทย และได้รับพระมหากรุณาธิคุณ จากพระเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าให้เข้าเฝ้า ณ พระราชวังจิตรลดาฯ โหลฐาน ถวายรายงานกิจกรรมและบทบาทของโรตารีทั่วโลกและประเทศไทย ซึ่งขณะนั้นมีสโมสรโรตารีอยู่เพียง ๔๐ สโมสร และกราบบังคมทูลขอพระราชทานคำแนะนำว่า จะทรงมีพระราชดำริ หรือทรงมีโครงการใดที่พระองค์ทรงเห็นสมควรเข้าไปดำเนินการตามแนวที่ได้พระราชทานพระบรมราโชวาท

โครงการพัฒนาบ้านเนินดินแดงของสโมสรโรตารีในประเทศไทยในพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงเกิดขึ้น ณ นิคมสร้างตนเอง หมู่ที่ ๓ , ๖ และ ๘ ตำบลห้วยยาง อำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โครงการเป็นชุมชน นิคมสร้างตนเอง มีเนื้อที่ ๑๕๐,๐๐๐ ไร่ ได้ถูกจัดแบ่งให้แก่ราษฎรมากกว่า ๑๐๐๐ ครอบครัวๆ ละ ๗ คน ที่ดินเป็นที่ดินทราย ขาดแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาหลายๆ ด้าน โดยเฉพาะการสร้างแหล่งน้ำขนาดใหญ่ จัดหาพันธุ์พืช พันธุ์วัว ทุ่งวัวเนื้อและนม ซึ่งได้รับพระราชทานมา

จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๒ ตัวและจากการบริจาคของสมาชิกโรตารี จำนวนนับได้เพิ่มเป็น ๒๐๐๐ ตัว กรป. กลางได้มาตั้งโรงงานฆ่าเชื้อจุลินทรีย์ ที่หน้าบ้านเนินดินแดง เพื่อรับซื้อนมวัวจากหมู่บ้านนี้ และได้กลายเป็นศูนย์กลางส่งเสริมการเลี้ยงโคนมเพื่อรับซื้อ โคนมจากชาวบ้าน ต่อมาเมื่อวันที่ ๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๔ โรตารีในประเทศไทย ได้มอบโครงการนี้ให้แก่กรมประมงสงเคราะห์รับช่วงไปดำเนินการต่อ^{๒๖}

(๒) โครงการหอพิพิธภัณฑน์ ร. ๕ ที่นอร์ธเคป ประเทศนอร์เว

พ.ศ. ๒๕๓๑ เพื่อเป็นการเฉลิมฉลองพระราชพิธีรัชมังคลาภิเษก ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ที่ได้ทรงครองราชย์ มาเป็นระยะเวลายาวนานกว่าพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สโมสรโรตารีในประเทศไทย และสโมสรโรตารีนอร์เวย์ ได้ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ จัดสร้างหอพิพิธภัณฑน์ ร.๕ ขึ้นที่เหนือหน้าผา ยอดเขานอร์ธเคป ซึ่งเป็นดินแดนปลายเหนือสุดของทวีปยุโรป เป็นศูนย์การท่องเที่ยวของประเทศนอร์เว ซึ่งครั้งหนึ่งพระองค์ (ร.๕) ได้เสด็จมาทางชลมาค และได้เสด็จขึ้นไปบนเขา ลูกนี้ ทางกรนอร์เว ได้พบรอยสลักพระนามภิไธย จปร ไว้บนก้อนศิลาใหญ่ บนที่ราบเหนือหน้าผา จึงได้แจ้งมายังกระทรวงศึกษาธิการของไทย เมื่อสโมสรโรตารีในประเทศไทยได้ทราบเรื่อง จึงได้ขอเสนอทำโครงการหอพิพิธภัณฑน์ไทยขึ้น กรอบก้อนศิลาดังกล่าวไว้ ซึ่งอยู่ในอาคารใหญ่ของศูนย์การท่องเที่ยวของประเทศนอร์เวอีกทีหนึ่ง ในวันเปิดหอพิพิธภัณฑน์ สมเด็จพระเทพรัตนสุทาสยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทำพิธีเปิด โดยมีเทศมนตรีพร้อมด้วยชาวเมืองนอร์ธเคปรับเสด็จอย่างสมพระเกียรติ ในโอกาสนี้ตัวแทนของสมาชิกสโมสรโรตารีจากประเทศไทยร่วมด้วยสมาชิกสโมสรโรตารีของนอร์เว ได้ไปร่วมรื้อรับเสด็จด้วย^{๒๗}

โครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ของสโมสรโรตารีในประเทศไทยที่กล่าวมาข้างต้นนั้นเป็นตัวอย่างบางส่วนเท่านั้น เพราะส่วนใหญ่จะไม่มีหลักฐานที่บันทึกไว้เป็นการถาวร ป้ายชื่อโครงการเมื่อนานวันเข้า ก็จะผุพังไม่ได้มีการซ่อมแซมให้เหมือนเดิม นานวันไปผู้คนก็

^{๒๖} นายพิชัย รัตตกุล, ๖๐ ปี โรตารีในประเทศไทย : โครงการพัฒนาบ้านเนินดินแดง, (กรุงเทพมหานคร : โรตารีในประเทศไทย, ๒๕๓๔), หน้า ๖๕-๖๖.

^{๒๗} เรื่องเดียวกัน.

ลิม แม้แต่สมาชิกของสโมสรรุ่นต่อๆ มา ก็ไม่ทราบว่ ในอดีตสมาชิกรุ่นก่อนๆ นั้น ได้ทำ
สิ่งใดไว้ในชุมชนหรือสังคมบ้าง

ความสำเร็จของกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ของสโมสรโรตารีในประเทศไทย
นั้น เกิดขึ้นได้จาก ความเสียสละของสมาชิก ความจริงก็คือคนไทยด้วยกันนั่นเอง แต่ที่ทำ
ได้มากและทำได้ต่อเนื่องก็เพราะการสนับสนุนของสมาชิกของสโมสรโรตารี ทำให้สามารถ
รวมคน รวมสมอง รวมทรัพยากร รวมพลัง โดยเฉพาะพลังของเครือข่ายที่มีสโมสรกระจายอยู่
ในประเทศต่างๆ ของโลก ดังนั้นวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยจะเน้นหนักไปในการวิเคราะห์ตัว
สมาชิกของสโมสรหรือคน มากกว่าที่จะวิเคราะห์ระบบหรือโครงสร้างขององค์กรโรตารี

๒.๒ ปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อบทบาทและกิจกรรมของสโมสรโรตารีในประเทศไทย

สโมสรโรตารีเป็นองค์กรบำเพ็ญประโยชน์ เป็นองค์กรการกุศลซึ่งส่วนใหญ่จะ
เป็นการให้ หรือการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน เป็นงานที่คนในสังคมช่วยเหลือกันเอง
ก่อนที่รัฐซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่ จะเข้ามาแก้ไขปัญหาดังกล่าว เหล่านั้น หรือรัฐเองอาจจะยังไม่มี
งบประมาณที่จะเข้ามาแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างทั่วถึง การช่วยเหลือซึ่งกันและกันจึงเป็นทางออก
ที่คนไทยในอดีตได้ทำเสมอมา เช่นการลงแขก เกี่ยวข้าว ลงแขกดำนาเป็นต้น เป็นการเอาแรง
หรือลงทุนด้วยแรงไว้ เพื่อการตอบแทน แต่การช่วยเหลือของสโมสรโรตารีที่มีต่อสังคมจะ
แตกต่างออกไป กล่าวคือคนเหล่านี้ไม่ต้องการสิ่งตอบแทนหรือสิ่งแลกเปลี่ยนใดๆ จากการให้
หรือการช่วยเหลือจากผู้รับ ดังจะเห็นได้จากโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว
ในตอนต้น เป็นงานของกลุ่มบุคคลอีกกลุ่มหนึ่งที่มีความพร้อมในด้านต่างๆ เช่น เศรษฐกิจ
และจิตใจที่เสียสละ บุคคลเหล่านี้ส่วนใหญ่จะเป็นนักธุรกิจ นักบริหาร เป็นเจ้าของกิจการ
การ เป็นนักวิชาชีพ ฯลฯ การมารวมกันของคนกลุ่มนี้จึงแตกต่างไปจากการรวมตัวกันทาง
วิชาชีพอื่นๆ เช่น สมาคมสถาปนิก สมาคมวิศวกรรรมไฟฟ้า สมาคมนักเรียนเก่า ฯลฯ ซึ่งมี
วัตถุประสงค์ในสร้างประโยชน์ หรือปกป้องสิทธิประโยชน์ หรือกำไรของสมาชิกหรือของ
สมาคมนั้นๆ เอง ดังนั้น จึงมีความแตกต่างกันทั้งทางด้านโครงสร้างขององค์กรและและ
วิธีการทำงาน และเป้าหมายที่แตกต่างกันปัญหาขององค์กรเองก็มีความแตกต่างออกไป ซึ่ง
ผู้วิจัยจะแบ่งปัญหาของสโมสรโรตารีออกเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

๒.๒.๑ ปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อบาทของสโมสรโรตารีในประเทศไทย

๒.๒.๑.๑. ปัญหาของสโมสรโรตารีที่มีสมาชิกน้อย และหาได้ยาก

การเจริญเติบโตของสโมสรโรตารีในประเทศไทยเป็นไปได้อย่างล่าช้า เมื่อเทียบกับประเทศในแถบเอเชีย เช่น ประเทศญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ไต้หวัน ฟิลิปปินส์ เป็นต้น นับตั้งแต่ก่อตั้งสโมสรโรตารีแห่งแรกขึ้นมาเมื่อปีพุทธศักราช ๒๔๗๕ จนถึงปัจจุบันประเทศไทยมีสโมสรอยู่ทั้งสิ้น ๒๘๗ สโมสรทั่วประเทศ มีสมาชิกรวมกันทั้งสิ้น ๖๕๘๒ คน^{๒๔}

จากข้อมูลของศูนย์โรตารีในประเทศไทยแสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าจำนวนสมาชิกของสโมสรโรตารีในประเทศไทยโดยรวม ไม่ได้เพิ่มขึ้นตามสัดส่วนของประชากรที่เพิ่มขึ้น แต่กลับลดจำนวนลง บางสโมสรจำนวนสมาชิกน้อยจนไม่น่าจะให้การบริการแก่ชุมชน ตามอุดมการณ์ต่อไปได้ หากไม่รีบดำเนินการแก้ไข หรือไม่เพิ่มสมาชิกก็อาจจะต้องปิดตัวลงในที่สุด ดังที่ปรากฏในตารางแสดงไว้ภาคผนวกที่ ๒^{๒๕}

จากการหาข้อมูลพบว่าสโมสรโรตารีเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพราะประเทศไทยมีประชากรเพิ่มขึ้นและหัวเมืองได้ขยายตัว มีธุรกิจและอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นอยู่ตลอดเวลา ซึ่งเป็นที่มาของการเพิ่มสโมสรโรตารี จากรายชื่อสโมสรโรตารีที่แสดงนี้จะพบว่าจำนวนสโมสรเพิ่มขึ้น แต่จำนวนสมาชิกของสโมสรโรตารีส่วนมากกลับลดลง นับจากวันเมื่อเริ่มก่อตั้งสโมสรขึ้นมา โรตารีสากลกำหนดจำนวนสมาชิกขั้นต่ำไว้อย่างน้อย ๒๐ คน (ขั้นมาตรฐาน จะต้อง มี ๒๕ คน) มีเพียงบางสโมสรเท่านั้นที่สามารถเพิ่มและรักษาสมาชิกไว้ได้

พบว่าสาเหตุของการสูญเสียสมาชิกไปจากสโมสรโรตารี มีสาเหตุสำคัญๆ ดังนี้

๑. เสียชีวิต
๒. โยกย้ายไปทำงานหรืออยู่ที่อื่น
๓. เจ็บป่วยหนัก
๔. ชราภาพ
๕. ไม่ทราบสาเหตุ (หายไปเฉยๆ)

^{๒๔} สารผู้ว่าการภาค ๓๓๕๐ โรตารีสากล, ประจำเดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๓, หน้า ๒๒.

^{๒๕} คู่มือภาคผนวกที่ ๒

สโมสรโรตารีส่วนใหญ่สูญเสียสมาชิกไป โดยไม่ทราบสาเหตุและไม่ได้มีการบันทึกไว้หรือวิเคราะห์ไว้ว่า อะไรคือสาเหตุที่แท้จริงของการออกไปของสมาชิกเหล่านั้น เพียงแต่คาดเดา แม้จะมีการรณรงค์ในแต่ละปีที่จะต้องเพิ่มสมาชิกให้ได้สุทธิจำนวน ๑ คน หมายความว่าหากสมาชิกหายไปเท่าไรก็ตาม เช่น หายไป ๑ คน ก็จะต้องหามาเพิ่ม ๒ คน สถานการณ์ก็ไม่ดีขึ้น

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้วิจัย ที่ได้ทำการสัมภาษณ์สมาชิกสโมสรโรตารีส่วนใหญ่จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาที่มีสมาชิกน้อยและก็หามาเพิ่มได้ยาก คล้ายๆ กันว่า ไม่มีเวลามาประชุมเพราะต้องทำงาน มีค่าใช้จ่าย เป็นสมาคมของชนชั้นสูง ไม่รู้จักว่าโรตารีทำอะไร เป็นสมาคมของคนแก่ว่างงาน ไม่มีผลประโยชน์มีคนมาชวนเป็นต้น

ผู้วิจัยพบว่าสมาชิกของสโมสรโรตารีในประเทศไทย (ความเป็นจริงคือทั้งโลกที่มีอยู่ใน ๒๐๐ กว่าประเทศและภูมิภาค) เกือบทั้งหมดเป็นผู้ที่ถูกเชิญมาเป็นสมาชิกทั้งสิ้น ที่สโมสรโรตารีบางเขน นายสมเกียรติ นาคบวรวิจิตร ได้รับเชิญ จากนาย สมพจน์ สัจจรณา, นายจตุรงค์ เกิดรัตน์ ได้รับการเชิญจากนายโอวาท งามเกิดศิริ และนางสาวเกื้อกวลิน เอกกุลกนก ได้รับเชิญจากนางวัลย์ธดา พงษ์เกษตรรัตน์ เป็นต้น *

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุภาวดี โพธิยะราช ผู้ช่วยคณบดี คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม ได้ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๓ ถึงวิธีการหาสมาชิกของสโมสรโรตารีบางเขนไว้ดังนี้

๑. บอกเล่าเรื่องราวและกิจกรรมดีของโรตารี ให้เพื่อนร่วมงานและคนรอบข้างได้รับอย่างต่อเนื่อง

๒. ชักชวนเพื่อนร่วมงานและคนรอบข้างมาร่วมกิจกรรมของสโมสร

๓. ปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำรงชีวิตในสังคม ซึ่งเป็นเหตุให้คนรอบข้างเชื่อมั่นในกิจกรรมที่เราเกี่ยวข้อง ดังนั้นการแนะนำเพื่อนๆ และคนรอบข้างที่รู้จักเข้ามาสู่สโมสรจึงไม่เป็นเรื่องยากเกินกว่าที่จะสามารถทำได้^{๐๐}

จากการสัมภาษณ์ ดร. อับดุล ซามัด (Dr. Abdud Samud) นายกสโมสรโรตารีกรุงเทพ ซึ่งเป็นสโมสรโรตารีแห่งแรกของประเทศไทย สมาชิกส่วนใหญ่ จะเป็นชาว

* สัมภาษณ์สมาชิก สโมสรโรตารีบางเขน ๕ ท่าน

^{๐๐} ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุภาวดี โพธิยะราช ผู้ช่วยคณบดี คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม ได้ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

ต่างประเทศ ได้ให้สัมภาษณ์แก่ผู้วิจัยในเรื่องเดียวกันว่า “สโมสรโรตารีกรุงเทพ จะชวนนักธุรกิจทั้งไทยและต่างประเทศ เช่น ธนาคาร บริษัทการเงินหรืออื่นๆ มีความเหมาะสมที่จะเป็นโรแทเรียนได้ มาร่วมกิจกรรมของสโมสร”^{๓๐}

สรุปได้ว่าสมาชิกโรตารีในประเทศไทย ที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นนั้น เพราะการก่อตั้งสโมสรใหม่ๆ ขึ้นมาในชุมชนใหม่ๆ ในขณะที่สโมสรเดิม ส่วนใหญ่ จำนวนสมาชิกไม่ได้เพิ่มขึ้นแต่อย่างใด การที่จะได้สมาชิคนั้นจะต้องเชิญมา ไม่มีการเปิดรับสมัคร เหมือนสมาชิกทางธุรกิจ

๒.๒.๑.๒ ปัญหาในการพัฒนาสมาชิกของสโมสรโรตารี

สโมสรโรตารีได้จัดโครงสร้างการบริหารจัดการเป็นมาตรฐานเหมือนกันทั่วโลก เรียงลำดับลดหลั่นลงมาจากโรตารีสากล ซึ่งเปรียบเสมือนศูนย์กลาง ลงไปเป็นภาคคือกลุ่มของสโมสรที่รวมตัวกัน และแต่งตั้งผู้บริหารสูงสุดคอยควบคุมกรรมการฝ่ายต่างๆ ของภาคที่คอยให้ความช่วยเหลือแก่สโมสรโรตารีที่อยู่ในสังกัด ทั้งนี้ถือเป็นภาระของภาคที่จะต้องให้การศึกษาคำแนะนำ โดยการจัดการฝึกอบรมให้คณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ของสโมสรโรตารี นับตั้งแต่นายกสโมสร รวมไปถึงคณะกรรมการของสโมสรทุกหน้าที่ โดยมีตารางการฝึกอบรมให้ ก่อนที่จะรับหน้าที่ในสโมสรจากคณะกรรมการชุดเดิมไว้ล่วงหน้า

ผู้วิจัยได้มีโอกาสสัมภาษณ์ ประธานฝึกอบรมภาค ๓๓๕๐ โรตารีสากล ปี พ.ศ. ๒๕๕๐ นายเกษมชัย นิธิวรรณกุล ถึงปัญหาสำคัญที่ได้ประสบ ในการฝึกอบรมสมาชิกสโมสรโรตารี เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๑ พบว่าสโมสรต่างๆ ให้ความสนใจตอบรับ และเห็นความสำคัญของการอบรม แต่เนื่องจากแต่ละสโมสรมีปัญหาของตนเองที่แตกต่างกันไปแต่ละสโมสรไม่เหมือน เช่น หลายๆ สโมสรมีสมาชิคน้อย (ซึ่งเป็นสาเหตุใหญ่) ไม่สามารถจะทำงานในหน้าที่ต่างๆ ได้ครบ จึงพบว่าสมาชิคนหนึ่งจะต้องรับหน้าที่ใน ๒ หรือ ๓ หน้าที่ เช่นคนที่รับหน้าที่เลขานุการสโมสร อาจจะต้องรับหน้าที่การเพิ่มและรักษาสมาชิกด้วย คนที่รับหน้าที่กรรมการบริการสโมสรต้องไปรับหน้าที่บริการชุมชนด้วย เป็นต้น ในการอบรมจึงสามารถเข้าไปอบรมได้เพียงหน้าที่เดียว เพราะการอบรมทำพร้อมกัน

^{๓๐} สัมภาษณ์ ดร. अबูด ซามัด (Dr. Abdud Samud) นายกสโมสรโรตารีกรุงเทพ

สรุปปัญหาที่พบมีดังนี้

๑. สโมสรมีสมาชิกน้อย การทำงานจึงไม่มีคนผลัดเปลี่ยน อาจจะต้องรับหน้าที่เดิมๆ ทำให้มีความสนใจต่อการเรียนรู้สิ่งเดิมๆ เป็นเรื่องน่าเบื่อ

๒. ได้รับเอกสารสำหรับการเข้าอบรมซ้ำ ทั้งนี้เพราะเอกสารเป็นภาษาอังกฤษจึงต้องให้คณะกรรมการส่วนกลางหรือภาคแปลออกมาเป็นภาษาไทย ส่วนมากก็จะแจกกันที่หน้าห้องในวันที่มารับการสัมมนานั้นเอง

๓. ผู้ให้การอบรมขาดทักษะในการถ่ายทอดความรู้ บางท่านอายุมากไปไม่ได้ปรับปรุงตนเองและติดตามสิ่งใหม่ๆ ที่คนรุ่นใหม่สนใจ บางท่านอายุการทำงานหรือประสบการณ์ ยิ่งน้อยไป ก็มีผลไม่แตกต่างกัน

๔. ระยะเวลาการการอบรมมีน้อย ซึ่งส่วนมากจะใช้วันเสาร์และอาทิตย์ เพียงสองวัน ถ้านับเป็นชั่วโมงก็ไม่เกิน ๑๐ ชั่วโมง

๕. ไม่มีงบประมาณรองรับการอบรมมากนัก สมาชิกต้องลงทะเบียนการอบรมซึ่งค่าใช้จ่ายในการอบรม เช่นค่าเดินทาง ค่าที่พัก ก็มีผลเช่นกัน

๖. สมาชิกมีความหลากหลาย เช่น วัยที่แตกต่างกัน การศึกษา อาชีพ และประสบการณ์ ทำให้อยากต่อการบริหารจัดการในเรื่องต่างๆ ที่สำคัญท่านเหล่านี้เป็นผู้อาสาสมัครทั้งสิ้น มีความอ่อนไหวทางอารมณ์ที่แตกต่างกัน ^{๓๒}

๒.๒.๑.๓ ปัญหาการสร้างความสัมพันธ์ในองค์กร

สโมสร โรตารีถือได้ว่าเป็นที่รวมของผู้ที่เสียสละ ส่วนใหญ่เข้ามาเพื่อจะบำเพ็ญประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น ความขัดแย้งในการหาผลประโยชน์จึงมองไม่เห็นมากนัก ไม่มีการทะเลาะเบาะแว้งรบราฆ่าฟันกัน เพราะผลประโยชน์เหมือนธุรกิจการค้าอื่นๆ

พบว่าไม่มีปรากฏให้เห็นว่าสมาชิกของสโมสรโรตารีในประเทศไทยมีการแจ้งความ ฟ้องร้อง ขึ้นโรงขึ้นศาล

อย่างไรก็ตาม พบปัญหาความขัดแย้งอื่นๆ ที่ไม่ใช่เป็นผลประโยชน์ทางทรัพย์สินเงินทอง แต่เป็นความขัดแย้งกันทางความคิด จากการทำงาน การอยู่ร่วมกัน ทำงานด้วยกัน ก็

^{๓๒} สัมภาษณ์นายเกษมชัย นิธิวรรณกุล, ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๓.

สามารถที่จะสร้างความแตกแยกเป็นพวกเป็นหมู่ ที่ก่อก่อให้เกิดความเสียหายให้แก่สโมสร ได้มากที่สุดก็คือการจากไปของสมาชิกเหล่านั้น และเป็นเหตุสำคัญส่วนหนึ่งที่ไม่สามารถจะสร้างให้สโมสร โรตารีเติบโตได้เท่าที่ควร

พบว่าสโมสร โรตารีเป็นที่รวมของบุคคลที่มีความหลากหลาย มีความแตกต่างกัน หลากๆ ด้าน เช่น

อายุ: จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (Dept Interview) พบว่าสมาชิกของสโมสร โรตารี ในประเทศไทย มีอายุแตกต่างกัน อายุของสมาชิกจะมีตั้งแต่ ๒๐ ปี ขึ้นไปไม่จำกัด トラบเท่าที่ ยังสามารถมาประชุมประจำสัปดาห์ได้ มีจำนวนไม่น้อยที่อายุมากกว่า ๘๐ หรือ ๙๐ ปี และยังคงแข็งแรง มีข้อน่าสังเกตว่าผู้ใหญ่มักเป็นที่เกรงใจของสมาชิกอายุน้อย บ่อยครั้งที่ความคิดเห็นหรือคำแนะนำของผู้ใหญ่ มักจะทำให้สมาชิกรุ่นใหม่ๆ ไม่พอใจ และไม่ยอมพูดคุยด้วย หรือปรึกษาหารือด้วย ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างวัยขึ้น และเป็นที่มาของความอ่อนแอในที่สุด

การศึกษา: การศึกษาก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่ง ของการแบ่งแยกกลุ่ม ผู้ที่เรียนมาสูงกว่ามักจะแยกตัวเองอยู่ในกลุ่มที่มีการศึกษาใกล้เคียงกัน

อาชีพ: อาชีพที่แตกต่างกันจะไม่ก่อให้เกิดปัญหา แต่พบว่าอาชีพเดียวกันกลับมีความขัดแย้งมากกว่า พบว่าเป็นการแข่งขัน โดยเฉพาะอาชีพนักการเมือง พบว่าหากมีสมาชิกของพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่ง เป็นสมาชิกอยู่ในสโมสร โรตารีใดแล้ว จะไม่มีสมาชิกพรรคการเมืองพรรคอื่นๆ เข้าไปเป็นสมาชิกของสโมสรนั้นอีก

ฐานะทางเศรษฐกิจ: พบว่าสมาชิกที่มีฐานะมั่นคงจะเป็นกำลังของสโมสร โรตารี

๒.๒.๒ ปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อกิจกรรมของสโมสรโรตารีในประเทศไทย

๒.๒.๒.๑ ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างสโมสรโรตารีกับชุมชน

ผู้วิจัยได้พบปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อความเจริญเติบโตของสโมสร โรตารี อันเกิดจากปัจจัยสำคัญที่มาจากภายนอก สโมสร โรตารียังไม่เป็นที่ยอมรับของชุมชนแม้ว่าสโมสร โรตารีจะถือกำเนิดในประเทศไทยมานานถึง ๘๐ ปีแล้วก็ตาม แต่คนไทยส่วนใหญ่ไม่รู้จัก สโมสร โรตารี ที่รู้จักก็ไม่รู้จักจริงๆว่าสโมสร โรตารีคืออะไรและทำอะไรพบว่าส่วนมากจะรู้จักแต่เพียงว่าสมาชิกโรตารีคือ “ผู้ใหญ่ใจดี” คือ “คนชั้นสูง” คือ “ผู้ที่ร่ำรวย” บางคนเข้าใจว่าเป็น “ยี่ปู้จำหน่ายล็อตเตอรี่” ก็มี เพราะออกเสียงคล้ายๆกัน บางท่านก็เรียกว่า “ผู้ที่ปิดทองหลังพระ” คือผู้ที่ทำความดีอยู่อย่างเงียบๆไม่ต้องการประชาสัมพันธ์ตนเองให้คนรู้จัก

ผู้วิจัยพบว่าวัตถุประสงค์ขององค์กรโรตารีจะให้ความสำคัญต่อชุมชนเป็นอย่างยิ่ง ดังจะเห็นได้จากเงื่อนไขในการที่จะก่อตั้งสโมสรโรตารีขึ้นมานั้นจะต้องมีสมาชิกที่มีภูมิลำเนาอยู่ในชุมชนนั้นอย่างน้อย ๖๐ เปอร์เซนต์ ของสมาชิกทั้งหมดในสโมสร ผู้วิจัยพบว่าองค์กรโรตารีสากลตระหนักถึงชุมชนนั้นๆ ควรจะได้รับผลประโยชน์จากการดูแลจากสโมสรโรตารีที่ตั้งขึ้นมา เพราะบรรดาสมาชิกของสโมสรโรตารีต่างก็เป็นประชากรของชุมชน ควรจะต้องมีส่วนร่วมรับรู้ในปัญหาของตน

ปัจจุบันการรับสมาชิกใหม่ มักจะไม่ได้ให้ความสำคัญกับข้อบังคับดังกล่าว จึงพบว่า สมาชิกมาจากหลากหลายชุมชน สมาชิกเหล่านี้ไม่มีความรู้ความเข้าใจชุมชนของตน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า สมาชิกไม่เคยรู้จัก และไม่ได้สำรวจชุมชนที่สโมสรตั้งอยู่ ไม่มีกิจกรรมใดๆ ในชุมชนของตน หรือหากจะมีก็เป็นกิจกรรมที่สโมสรโรตารีคิดทำขึ้น ที่ชุมชนไม่ได้มีส่วนร่วมแต่อย่างใดชุมชนส่วนใหญ่จึงไม่รู้จักรอตารีเท่าที่ควร

ผู้วิจัยพบว่านับตั้งแต่วันที่เริ่มก่อตั้งสโมสรโรตารีขึ้นมา โรตารีสากลได้ให้ความสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างสโมสรและชุมชนไว้หลายกรณีด้วยกันดังนี้

๑. ชื่อของสโมสรโรตารีจะต้องบอกตำแหน่งของชุมชนเช่น“สโมสรโรตารีบางเขน” อยู่ในชุมชนเขตบางเขน เป็นต้น

๒. จำนวนสมาชิก เมื่อเริ่มก่อตั้งต้องมาจากชุมชนของตนมากกว่า กึ่งหนึ่ง (๖๐/๕๐)

๓. สถานที่ประชุม วัน เวลา ต้องสะดวกต่อสมาชิกในชุมชนที่จะมาร่วมประชุม

๔. สมาชิกจะต้องมีบ้านพักอาศัย หรือ ที่ทำงานอยู่ในชุมชนที่สโมสรโรตารีตั้งอยู่ และขอให้สมาชิกที่มีบ้านพักอยู่ในชุมชนนั้นมีจำนวนมากกว่าสมาชิกที่มีที่ทำงานอยู่ในชุมชนนั้น

๕. สโมสรโรตารีจะต้องมีทะเบียนประเภทอาชีพของชุมชน (Roster of Fill) และประเภทอาชีพของสมาชิกในสโมสร (Membership Classification)

๖. สโมสรโรตารีพยายามหาสมาชิกที่ทำงานทางด้านสื่อ เพื่อช่วยกระจายข่าวงานของสโมสรให้แก่ชุมชน

๗. สโมสรโรตารีจะต้องสร้างนักประชาสัมพันธ์ของสโมสรลงไปสู่ชุมชนในกลุ่มต่างๆ

๘. โรตารีสากลมีรางวัลให้แก่ประชาสัมพันธ์ของสโมสรที่สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสโมสรกับชุมชนอยู่ ที่มีประสิทธิภาพ

๙. สโมสรจะต้องสำรวจชุมชนของตนและตระหนักถึงความจำเป็นของชุมชนต่อการวางแผนดำเนินงานด้านบริการของสโมสร ก่อนชุมชนอื่น ๆ

นอกจากนี้ในการก่อตั้งสโมสรโรตารี กรรมการก่อตั้งจะต้องทำการสำรวจความเป็นไปได้ ความเหมาะสมในด้านต่างๆ เช่น ขนาดพื้นที่ของชุมชน จำนวนประชากร สภาพเศรษฐกิจและสังคมสถานที่สำคัญๆ ของรัฐ ธนาคาร โรงเรียน เป็นต้น จึงเป็นเครื่องยืนยันได้ว่า สโมสรโรตารีก่อตั้งขึ้นมาโดยคำนึงถึงชุมชนเป็นสำคัญ สโมสรจึงต้องดำเนินธุรกรรมหรือภารกิจให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของตนให้ได้ สอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ อดีตนายกลสโมสรโรตารี บางเขน เลขานุการภาค ๓๓๕๐ โรตารีสากลนายสุรกิจ เกิดสงกรานต์ ที่ได้ให้สัมภาษณ์แก่ผู้วิจัยไว้เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๓^{๓๓} ดังนี้คือ

๑. สมาชิกของสโมสรโรตารีควรเป็นสมาชิกในชุมชนมีส่วนได้เสียกับสภาพที่เป็นไปของชุมชน

๒. จัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ร่วมกันระหว่างสโมสรกับชุมชนให้เป็นประจำ

๓. ควรให้สิทธิกับสมาชิกที่อาศัยอยู่ในชุมชนมากกว่าสมาชิกที่มาจากชุมชนอื่นๆ อดีตนายกล อธิป มาสกาติ (PP. Ateeb Maskati). ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๓^{๓๔} ในการที่จะสร้างให้สโมสรโรตารีเป็นที่ยอมรับของชุมชนไว้ดังนี้ “สโมสรโรตารี เป็นผู้ที่ทำให้สิ่งดีๆ ให้แก่โลก ช่วยผู้ด้อยโอกาส สร้างความเข้าใจดีต่อกัน ความน่าเชื่อถือ คุณธรรมจริยธรรมในวิชาชีพ เป็นองค์กรอาสาสมัครที่ยิ่งใหญ่”

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุภาวดี โปธิยะราช ผู้ช่วยคณบดีคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีปทุม นายกรับเลือกสโมสร บางเขน วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๓^{๓๕} ได้ให้สัมภาษณ์ในปัญหาเดียวกันว่า สโมสรเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนเพราะมีสมาชิกมาจาก

^{๓๓} สัมภาษณ์ นายสุรกิจ เกิดสงกรานต์ อดีตนายกลสโมสรโรตารี บางเขน เลขานุการภาค ๓๓๕๐ โรตารีสากล, ๑๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๓.

^{๓๔} สัมภาษณ์นายอธิป มาสกาติ (Mr. Ateeb Maskati), อดีตนายกลสโมสรโรตารี, ๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๓

^{๓๕} สัมภาษณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุภาวดี โปธิยะราช ผู้ช่วยคณบดีคณะเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีปทุม นายกรับเลือกสโมสร บางเขน , ๑๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๓.

ชุมชนการจะให้ชุมชนยอมรับจึงอยู่ที่ นโยบายของสโมสรเอง ต้องมีเป้าหมาย ต้องส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนโดย

- สโมสรสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนในเขตพื้นที่
- สโมสรร่วมเป็นสมาชิกหรือกรรมการของชุมชน
- ส่งเสริมให้สมาชิกสโมสรเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน
- จัดทำโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน

๒.๓ สรุป

สโมสรโรตารีเป็นองค์กรบำเพ็ญประโยชน์เอกชนที่เก่าแก่และใหญ่ที่สุดของโลก ก่อตั้งขึ้นในนครชิคาโก สหรัฐอเมริกา เมื่อ ปี พ.ศ. ๒๔๔๘ และได้ขยายไปยังประเทศต่างๆ ทั่วโลกมากกว่า ๒๐๐ ประเทศ ได้เข้ามาในประเทศไทยเมื่อ ๘๐ ปีที่แล้ว โดยพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน และได้ขยายตัวไปทั่วประเทศ มีสโมสร มากกว่า ๓๐๐ สโมสร มีสมาชิก โดยประมาณ ๑๐,๐๐๐ คน สโมสรโรตารีในประเทศไทยแต่ละสโมสร ได้ทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่างๆ ในชุมชนของตนและชุมชนอื่นๆ ใกล้เคียงไป เป็นองค์กรอาสาสมัครที่ไม่มีผลประโยชน์ใดๆ โครงการส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นไปยังกลุ่มผู้ด้อยโอกาส เด็ก สตรี คนชราที่ยากจน เป็นต้น

ปัญหาของสโมสรสโมสรโรตารีในประเทศไทยมีทั้งที่เกิดจากภายใน อันได้แก่

- ๑) ความไม่เข้มแข็งขององค์กรเอง เพราะมีสมาชิกน้อย ไม่สามารถจะทำอะไรได้มากนัก
- ๒) การพัฒนาบุคลากรทำได้ยาก เพราะสมาชิกส่วนใหญ่ไม่สนใจที่จะศึกษาเรียนรู้ ๓) ยังไม่มีความเป็นเอกภาพเท่าที่ควร เพราะขาดความรักความสามัคคีกัน โดยเฉพาะในระดับผู้นำองค์กร ส่วนปัญหาภายนอกองค์กรซึ่งเป็นเรื่องการทำกิจกรรมของสโมสรโรตารี ขาดความสัมพันธ์ ขาดการร่วมมือระหว่างชุมชนกับสโมสรโรตารี

บทที่ ๓

หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ส่งเสริมบทบาทและกิจกรรม ของสโมสรโรตารีในประเทศไทย

ในบทนี้ผู้วิจัยจะได้รวบรวมหลักธรรมที่เหมาะสมแก่การที่จะนำไปส่งเสริมบทบาทและกิจกรรม และแก้ไขปัญหาต่างๆ ของสโมสรโรตารีในประเทศไทยทั้งที่เกิดจากภายในและภายนอกขององค์กร เช่น (๑) สโมสรโรตารีมีสมาชิกน้อยและหาได้ยาก (๒) การพัฒนาสมาชิกของสโมสรโรตารีให้เข้าใจภารกิจของตน (๓) การสร้างความสามัคคีระหว่างสมาชิกในสโมสรโรตารี (๔) การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสโมสรโรตารีกับชุมชน (๕) คนส่วนใหญ่มักจะเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว ของญาติ ของพวกพ้องมากกว่าส่วนรวมและ (๖) คนส่วนใหญ่ไม่รู้จักรหัสสโมสรโรตารีคืออะไร ดังนั้นเป็นต้น ทั้งจะได้พิจารณาหยิบยกหลักธรรมที่เห็นว่าสอดคล้องกับบทบาทและกิจกรรมของสโมสรโรตารีในประเทศไทย มาแสดงไว้ดังต่อไปนี้

๓.๑ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ส่งเสริมบทบาทของสโมสรโรตารีในประเทศไทย

หลักธรรมสำคัญที่เห็นว่าจะส่งเสริมบทบาทของสโมสรโรตารีในประเทศไทยได้ดี ขอยกมาเพียง ๒ หมวด คือ อิทธิบาท ๔ และอปริหานิยธรรม ๗ ดังนี้

๓.๑.๑ อิทธิบาท ๔

พระพุทธเจ้าได้ตรัสกะภิกษุในอิทธิบาทสูตรว่า

“ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุควรเจริญธรรม ๔ ประการ คือ

๑. เจริญอิทธิบาทที่ประกอบด้วยฉันทสมาธิปธานสังขาร (สมาธิที่เกิดจากฉันทะและความเพียรสร้างสรรค์)

๒. เจริญอริยบาทที่ประกอบด้วยวิริยสมาธิปธานสังขาร (สมาธิที่เกิดจากวิริยะและความเพียรสร้างสรรค์)

๓. เจริญอริยบาทที่ประกอบด้วยจิตตสมาธิปธานสังขาร (สมาธิที่เกิดจากจิตตะและความเพียรสร้างสรรค์)

๔. เจริญอริยบาทสี่ที่ประกอบด้วยวิมังสาสมาธิปธานสังขาร (สมาธิที่เกิดจากวิมังสาและความเพียรสร้างสรรค์)^๑

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต) ได้ให้ความหมายของอริยบาทไว้ในหนังสือ พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรมว่า คือคุณเครื่องให้ถึงความสำเร็จ คุณเครื่องสำเร็จสมประสงค์ ทางแห่งความสำเร็จ มีอยู่ด้วยกัน ๔ ข้อ

(๑) **ฉันทะ** ความพอใจ คือความต้องการที่จะทำ ใฝ่ใจรักที่จะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอ และปรารถนาที่จะทำให้ได้ผลดียิ่งๆ ขึ้นไป

(๒) **วิริยะ** ความเพียร คือ ขยันหมั่นประกอบสิ่งนั้นด้วยความเข้มแข็ง อดทน เอาธุระมาที่ถ้อย

(๓) **จิตตะ** ความคิดมุ่งไป คือตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำ และทำด้วยความคิด เอาจิตใจ ฝกใฝ่ ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านลอยไป อุทิศตัวอุทิศใจให้แก่สิ่งที่ทำ

(๔) **วิมังสา** ความไตร่ตรองหรือทบทวน คือหมั่นใช้ปัญญาพิจารณา ใคร่ครวญ ตรวจสอบหาเหตุผลและตรวจสอบ ซ้อย่างหย่อนในสิ่งที่ทำนั้น มีการวางแผน วัตถุประสงค์ วิธีแก้ไขปรับปรุง เป็นต้น^๒

อริยบาท จึงเป็นเสมือนหนทางแห่งความสำเร็จ โดยมีองค์ธรรมข้อแรก คือ **ฉันทะ** เป็นตัวนำ หรือกล่าวได้ว่าหากมีความพอใจ ความเพียรพยายามก็จะเกิดขึ้น

^๑ที. ปา. (ไทย) ๑๑/๓๐๖/๒๗๓, ๒๔๗/๒๕๑-๒๕๑, อัง.จตุกก. (ไทย) ๒๑/๒๗๖/๓๕๑-๓๕๒.

^๒พระพรหมคุณาภรณ์, (ป.อ. ปยุตฺโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท เอส. อาร์. พรีนติ้ง แมส โปรดักส์ จำกัด, ๒๕๕๑), หน้า ๑๖๐.

๓.๑.๒ อปทานิยธรรม ๗

อปทานิยธรรม ๗ มีในคัมภีร์ทีฆนิกาย มหาวรรค พระพุทธเจ้า ได้ตรัสแก่ภิกษุว่า

“ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุพึงหวังได้แต่ความเจริญอย่างเดียว ไม่มีความเสื่อมเลย ตราบเท่าที่ภิกษุยังมีอปทานิยธรรมทั้ง ๗ ประการนี้อยู่ และใส่ใจอปทานิยธรรมทั้ง ๗ ประการนี้อยู่”^๓

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต) ได้อธิบายขยายความว่า อปทานิยธรรม ๗ (ธรรมอันไม่เป็นที่ตั้งแห่งความเสื่อม, เป็นไปเพื่อความเจริญฝ่ายเดียว สำหรับหมู่ชนหรือผู้บริหารบ้านเมือง) พระพุทธองค์ได้ตรัสกับกษัตริย์วัชชี อยู่ใน วัชชีอปทานิยธรรม ซึ่งจะนำมากล่าวไว้ในวิธานิพนธ์ฉบับนี้ ดังนี้

๑. หมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์

๒. พร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม พร้อมเพรียงกัน

กระทำกิจอันพึงกระทำ

๓. ไม่บัญญัติสิ่งที่มีได้บัญญัติไว้ (อันขัดต่อหลักการเดิม) ไม่ล้มล้างสิ่งที่บัญญัติไว้ ถือปฏิบัติมั่นตามวัชชีธรรม (หลักการ) ตามที่วางไว้เดิม

๔. ท่านเหล่าใดเป็นผู้ใหญ่ในชนชาววัชชี เคารพนับถือท่านเหล่านั้น เห็นถ้อยคำของท่านเป็นสิ่งอันรับฟัง

๕. บรรดากุลสตรีกุลมารีทั้งหลายให้อยู่ดีโดยไม่ถูกข่มเหง หรือฉุคร่าจิ้นใจ

๖. เคารพสักการบูชาเจดีย์ (ปูชียสถานปูชนียวัตถุ ตลอดจนอนุสาวรีย์ต่าง ๆ) ของวัชชี (ประจำชาติ) ทั้งภายในและภายนอกไม่ปล่อยให้ธรรมิกพลิ ที่เคยให้เคยทำแก่เจดีย์เหล่านั้นเสื่อมทรามไป

๗. จัดให้ความอารักขา ค้ำครอง ป้องกัน อันชอบธรรม แก่พระอรหันต์ทั้งหลาย (ในที่นี้กินความกว้าง หมายถึงบรรพชิตผู้ดำรงธรรมเป็นหลักใจของประชาชนทั่วไป) ตั้งใจว่า

^๓ที.ม. (ไทย) ๑๐/๑๓๔/๗๘-๘๐.

ขอพระอรหันต์ทั้งหลายที่ยังไม่ได้มา ฟังมาสู่แวนแคว้น ที่มาแล้วฟังอยู่ในแวนแคว้นโดย ผาสุก^๔

ความสามัคคี นอกจากจะเป็นคุณธรรมของทุกสังคม ที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ภายในแล้ว ยังเป็นปราการที่แข็งแกร่งสำหรับป้องกันศัตรูจากนอกไม่ให้เข้ามาทำลายองค์กร ได้ เพียงการประชุมกันอย่างสม่ำเสมอ เริ่มประชุมและเลิกประชุมกันอย่างพร้อมเพรียง ก็ สามารถที่จะสร้างความเข้มแข็งให้แก่องค์กรนั้นได้ระดับหนึ่งแล้ว หากการประชุมนั้น หมายถึงการนำเสนอสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่องค์กร การแก้ปัญหาต่างๆ ขององค์กร ตัวอย่าง ปรากฏว่า พระเจ้าอชาตศัตรูพยายามจะเข้ายึดนครของพวกเจ้าวัชชี แต่ไม่สำเร็จ จึงได้ มอบหมายให้วัสสการพราหมณ์มหาอำมาตย์ไปเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้า เพื่อจะทูลถามถึง กุศโลบาย แต่พระพุทธองค์หาได้ทรงตอบไม่ ทรงหันไปตรัสกะพระอานนที่ถึงคุณธรรมที่ พวกเจ้าวัชชีปฏิบัติกันอยู่เป็นนิตย์ จากนั้นรับสั่งกับวัสสการพราหมณ์ มหาอำมาตย์แคว้นมคธ ว่า สมัยหนึ่ง พระองค์เคยแสดงอภิธานิยธรรม ๗ ประการนี้ แก่พวกเจ้าวัชชี พวกเจ้า วัชชีฟังหวังได้แต่ความเจริญอย่างเดียวไม่มีความเสื่อมเลย ตราบเท่าที่พวกเจ้าวัชชียังมีอภิ ธานิยธรรมทั้ง ๗ ประการนี้อยู่และใส่ใจอภิธานิยธรรมทั้ง ๗ ประการนี้อยู่”

วัสสการพราหมณ์มหาอำมาตย์แคว้นมคธได้กราบทูลพระพุทธเจ้าว่า

ข้าแต่ท่านพระโคตม พวกเจ้าวัชชีมีอภิธานิยธรรมแม้เพียงข้อเดียวก็ฟังหวังได้ แต่ความเจริญอย่างเดียวไม่มีความเสื่อมเลย ไม่จำเป็นต้องกล่าวว่ามีครบทั้ง ๗ ประการ ข้า ข้าแต่ท่านพระโคตม พระราชาแห่งแคว้นมคธพระนามว่าอชาตศัตรู เวเทหิบุตร ไม่ควรทำ สงครามกับพวกเจ้าวัชชี นอกจากจะใช้วิธีปรองดองทางการทูต หรือไม่ก็ทำให้แตกสามัคคีกัน

ในเวลาต่อมาพระเจ้าอชาตศัตรูทรงจัดส่งวัสสการพราหมณ์ เข้าไปทำลายความ สามัคคีของกษัตริย์ลิจฉวี แล้วทรงได้ส่งทหารเข้าไปโจมตียึดครองเมืองของพวกเจ้าลิจฉวี สำเร็จได้ในที่สุด

---

^๔พระพรหมคุณาภรณ์, (ป. อ. ปยุตฺโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม, หน้า ๒๑๑-๒๑๒.

๓.๒ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ส่งเสริมกิจกรรมของสโมสรโรตารีในประเทศไทย

หลักธรรมสำคัญที่เห็นว่าส่งเสริมกิจกรรมของสโมสรโรตารีในประเทศไทยได้ดี ขอยกมาเพียง ๒ หมวด คือ สังคหัตถ์ ๔ และ สัมปปริสธรรม ๗ ดังนี้

๓.๒.๑ สังคหัตถ์ ๔

สังคหัตถ์ ๔ (ธรรมเครื่องยึดเหนี่ยว) มีในพระไตรปิฎกหลายแห่ง

๑. ทาน (การให้)
๒. เปยยวัชชะ (วาจาเป็นที่รัก)
๓. อตถจริยา (การประพฤติประโยชน์)
๔. สมานัตตตา (การวางตนสม่ำเสมอ)^๕

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต) ได้อธิบายขยายความในเชิงสังคมไว้ในหนังสือ พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรมว่า สังคหัตถ์ ๔ ธรรมเครื่องยึดเหนี่ยว คือยึดเหนี่ยวใจ ของบุคคล, และประสานหมู่ชนไว้ในสามัคคี หลักการสงเคราะห์

๑. ทาน การให้ คือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ แบ่งปัน ช่วยเหลือกันด้วยสิ่งของ ตลอดถึงให้ความรู้ และแนะนำสั่งสอน

๒. เปยวาทา หรือเปยยวัชชะ วาจาเป็นที่รัก วาจาพูดดีมีน้ำใจ หรือวาจาซาบซึ้งใจ คือกล่าวคำสุภาพ ไพเราะอ่อนหวานสมานสามัคคี ให้เกิดไมตรีและความรักใคร่นับถือ ตลอดถึงคำแสดงประโยชน์ ประกอบด้วยเหตุผลเป็นหลักฐานจูงใจให้นิยมยินดี

๓. อตถจริยา การประพฤติประโยชน์ คือ ขวนขวายช่วยเหลือกิจการ บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ตลอดถึงช่วยแก้ไขปรับปรุงส่งเสริมในทางจริยธรรม

๔. สมานัตตตา ความมีตนเสมอ คือ ทำตนเสมอด้านเสมอปลาย ปฏิบัติสม่ำเสมอ กันในชนทั้งหลาย และเสมอในสุขทุกข์ โดยร่วมรับรู้ร่วมแก้ไข ตลอดถึงการวางตนให้เหมาะสมแก่ฐานะ ภาวะ บุคคล เหตุการณ์และสิ่งแวดล้อม ถูกต้องตามธรรมในแต่ละกรณี^๖

^๕ที.ป.า. (ไทย) ๑๑/๒๑๐/๑๗๐-๑๗๑,๓๑๓/๒๕๕, อัง.จตุกก. (ไทย) ๒๑/๓๑/๕๐-๕๑,๒๕๖/๓๗๓, อังนวก. (ไทย) ๒๑/๕/๔๔๐.

^๖พระพรหมคุณาภรณ์, (ป.อ.ปยุตฺโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม, หน้า ๑๔๓.

หลักธรรมดังกล่าวข้างต้นเป็นเสมือนเครื่องร้อยรัดจิตใจของมนุษย์ ให้มีความรักใคร่กลมเกลียว อยากจะคบหา อยากจะได้เป็นเพื่อนคบคิดเมื่อคราวมีปัญหา อยากจะร่วมทำงานด้วย อยากจะอยู่ในสังคมเดียวกันด้วย แม้จะเพิ่งพบพานเพียงครั้งเดียวก็อยากจะพูดคุยด้วย ดังที่พุทธองค์ได้ทรงตรัสไว้ว่า “ลัสมัสถักสื่อเกวียน ช่วยยึดเพลลาให้พาเกวียนเดินทางไปได้ สังกหัตถุก็เป็นที่ประหนึ่งเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของคนให้อยู่ร่วมกันได้เช่นนั้น”

๓.๒.๒ สัปปริสธรรม ๗

พระพุทธเจ้าได้ตรัสแก่พระภิกษุว่า “ภิกษุในพระธรรมวินัยนี้

๑. เป็นธัมมัญญู (ผู้รู้จักเหตุ)
๒. เป็นอัตถัญญู (ผู้รู้จักผล)
๓. เป็นอัตถัตถัญญู (ผู้รู้จักตน)
๔. เป็นมัตถัตถัญญู (ผู้รู้จักประมาณ)
๕. เป็นกาลัญญู (ผู้รู้จักกาลเวลา)
๖. เป็นปริสัญญู (ผู้รู้จักชุมชน)
๗. เป็นปุคคัลลัญญู (ผู้รู้จักบุคคล)”^๑

สัปปริสธรรม ๗ มีในคัมภีร์ทีฆนิกาย ปาฎิกวรรค พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต) ได้อธิบายโดยประมวลคำอธิบายจากพระไตรปิฎกมาขยายความว่า สัปปริสธรรม ๗ (ธรรมของสัตบุรุษ, ธรรมที่ทำให้เป็นสัตบุรุษ, คุณสมบัติของคนดี, ธรรมของผู้ดี) มี ๗ ข้อ คือ

๑. **ธัมมัญญูตา** ความรู้จักธรรม รู้หลัก หรือรู้จักเหตุ คือรู้จักหลักความจริง รู้หลักการ รู้หลักเกณฑ์ รู้กฎแห่งธรรมดา รู้กฎเกณฑ์แห่งเหตุผล และรู้หลักการที่จะทำให้เกิดผล เช่น ภิกษุรู้ว่าหลักธรรมข้อนั้นๆ คืออะไร มีอะไรบ้าง พระมหากษัตริย์ทรงทราบว่าหลักการปกครองตามราชประเพณีเป็นอย่างไร มีอะไรบ้าง รู้ว่าจะต้องกระทำเหตุอันนี้ๆ หรือกระทำตามหลักการข้อนี้ๆจึงจะเกิดผลที่ต้องการหรือบรรลุผลตามจุดหมายอันนั้นๆ เป็นต้น

๒. **อัตถัญญูตา** ความรู้จักอรรถ รู้ความมุ่งหมาย หรือรู้จักผล คือรู้ความหมาย รู้ความมุ่งหมาย รู้ประโยชน์ที่ประสงค์ รู้จักผลที่จะเกิดขึ้นสืบเนื่องจากการกระทำ หรือความเป็นไปตามหลัก เช่น รู้ว่าหลักธรรมหรือภายิตข้อนั้น ๆ มีความหมายว่าอย่างไร หลักนั้น ๆ มี

^๑ที. ปา. (ไทย) ๑๑/๓๓๐/๓๓๓.

ความมุ่งหมายอย่างไร กำหนดไว้หรือพึงปฏิบัติ เพื่อประสงค์ประโยชน์อะไร การที่ตนกระทำ อยู่มีความมุ่งหมายอย่างไร เมื่อทำไปแล้วจะบังเกิดผลอะไรบ้าง ดังนี้ เป็นต้น

๓. **อัตตัญญูตา** ความรู้จักตนคือรู้ว่าเรานั้นว่าโดยฐานะ ภาวะ เพศ กำลัง ความรู้ ความสามารถ ความถนัดและคุณธรรม เป็นต้น บัดนี้ เท่าไร อย่างไร แล้วประพฤติกให้ เหมาะสม และรู้ที่จะแก้ไขปรับปรุงต่อไป

๔. **มัตตัญญูตา** ความรู้จักประมาณ คือความพอดี เช่น ภิกษุรู้จักการประมาณในการรับและบริโภคปัจจัยสี่ คฤหัสถ์ รู้จักประมาณในการใช้จ่ายโภคทรัพย์ พระมหากษัตริย์ รู้จักประมาณในการลงทัณฑ์อาชญาและในการเก็บภาษี เป็นต้น

๕. **กาลัญญูตา** ความรู้จักกาล คือรู้จักกาลเวลาที่เหมาะสมและระยะเวลาที่ควร หรือจะต้องใช้ในการประกอบกิจ ทำหน้าที่การงาน หรือปฏิบัติกรต่าง ๆ เช่น ให้ตรงเวลา ให้เป็นเวลา ให้ทันเวลา ให้พอเวลา ให้เหมาะเวลา เป็นต้น

๖. **ปริสัจญูตา** ความรู้จักบริษัท คือ รู้จักชุมชน และรู้จักที่ประชุม รู้กริยาที่จะ ประพฤติต่อชุมชนนั้น ๆ ว่า ชุมชนนี้เมื่อเข้าไปหาจะต้องทำกริยาอย่างนี้ จะต้องพูดอย่างนี้ ชุมชนนี้ควรสงเคราะห์อย่างนี้ เป็นต้น

๗. **บุคคลัญญูตา** หรือ **บุคคลปโรปรัญญูตา** ความรู้จักบุคคล คือความแตกต่าง แห่งบุคคลว่า โดยอรรถาศัย ความสามารถ และคุณธรรม เป็นต้น ใคร ๆ ยิ่งหรือหย่อนอย่างไร และรู้ที่จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้น ๆ ด้วยดี ว่าควรจะคบหรือไม่ จะใช้ จะดำเนิน ขกย่อง และ แนะนำสั่งสอนอย่างไร เป็นต้น^๕

---

^๕ พระพรหมคุณาภรณ์, (ป. อ. ปยุตฺโต), *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม*, หน้า ๒๑๐-๒๑๑.

บทที่ ๔

การประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ส่งเสริมบทบาทและกิจกรรม ของสโมสรโรตารีโรตารีในประเทศไทย

จากการศึกษาวิเคราะห์ความเป็นมา บทบาทและกิจกรรมของสโมสรโรตารีในประเทศไทย และจากการค้นคว้าพุทธธรรมทางพระพุทธศาสนาที่สอดคล้องกันดังปรากฏแล้วในบทที่ ๒ และบทที่ ๓ โดยลำดับ ในบทนี้ผู้วิจัยจะประยุกต์ใช้หลักธรรมดังกล่าว เพื่อส่งเสริมบทบาทและกิจกรรมของสโมสรโรตารีในประเทศไทย ให้ประสบความสำเร็จและมีความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นดังต่อไปนี้

๔.๑ การประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ส่งเสริม “บทบาท” ของสโมสรโรตารี ในประเทศไทย

๔.๑.๑ การประยุกต์ใช้อธิปไตย ๔ เพื่อส่งเสริมการเพิ่มสมาชิก

ดังได้ทราบแล้วจากบทที่ ๒แล้วว่า การจะเพิ่มสมาชิกของสโมสรโรตารีในประเทศไทยให้ได้มากขึ้นจากที่มีอยู่แล้วนั้น จะต้องทำงาน ๒ อย่าง คือ (๑) การเก็บรักษาสมาชิกของสโมสรที่มีอยู่แล้วไว้ให้ได้มากและนานที่สุด เพราะเหตุของการสูญเสียสมาชิกนั้นมีมากมาย นับตั้งแต่เสียชีวิตไปจนถึงการออกไปเฉยๆ โดยไม่ทราบสาเหตุ และ (๒) การหากคนใหม่ๆ เข้ามาเป็นสมาชิกเพิ่ม ซึ่งจะต้องให้ได้มากกว่าจำนวนที่หายไป จึงจะถือได้ว่าสามารถเพิ่มสมาชิกจากเดิมได้ ซึ่งเป็นงานที่จะต้องให้ความสนใจ เอาใจใส่อย่างยิ่งมากกว่างานอื่นๆ เหตุผลง่ายๆ ก็คือ “ไม่มีสมาชิกไม่สโมสรโรตารี”

ผู้วิจัยจะไม่กล่าวถึงตำแหน่งหน้าที่ของผู้ที่รับผิดชอบในฝ่ายต่างๆ ของสโมสร แต่จะกล่าวถึงผู้บริหารของสโมสรโรตารีที่เป็นคณะทำงานสูงสุดของแต่ละสโมสรโรตารีเท่านั้น เพราะเป็นผู้ที่จะสร้างความสำเร็จหรือปล่อยให้สโมสรโรตารีล้มเหลว มีหน้าที่สรรคหาบุคคล แต่งตั้ง มอบหมายงาน ควบคุมการทำงานและประเมินผลงานของกรรมการฝ่ายต่างๆ รวมทั้งฝ่ายรักษาและเพิ่มสมาชิกของสโมสรที่กำลังกล่าวถึงอยู่แล้ว

ในสโมสรที่ประสบความสำเร็จในการเพิ่มสมาชิกให้แก่สโมสร กรรมการบริหารจะเริ่มงานอย่างรอบคอบ นับตั้งแต่สรรคหาคบุคคลที่มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม สามารถเข้ากับทุกคนได้ไม่ก่อเงิน มีความชอบที่จะพบปะผู้คน เข้ามาเป็นหัวหน้า ผู้บริหาร จะโน้มน้าวให้สมาชิกทุกคนให้เห็นความสำคัญของการมีเพื่อนใหม่ๆ ให้เห็นความสำคัญของการสัมมนาเพื่อสร้างประสบการณ์และความสำเร็จในการหาสมาชิกใหม่ ให้พาเพื่อนหรือคนที่มีความน่าจะเป็นสมาชิกได้เช่นที่เราเป็นอยู่มาร่วมประชุมประจำสัปดาห์ เพื่อซึมซับความประทับใจผลงานต่างๆ ที่สโมสร โรตารีมอบให้กับสังคม จะเห็นว่างานที่ผู้บริหารทำเป็นส่วนใหญ่นั้น คือการสร้างหรือโน้มน้าวจิตใจของสมาชิกโดยเฉพาะคณะกรรมการ ให้เกิดความชอบใจ ความพอใจ ที่จะทำงานดังกล่าวบนพื้นฐานของคุณค่าที่เกิดขึ้นจากการทำงานของเขาเหล่านั้น เป็นการสร้าง หรือชี้ให้เห็น คุณธรรมสำคัญในการที่จะทำการใดๆ ให้สำเร็จ โดยจะรู้จักหรือไม่ก็ตามว่าเป็น “อิทธิบาท”

วิธีการเพิ่มสมาชิกของผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภาวดี โพธิยะราช ผู้ช่วยคณบดี คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุมซึ่งเป็นสมาชิกของสโมสร โรตารีบางเขน ซึ่งจะทำหน้าที่นายกสโมสร โรตารีบางเขน ในปี ๒๕๕๕- ๒๕๕๖ ได้กล่าวถึงวิธีการหาสมาชิกของสโมสร โรตารีบางเขน โดยสรุปได้ดังนี้

๑. ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำรงชีวิตในสังคม

๒. บอกเล่าเรื่องราวและกิจกรรมของโรตารีให้เพื่อนร่วมงานและคนรอบๆ ข้าง ได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง

๓. ชักชวนเพื่อนร่วมงานและคนรอบข้างเข้าร่วมกิจกรรมของสโมสร °

จะเห็นได้ว่าวิธีการหาสมาชิกของผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภาวดี โพธิยะราช นั้นเป็นการสร้าง พอใจ ชอบใจ (ฉันทะ) ให้เกิดแก่ผู้พบเห็น ซึ่งก็เป็นคุณธรรมประจำตัวของท่านเอง เพราะท่านรักโรตารีจึงมาเป็นสมาชิก โดยลงมือปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง และจะเห็นว่าในข้อที่สอง คุณธรรม ของความเพียร หรือ (วิริยะ) เพราะท่านใช้คำว่า “อย่างต่อเนื่อง” ซึ่งเป็นวลีที่บอกถึงความเพียร ความมานะอดทน และทั้งสามข้อนั้นผู้วิจัยเห็นว่าเป็นกุศโลบายที่ดีที่เดียวที่มองเห็นวิธีการทำงานอย่างชัดเจน โดยมองจากสิ่งใกล้ตัวออกไปภายนอก นั่นคือความเอา

°สัมภาษณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์. สุภาวดี โพธิยะราช ผู้ช่วยคณบดี คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม นายกรับเลือกของสโมสร โรตารีบางเขน, ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ .

ใจใส่ในงานที่ท่านทำอยู่ (จิตตะ) หมั่นตรึกตรองค้นหาวิธีการ ที่ดีที่สุด (วิมังสา) จากง่ายไปหา
 อยาก

จากการสัมภาษณ์นายเวชประสิทธิ์ ตุ่มมงคล นายกสโมสรโรตารีบางเขน ทราบ
 ว่า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุภาวดี โพธิยะราช เป็นผู้เพิ่มสมาชิกได้มากที่สุดให้แก่สโมสร^๒

สรุปได้ว่า การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมทางพระพุทธศาสนา ในข้อธรรมของ
อิทธิบาท ๔ ที่สมาชิกของสโมสรโรตารีในประเทศไทยใช้กันอยู่ จะโดยรู้ตัวว่าเป็น
 หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาหรือไม่ก็ตาม สามารถช่วยส่งเสริมการเพิ่มสมาชิกของสโมสร
 โรตารีในประเทศไทยได้

๔.๑.๒ การประยุกต์ใช้ อปริหานิยธรรม ๗ เพื่อส่งเสริมการสร้างสามัคคี

สิ่งที่สมาชิกในองค์กรโรตารีให้ความสำคัญเหนือสิ่งอื่นใดคือมิตรภาพระหว่าง
 กัน เพราะเป็นสิ่งที่ยึดเหนี่ยวให้สมาชิกของสโมสรโรตารีให้อยู่ด้วยกัน พบปะกัน ทำงาน
 ด้วยกัน เป็นเวลายาวนานนร้อยกว่าปีแล้ว เพราะมิตรภาพ ก่อให้เกิดความสามัคคี และ
 สามารถที่จะนำความ สามัคคี ไปเป็นพลังในการให้บริการสังคม เป็นพลังในการแก้ไข
 ปัญหาต่างๆ ที่จะต้องใช้สติปัญญาหรือการระดมความคิดของคนจำนวนมากๆ ในสมัย
 พุทธกาล พวกกษัตริย์วัชชีก็ใช้ความสามัคคีปกป้องเมืองของตนไว้ได้จากข้าศึก

ความสามัคคี ในองค์กรโรตารี เกิดจากวิธีการ และประเพณีอันดีงามในสโมสร
 โรตารี ที่สร้างให้สมาชิกคุ้นเคยกัน เช่น การพบปะกันอย่างสม่ำเสมอ เพราะสโมสรโรตารี
 ประชุมกัน ทุกสัปดาห์ ทำให้สมาชิกเกิดความคุ้นเคยกัน ซึ่งข้อนี้จะตรงกับพระพุทธธรรมข้อ
 แรกที่ว่า หมั่นประชุมกันเนื่องนิത്യ และข้อสองที่ว่า **พร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกัน
 เลิกประชุมพร้อมเพรียงกันกระทำกิจอันพึงกระทำ**

องค์กรโรตารีมีระเบียบข้อบังคับ (Rotary International Bylaws) มีธรรมนูญ
 (Rotary International Constitution) ที่บัญญัติ ขึ้นโดยตัวแทนของสโมสรโรตารีทั่วโลก ใช้
 เป็นระเบียบปฏิบัติเหมือนกัน หากจะเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขบทบัญญัติใดๆ จะต้องรอให้ครบวาระ
 การประชุมซึ่งจัดขึ้นทุกๆ ๓ ปี โดยผ่านตัวแทนเหมือนเดิม หากโหวตชนะข้อเสนอนั้นก็

^๒สัมภาษณ์ นายเวชประสิทธิ์ ตุ่มมงคล นายกสโมสรโรตารี บางเขน เมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน
 พ.ศ. ๒๕๕๓.

บัญญัติเป็นข้อบังคับใช้แทนของเดิม จะเห็นว่าจะแก้ไขโดยพลการไม่ได้ ข้อนี้ก็มีความสอดคล้องกับข้อสามที่ว่า**ไม่บัญญัติสิ่งที่มีได้บัญญัติไว้ (อันขัดต่อหลักการเดิม) ไม่ล้มล้างสิ่งที่บัญญัติไว้ ถือปฏิบัติมั่นตามวัชชีธรรม (หลักการ) ตามที่วางไว้เดิม**

ในบรรดาองค์กรบำเพ็ญประโยชน์หลายๆ องค์กร องค์กร โรตารีจัดได้ว่าเป็นองค์กรที่ทำให้เกียรติคนเป็นอย่างยิ่ง สมาชิกที่มีอายุมากกว่าจะได้รับความนับถือ จากสมาชิกที่มีอายุน้อยกว่า ส่วนสมาชิกที่มีหน้าที่ในสโมสรแตกต่างกันไปถือว่าอยู่ในระดับเดียวกัน แต่เมื่อได้รับเลือกให้ทำหน้าที่เป็นผู้นำสโมสรคือนายก จะได้รับการยกย่องเป็นพิเศษ โดยไม่ได้กำหนดอายุ และจะเป็นที่ยอมรับถือจากสมาชิก เพราะถือว่าเป็นผู้ที่เสียสละทั้งเวลาและทรัพย์สินเงินทองมากกว่าท่านอื่น ลำดับของอาวุโสใน โรตารีจะเน้นคุณธรรมเป็นหลัก ผู้ที่เสียสละมากก็จะได้รับความเคารพนับถือมากกว่า สมาชิกจะรับฟังความคิดเห็นเพราะถือว่าเป็นผู้นำ คุณธรรมข้อนี้มีความสอดคล้องกับพลหลักธรรมที่กล่าวไว้ว่า **ท่านเหล่าใดเป็นผู้ใหญ่ในชนชาววัชชี เคารพนับถือท่านเหล่านั้น เห็นถ้อยคำของท่านเป็นถึงอันรับฟัง**

ในสมัยแรกเริ่มสโมสรโรตารีมีแต่ผู้ชายที่เป็นสมาชิก ประชุมกันเฉพาะในหมู่ผู้ชายเท่านั้น แต่สมาชิกของสโมสรโรตารีจะพาภรรยาไปทานข้าวที่สโมสรโรตารีอยู่เสมอๆ ความเป็นสุภาพบุรุษของโรตารี จะเรียกภรรยาของตนและของสมาชิกทุกคนว่า **โรตารีแอนน์**^๓ เป็นการยกย่องให้เกียรติแก่สตรีทั้งที่เป็นภรรยาของตนและผู้อื่น โดยจัดวันโรตารีแอนน์ทุกเดือนที่มี ๕ สัปดาห์ สมาชิกทุกคนจะพาภรรยามาทานข้าวที่สโมสรร่วมกันเป็นการสร้างความสนิทสนมระหว่างครอบครัวของสมาชิกให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น มีร้องเพลง เดินรำให้เป็นที่สนุกสนาน แม้ในปัจจุบันสโมสรโรตารีจะยอมให้มีสมาชิกเป็นสตรีได้แล้ว วันสำคัญดังกล่าวก็ยังมิได้อยู่แต่เรียกว่าวันครอบครัวแทนเพราะนอกจากสามีภรรยาแล้วยังมีลูกๆ มาร่วมด้วย ประเพณีดังกล่าวของสโมสรโรตารีดังกล่าวสอดคล้องกับพุทธธรรมที่กล่าวไว้ว่า **บรรดากุลสตรีกุลกุมารีทั้งหลายให้อยู่ดีโดยไม่ถูกข่มเหง หรือถูคร่ำขื่นใจ**

สมาชิกโรตารีในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นคนไทยและเป็นชาวพุทธ ยังปฏิบัติตามพิธีกรรมที่บรรพบุรุษปฏิบัติสืบต่อกันมา แม้จะไม่รู้หลักธรรมคำสอนอย่างลึกซึ้ง แต่ยังให้ความยำเกรง ใ้ห้และ เคารพสักการบูชาเจดีย์ (ปูชนียสถานปูชนียวัตถุตลอดถึงอนุสาวรีย์ต่าง ๆ) ทั้งหลาย ทั้งภายในและภายนอกไม่ปล่อยให้ธรรมชาติที่เคยให้เคยทำแก่เจดีย์เหล่านั้นเสื่อมทรามไป องค์กรโรตารีมีสัญลักษณ์ ที่บ่งบอกถึงความเป็นโรตารี ที่สมาชิกให้ความสำคัญ

^๓ คูภาคผนวก

สมาชิกโรตารีที่เป็นชาวพุทธส่วนใหญ่ยังทะนุบำรุงพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะพระสงฆ์ที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ จัดให้ความอารักขา ค้ำครอง ปกป้อง อันชอบธรรม แก่พระอรหันต์ทั้งหลาย (ในที่นี้กินความกว้าง หมายถึงบรรพชิตผู้ดำรงธรรมเป็นหลักใจของประชาชนทั่วไป) ตั้งใจว่าขอพระอรหันต์ทั้งหลายที่ยังไม่ได้มา พึงมาสู่แว่นแคว้น ที่มาแล้วพึงอยู่ในแว่นแคว้นโดยผาสุก^๔ ในสโมสรโรตารีผู้มีคุณธรรมจะได้รับความเคารพและได้รับการดูแลรักษาไว้ และยังหวังที่จะให้มีผู้มีคุณธรรมเข้ามาอยู่ร่วมในองค์กรมากๆ

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุภาวดี โปธิยะราช ผู้ช่วยคณบดี คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม สมาชิกของสโมสรบางเขน ซึ่งเป็นสโมสรกลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์ เมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๓ ต่อดำถามถึงการสร้างความสามัคคีในสโมสรโรตารี ท่านได้บอกว่า เรื่องมิตรภาพ หรือความสามัคคีเป็นเรื่องแรกๆ ที่สโมสรโรตารีต้องให้ความสำคัญและได้ให้คำแนะนำที่น่าสนใจไว้ดังนี้

- ๑) ยกย่องและให้เกียรติเพื่อนสมาชิกในสโมสร
- ๒) สร้างมิตรภาพและมอบความจริงใจให้แก่มิตรโรแทเรียน
- ๓) ทำความรู้จักอุปนิสัยและให้อภัยแก่เพื่อนสมาชิกในสโมสร
- ๔) ส่งเสริมและเข้าร่วมกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์อันดีของสมาชิกในสโมสร^๕

พลเอกสายหยุด เกิดผล อดีตผู้นำสโมสรโรตารี กรุงเทพฯ ได้ให้สัมภาษณ์ในเรื่องเดียวกัน เมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ว่า การพบปะกันอยู่เสมอๆ โดยเฉพาะการประชุมประจำสัปดาห์ และการทำกิจกรรมในชุมชนบ่อยๆ จะช่วยสร้างความคุ้นเคย ความสนิทสนมระหว่างสมาชิก การยกย่องให้เกียรติกันและกันจะเป็นกำลังใจ และสร้างมิตรภาพระหว่างสมาชิก^๖

^๔พระพรหมคุณาภรณ์, (ป. อ. ปยุตฺโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท เอส. อาร์. พรินต์ติ้ง แมส โปรดักส์ จำกัด, ๒๕๕๑), หน้า ๒๑๑-๒๑๒.

^๕สัมภาษณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุภาวดี โปธิยะราช, ผู้ช่วยคณบดี คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม, ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๓.

^๖สัมภาษณ์ พลเอกสายหยุด เกิดผล อดีตผู้นำสโมสรโรตารี กรุงเทพฯ, วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๓.

วิเคราะห์จากการสัมภาษณ์โรแทเรียนอีกหลายๆคน จะพบคำตอบที่คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ ความสามัคคีจะเกิดขึ้นเมื่อทุกสมาชิกได้มีโอกาสพบกัน หรือทำกิจกรรมร่วมกันบ่อยๆ ซึ่งสโมสรโรตารีประชุมกันสม่ำเสมอทุกสัปดาห์อยู่แล้ว การทำงานร่วมกัน เช่นการทำโครงการชุมชน การยกย่องให้เกียรติ เมื่อมีโอกาสจะช่วยเสริมพลังสามัคคีในองค์กร

การประชุมของสโมสรโรตารี ที่ประชุมกันอย่างสม่ำเสมอ ทุกสัปดาห์ ตลอดเวลา ร้อยกว่าปี ถือได้ว่าเป็นจุดแข็งของสโมสรโรตารี เป็นระเบียบปฏิบัติที่ทำได้ยาก เพราะต้องมีศรัทธา มีความอดทน มีความเข้าใจ ยอมรับในระเบียบวินัยที่องค์กรได้วางไว้ เป็นหลักธรรมข้อแรกที่ปรากฏใน “อภิธานิธรรม” ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมไว้โดยลำดับมาแล้ว

๔.๒ การประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ที่ส่งเสริม “กิจกรรม” ของสโมสรโรตารีในประเทศไทย

๔.๒.๑ การประยุกต์ใช้ “สังคหวัตถุ” เพื่อส่งเสริมสโมสรโรตารีให้เป็นที่ยอมรับจากชุมชน

อรรถพจน์ขององค์กรโรตารี ที่กล่าวว่า “Service Above Self” หรือ “บริการผู้อื่นเหนือตนเอง” “การทำกิจกรรมเพื่อสงเคราะห์ผู้อื่น” ในภาษาไทย ซึ่งก็มีความหมายอย่างเดียวกัน คือ “การให้” ซึ่งตรงกับ คำว่า “ทาน” ในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาชื่อ สังคหวัตถุ ๔ (ธรรมเครื่องยึดเหนี่ยว คือยึดเหนี่ยวใจของบุคคล, และประสานหมู่ชนไว้ในสามัคคีหลักการสงเคราะห์) ซึ่งแปลว่า การให้ คือ เอื้อเพื่อเผื่อแผ่ เสียสละ แบ่งปัน ช่วยเหลือกันด้วยสิ่งของ ตลอดถึงให้ความรู้ และแนะนำสั่งสอน

๑. ทาน (การแบ่งปันเอื้อเพื่อเผื่อแผ่กัน การให้ การเสียสละหรือการเอื้อเพื่อเผื่อแผ่แบ่งปัน แก่เพื่อนมนุษย์ที่เดือดร้อน) ^๓ ทานอาจแบ่งได้ ๓ วิธี คือ

๑.๑ อามิสทาน หมายถึงการให้สิ่งของแก่คนที่ควรให้ เช่นการทำบุญ การตักบาตรแก่พระภิกษุสงฆ์ การให้เพื่อเป็นการผูกมิตร เช่นการให้สิ่งของแก่เพื่อนบ้าน ให้แก่ส่วนรวม ให้แก่ผู้ที่ด้อยโอกาส เดือดร้อน

^๓ พระพรหมคุณาภรณ์, (ป.อ.ปยุตฺโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม, หน้า ๑๔๓.

๑.๒ **วิทยาทาน** หมายถึงการให้ความรู้ให้คำแนะนำที่ถูกต้องแก่ผู้หลงผิด การสอนคนให้รู้จักวิธีการทำมาหากิน ตลอดไปจนถึงการให้สติแก่คนไม่ให้ทำความชั่ว ตรงกันข้ามแนะนำให้คนได้ทำความดี

๑.๓ **อภัยทาน** คือการให้อภัยแก่ผู้ที่กระทำผิดพลาด การให้อภัยจะได้รับคำขอบคุณได้รับมิตรภาพจากคนรอบข้าง อาจกล่าวได้ว่า อภัยทาน เป็นทานที่ยิ่งใหญ่ ที่คนให้ไต่ยาก เพราะถ้าคนรู้จักให้อภัยแก่กัน สังคมจะมีความสุขมากกว่าทุกวันนี้

การให้ทานเป็นการสละทรัพย์สินเงินทอง สติปัญญา ของตนให้แก่ผู้อื่นคอยหวังจะจนเจือให้ผู้อื่นได้รับประโยชน์ และความสุขด้วยเมตตาจิตของตนทำให้ผู้ให้เกิดความสุขหรือบุญไปด้วย ทานที่ทำไปนั้นจะเกิดบุญมากหรือบุญน้อยเพียงใด ย่อมสุดแล้วแต่องค์ประกอบ ๓ ประการ คือ (๑) วัตถุทานที่ให้ต้องบริสุทธิ์ ไม่ลักขโมย จีบฉ้อ หรือทำลายชีวิตและทรัพย์สินของผู้อื่นมาทำบุญ (๒) เจตนาให้ทานต้องบริสุทธิ์ กล่าวคือ เต็มใจที่จะให้ก่อนที่จะให้ ขณะที่กำลังให้และเมื่อให้ไปแล้ว และ(๓) ผู้รับต้องบริสุทธิ์ ท่านกล่าวว่าผู้รับเปรียบเสมือนเนื้อนาบุญ หากเป็นนาที่ดี(ผู้รับที่บริสุทธิ์) เมล็ดข้าว (บุญ) ก็ย่อมจะงอกงามดี แต่ถ้าวันข้าวลงไปบนนาที่ไม่ดี (คนไม่ดี ไม่มีคุณธรรม) ข้าว (บุญ) ก็จะไม่เกิดหรือเกิดน้อย บ้างมากบ้างตามคุณภาพทั้งของทานและของคนที่ได้รับทาน^๔

การให้ หรือ ทาน เป็น อุดมการณ์ของสโมสรรโตตารี หากสโมสรรโตตารีใดมิได้กระทำกิจกรรมใดๆเพื่อชุมชนเลย ก็ถือว่าผิดวัตถุประสงค์ของการก่อตั้งสโมสรรโตตารีนั้นขึ้นมา กิจกรรมที่มีคุณค่าจะต้องเหมาะสม แก่บุคคล ได้แก่ผู้ที่เดือดร้อนหรือผู้ด้อยโอกาสเหมาะสมแก่เวลาในเวลาที่เขาต้องการสิ่งนั้นๆ เช่น ในฤดูหนาวคนอยากจนต้องการผ้าห่มเป็นต้น และต้องเหมาะสมแก่สถานที่ด้วย เช่นในชุมชนของสโมสรรโตตารีหรือที่สโมสรรโตตารีตั้งอยู่ควรจะต้องทำกิจกรรมเป็นอันดับแรก เพราะเปรียบเสมือนครอบครัวที่จะต้องดูแลก่อน จากนั้นจึงทำในที่ไกลออกไป ชุมชนจะมีความเข้าใจกิจกรรมของสโมสรรโตตารีมากขึ้น จะมีความคุ้นเคย มีการไปมาหาสู่กันมากขึ้นระหว่างคนในชุมชนกับสมาชิกของสโมสรรโตตารี จะทำให้เกิดการร่วมแรงร่วมใจกันทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ในชุมชนของตน ในโอกาสต่อไปรวมทั้งการเสาะแสวงหาสมาชิกของสโมสรรโตตารีก็เป็นเรื่องที่ยั่งยืน

^๔สมเด็จพระญาณสังวร, **วิธีสร้างบุญบารมี**, พิมพ์ครั้งที่ ๒๐(๓), (กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิมพ์สวย จำกัด, ๒๕๕๒), หน้า ๒-๑๐.

๒. **ปิยวาจา** (หรือเปยยวัชชะ วาจาเป็นนารัก วาจาคุณค้ำน้ำใจ หรือวาจาซาบซึ้งใจ คือกล่าวคำสุภาพ ไพเราะอ่อนหวานสมานสามัคคี ให้เกิดไมตรีและความรักใคร่ร้นับถือ ตลอดถึงคำแสดงประโยชน์ ประกอบด้วยเหตุผลเป็นหลักฐานจงใจให้นิยมยินดี)

ปิยวาจา จะทำให้คนรอบข้างเกิดความนิยมรักใคร่ เมตตาอยากจะช่วยเหลือ จะทำการสิ่งใด ออกปากขอร้องให้คนเขาช่วยก็จะมีคนยินดี เป็นที่รักของเพื่อนร่วมงาน ผู้บริหารองค์กรใดที่ต้องการจะประสบความสำเร็จในการทำงาน ต้องมีคุณธรรมในข้อนี้ โดยเฉพาะในสโมสรโรตารี ที่ทำงานโดยไม่ได้หวังสิ่งใดตอบแทน ทำงานกันด้วยใจรักเท่านั้น การพูดให้กำลังใจกัน พูดกันด้วยคำพูดดีๆ ไพเราะ หวานหูและมีความจริงใจ ก็จะได้เพื่อนช่วยทำงานได้ไม่ยาก ผู้บริหารสโมสรโรตารีใดไม่ได้ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ ก็จะทำงานให้สำเร็จด้วยความยากลำบาก

๓. **อัทธจริยา** (การประพฤติประโยชน์ คือ ขวนขวายช่วยเหลือกิจการ บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ตลอดถึงช่วยแก้ไขปรับปรุงส่งเสริมในทางจริยธรรม) ๕ กล่าวคือเป็นผู้ที่ไม่นิ่งดูคายน หรือทอดธุระ เพื่อนร่วมงานขอร้องให้ช่วยงานก็เต็มช่วยเหลือ สโมสรโรตารีมีงานที่จะต้องช่วยเหลือชุมชนเป็นหน้าที่หลัก การเข้าไปสำรวจความต้องการของชุมชนสำรวจความเดือดร้อนของชุมชนและนำกลับมาหาทางแก้ไข ด้วยการกระทำดังนี้ สโมสรโรตารีก็จะเป็นที่ยอมรับของสังคมในที่สุด จะช่วยสร้างภาพพจน์ที่ถูกต้องแก่ผู้พบเห็น

๔. **สมานัตตตา** (ความมีตนเสมอ คือ ทำตนเสมอต้นเสมอปลาย ปฏิบัติสม่ำเสมอในชนทั้งหลาย และเสมอในสุขทุกข์ โดยร่วมรับรู้ร่วมแก้ไข ตลอดถึงการวางตนให้เหมาะสมแก่ฐานะ ภาวะ บุคคล เหตุการณ์และสิ่งแวดล้อม ถูกต้องตามธรรมในแต่ละกรณี) สมาชิกของสโมสรโรตารีเป็นผู้ที่ต้องทำงานอยู่กับคนหลากหลายดังได้กล่าวมาแล้ว การวางตัวให้เหมาะสมเป็นสิ่งสำคัญ การจะให้คนเป็นที่ยอมรับของเพื่อนร่วมงาน เป็นเรื่องที่จะต้องแสดงให้เพื่อนเห็นว่าเราเป็นที่พึ่งพาของเขาได้ ยามเพื่อนลำบากก็อยู่ใกล้คอยให้ความช่วยเหลือให้กำลังใจไม่ทอดทิ้งไปเสีย เป็นผู้ที่วางตนเสมอต้นเสมอปลาย

๔.๒.๒ การประยุกต์ใช้ ๗ ประการ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาสมาชิก

คำกล่าวที่ว่า “คนจะต้องเรียนไปจนวันตาย” เป็นคำกล่าวที่ไม่เกินความเป็นจริง ในกรณีของสมาชิกของสโมสรโรตารี ก็เช่นกัน นับตั้งแต่วันแรกเข้ามา และตลอดไป จะต้องศึกษาเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา นับตั้งแต่เริ่มเข้ามาเป็นสมาชิกจะต้องทำความเข้าใจเรียนรู้วัฒนธรรมองค์กร ประเพณี ระเบียบข้อบังคับ และคนรอบข้าง โดยเฉพาะการ ทบทวนตนเองในแง่มุมต่างๆ

งานของสโมสรโรตารีเป็นงานที่จะต้องเกี่ยวข้องกับคนหมู่มาก ทั้งที่เป็นสมาชิก ขององค์กรเองและผู้ที่ตนจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับหรือปฏิสัมพันธ์ด้วย ซึ่งมีทั้งผู้ที่อยู่ใน ฐานะที่ต่ำกว่าเช่นผู้ยากจนหรือผู้พิการ อยู่ในฐานะเสมอกันเช่นเพื่อน และอยู่ในฐานะที่สูง กว่าเช่นครูบาอาจารย์ สมาชิกของสโมสรจะต้องใฝ่รู้และปรับปรุงตนเองให้ทันสมัย ทัน เหตุการณ์ สามารถทำงานร่วมกับคนในระดับที่แตกต่างกันไปได้เช่น

๑. จะต้องเป็นผู้มีหลักในการทำงาน สามารถชี้แจงแสดงเหตุผลให้กับผู้อื่น ได้ เมื่อมีปัญหาก็สามารถแก้ไขด้วยสติปัญญาไม่ตื่นตระหนกตกใจ กล่าวคือจะต้องเป็นผู้มี **ธัมมัญญาตา**

๒. จะต้องรู้ความมุ่งหมายของงานที่จะทำ สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้ว่าจะ เกิดผลอย่างไรจากการกระทำนั้นและรู้หลักการที่จะทำให้เกิดผล **อัตตัญญาตา**

๓. จะต้องรู้จักตนคือรู้ว่าเรานั้นว่าโดยฐานะ ภาวะ เพศ กำลัง ความรู้ ความสามารถ ความถนัดและคุณธรรม เป็นต้น บัดนี้เท่าไร อย่างไร แล้วประพฤติให้ เหมาะสมและรู้จักแก้ไขปรับปรุงต่อไปหรือ **อัตตัญญาตา**

๔. จะต้องเป็นผู้รู้จักประมาณ คือความพอดี รู้จักประมาณในการใช้จ่าย การทำ โครงการให้อยู่ในขอบเขตความสามารถของตนหรือเป็นผู้มี **มัตตัญญาตา**

๕. จะต้องเป็นผู้รู้จักกาล คือรู้จักกาลเวลาที่เหมาะสมและระยะเวลาที่ควร หรือ จะต้องใช้ในการประกอบกิจ ทำหน้าที่การงาน หรือปฏิบัติกรต่าง ๆ เช่น ให้ตรงเวลา ให้เป็น เวลาให้ทันเวลา ให้พอเวลาให้เหมาะสมเวลาเป็นผู้มี **กालัญญาตา**

๖. จะต้องเป็นผู้รู้จักบริษัท คือ รู้จักชุมชน และรู้จักที่ประชุม รู้กริยาที่จะ ประพฤติต่อชุมชนนั้น ๆ ว่า ชุมชนนี้เมื่อเข้าไปหาจะต้องทำกริยาอย่างนี้ จะต้องพูดอย่างนี้ ชุมชนนี้ควรสงเคราะห์อย่างนี้เป็นต้นหรือเป็นผู้มี **ปริสัจญญาตา**

๗. ความรู้จักบุคคล คือความแตกต่างแห่งบุคคลว่า โดยอรรถาศัยความสามารถ และคุณธรรม เป็นต้น ใคร ๆ ยิงหรือหย่อนอย่างไร และรู้ที่จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้น ๆ ด้วยดี ว่า ควรจะคบหรือไม่ จะใช้ จะตำหนิ ขกย่อง และแนะนำสั่งสอนอย่างไร เป็นต้น หรือเป็นผู้มี **บุคลลัญญตา** หรือ **บุคลลปโรปรัญญตา** °°

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์นายเกษมชัย นิธิวรรณกุล ผู้ซึ่งเคยทำหน้าที่เป็นประธาน กรรมการการฝึกอบรมกรรมการฝ่ายต่างๆ ของสโมสรโรตารีในภาค ๓๓๕๐ โรตารีสากล ถึง ปัญหา การพัฒนาสมาชิก ของสโมสรโรตารี ว่าทำได้อยาก มีสาเหตุพอสรุปได้ดังนี้ สมาชิก โรตารีมาจากหลายพื้นฐาน เช่น การศึกษา อายุ ประสบการณ์ อาชีพและฐานะ เป็นต้น ได้พบว่า คนอายุมาก ไม่ชอบเรียนรู้ (เรื่องโรตารี), คนอายุน้อยก็ไม่มีเวลา เพราะต้องทำงาน ยังไม่พร้อม, คนมีฐานะดีมักถ่อมตัวไม่เป็น และคนมีการศึกษาสูงมักจะมีความถือตัวสูงไป ด้วย สโมสรที่มีความเข้มแข็งจะมีระบบการรับสมาชิกใหม่ที่เข้มงวด กล่าวคือจะต้องมาร่วม ประชุมและทำกิจกรรมกับสโมสรเป็นระยะเวลาานานพอสมควร อาจจะเป็นเดือนหรือ เป็นปี เพื่อให้แน่ใจว่าผู้ที่จะมาเป็นสมาชิกใหม่มีคุณสมบัติ โดยเฉพาะคุณธรรมของคนดีหรือ สัตบุรุษ ดังเช่นหลักพระพุทธธรรมทาวศาสนา **“สัปปริสธรรม”** ที่ได้ศึกษาวิเคราะห์ไว้แล้ว ในบทที่ ๓ ด้วยการสังเกตจากการทำงานร่วมกันนานๆ ก็จะพอเชื่อถือได้ °°

การเข้ามาร่วมเป็นสมาชิกของสโมสรโรตารีนั้น ถือเป็นความชอบ ความพอใจ ส่วนตัวของแต่ละคน ภายหลังจากที่ได้เข้ามาร่วมสังเกตการณ์โดยการแนะนำของเพื่อนหรือคนที่รู้จัก เข้ามาร่วมประชุมประจำสัปดาห์ เข้ามาร่วมทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ หรือแม้แต่ได้ มีโอกาสศึกษาเรื่องราวของโรตารีจากเอกสารและสื่อต่างๆ แล้วอยากจะมีส่วนร่วม อยากจะมีบทบาทเช่นนั้น ขั้นตอนที่สำคัญคือจะต้องมีสมาชิกของสโมสรโรตารีนั่นๆ เป็นผู้เสนอชื่อ ต่อคณะกรรมการบริหาร สโมสรโรตารีจะไม่รับสมัครสมาชิกที่เดินเข้ามาเขียนใบสมัคร แสดงความประสงค์ว่าจะจะเป็นสมาชิก แต่จะถูกเชิญให้เป็นแขกของสโมสรเพื่อเรียนรู้ ขนบธรรมเนียม ในช่วงนี้สโมสรโรตารีจะจัดเพื่อนสมาชิก (พี่เลี้ยง) ให้คอยช่วยเหลือแนะนำ บางสโมสรใช้เวลาานานเป็นหลายๆ เดือน เพื่อให้แน่ใจว่าท่านที่มานั้นมีความชอบในบทบาท

°° พระพรหมคุณาภรณ์, (ป. อ. ปยุตฺโต), **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม**, หน้า ๒๑๐-๒๑๑.

°° สัมภาษณ์ นายเกษมชัย นิธิวรรณกุล อดีตผู้ว่าการภาคสโมสรโรตารีสีลม, วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๓

และกิจกรรมของโรตารีอย่างแท้จริง เป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้ที่สามารถจะเป็นสมาชิกได้อย่างแท้จริงนั้นมักจะไม่นำมาซึ่งระยะเวลาของการสังเกตการณ์ แต่จะสนุกสนานและอบอุ่นกับการมิตรภาพจากเพื่อนรอบๆ ตัว กล่าวอีกนัยหนึ่งสโมสรโรตารีต้องการจะทดสอบความพอใจ หรือความชอบใจของผู้ที่เข้ามาสังเกตการณ์ว่ามีความพอใจจริง หรือมีมากพอหรือเปล่า เพราะไม่ต้องการจะสูญเสียท่านเหล่านี้ไปภายหลังโดยง่ายนัก หากจะรับเข้ามาเป็นสมาชิกโดยง่าย หรือโดยไม่ทดสอบความ “ตั้งใจจริง” ของท่านเหล่านี้ที่มีต่อสโมสรโรตารีเสียก่อน”^{๑๒}

นายพิชัย รัตตกุล อธิบดีรองนายกรัฐมนตรีและเคยดำรงตำแหน่งสูงสุดขององค์กรโรตารี คือประธานโรตารีสากล ได้ให้คำแนะนำแก่สโมสรโรตารีต่างๆ เมื่อท่านมีโอกาสว่าการจะรับสมาชิกใหม่ขอให้คำนึงถึงคุณภาพ ซึ่งท่านหมายถึงคุณธรรมของคน “ขอให้มีการคัดกรองให้ดี ขอให้เขาเข้าใจโรตารีอย่างถ่องแท้ ขอให้เขาเข้าใจความรับผิดชอบของการมาเป็นสมาชิกโรตารีโดยให้เวลาเขามาร่วมประชุมกับเรานานๆจนแน่ใจแล้วว่าเขาจะเป็นสมาชิกที่ดี หากรับเขาไว้เป็นสมาชิก”^{๑๓}

---

^{๑๒} สัมภาษณ์ นาย อธิป มาสกาตี (Mr. Ateeb Maskati), อธิบดีนายกสโมสรโรตารีกรุงเทพ, วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓.

^{๑๓} นายพิชัย รัตตกุล เป็นประธานโรตารีสากล เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๔๖.

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ส่งเสริมบทบาทและกิจกรรมของสโมสรรอตารีในประเทศไทย” มีวัตถุประสงค์ (๑) เพื่อศึกษาบทบาทและกิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ของสโมสรรอตารีในประเทศไทย (๒) เพื่อศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ที่จะส่งเสริมบทบาทและกิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ของสโมสรรอตารีในประเทศไทย และ (๓) เพื่อประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ส่งเสริมบำเพ็ญประโยชน์ ของสโมสรรอตารีในประเทศไทย

๕.๑.๑ ประวัติความเป็นมา บทบาทและกิจกรรมของสโมสรรอตารีในประเทศไทย

เมื่อก้าวถึงสโมสรรอตารีจะพบว่า เป็นองค์กรบำเพ็ญประโยชน์เอกชนแห่งแรกที่ใหญ่ที่สุดของโลก ก่อตั้งขึ้นที่สหรัฐอเมริกาเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๔๘ โดยนายพอล พี. แฮร์ริส (Paul P. Harris) ทนายความและเพื่อนๆ รวม ๔ คนด้วยกัน ต่อมาสมาชิกเพิ่มขึ้นและได้ขยายไปก่อตั้งตามหัวเมืองต่างๆ และได้แพร่ขยายไปในประเทศต่างๆ มากกว่า ๒๐๐ ประเทศและภูมิภาคทั่วโลก มีสมาชิกมากกว่าหนึ่งล้านสองแสนคน มีสโมสรรอตารีมากกว่าสามหมื่นสโมสรรอตารีในประเทศไทยได้ก่อตั้งสโมสรรอตารีขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๕ ชื่อสโมสรรอตารีกรุงเทพ พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน เป็นนายกสโมสรรอตารีพระองค์แรก

จากการศึกษาพบว่าสโมสรรอตารีไม่ได้ขยายตัวเลขด้วยปัญหาทางภาษา (ภาษาอังกฤษ) และเหตุการณ์ของโลกในช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒ และสงครามเอเชียบูรพาจนอีก ๒๘ ปี ต่อมาจึงได้ก่อตั้งสโมสรรอตารีแห่งที่ ๒ ขึ้น ชื่อสโมสรรอตารีธนบุรี โดยใช้ภาษาไทยในการประชุม จึงทำให้เกิดสโมสรรอตารีใหม่ๆ ตามมาทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด ปัจจุบันมีสโมสรรอตารีอยู่ในประเทศไทยประมาณ ๓๐๐ สโมสรรอตารีและสมาชิกประมาณ ๗,๐๐๐ คน โดยแบ่งออกเป็น ๔ ภาค

สโมสรรอตราธิ์ในประเทศไทยมีบทบาทและกิจกรรมช่วยเหลือสังคมในด้านต่างๆ ตลอดระยะเวลา ๘๕ ปี ที่ผ่านมา เช่น การศึกษา การส่งเสริมอาชีพ การจัดโปลิโอ ที่อยู่อาศัย และอื่นๆ เช่น น้ำสะอาดเป็นต้น

จากการวิจัยพบว่าสโมสรรอตราธิ์ในประเทศไทยแม้จะขยายตัวเพิ่มขึ้น แต่เมื่อเทียบกับกาเรเติบโตของประชากรของประเทศแล้วถือว่าน้อยมาก จึงเห็นว่าเป็นเรื่องที่น่าศึกษา ซึ่งได้พบว่าในแต่ละปีสโมสรรอตราธิ์รับสมาชิกเข้ามาได้ไม่มากนักด้วยความจำกัดในปัจจัยหลายๆ อย่าง นอกจากนั้นแต่ละสโมสรรยังสูญเสียสมาชิกไปด้วยสาเหตุต่างๆ เช่น เสียชีวิต ลาออกเป็นต้น

บทบาทและกิจกรรมของสโมสรรอตราธิ์ในประเทศไทย เป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม เพราะช่วยเหลือสังคมให้เกิดความสุข แฝงไว้ด้วยคุณธรรมที่สอดคล้องกับหลักธรรมในพุทธศาสนาซึ่งสามารถจะประยุกต์ใช้ได้ในทุกบทบาทและกิจกรรมของสโมสรรอตราธิ์ในประเทศไทยดังนี้

๕.๑.๒ ศึกษาหลักธรรมทางพุทธศาสนา ที่ส่งเสริมบทบาทและกิจกรรมของ สโมสรรอตราธิ์ในประเทศไทย

จากการวิจัยพบว่าหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่จะช่วยส่งเสริมบทบาทของ สโมสรรอตราธิ์นั้นได้แก่ อิทธิบาท ๔ และอปรีหานิยธรรม ๗

๑. อิทธิบาท ๔ กล่าวคือผู้ที่จะเป็นสมาชิกของสโมสรรอตราธิ์นั้น ควรจะต้องได้รับการส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจ ความพอใจ ความชอบใจและความเต็มใจต่อบทบาทของ สโมสรรอตราธิ์ ซึ่งปรากฏในหลักธรรมดังกล่าวนี้โดยลำดับแล้ว

๒. อปรีหานิยธรรม ๗ หลักธรรมดังกล่าวจะช่วยส่งเสริม ให้สมาชิกเกิดความสามัคคีปรองดอง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ สำหรับสโมสรรอตราธิ์ที่จะต้องทำงานให้สำเร็จ ด้วยการร่วมมืออย่างดีของสมาชิก

สำหรับหลักธรรมที่จะช่วยส่งเสริมกิจกรรมของสโมสรรอตราธิ์ ได้แก่ สังคหวัตถุ ๔ และสัปปริสธรรม ๗

๑. **สังคหวัตถุ ๔** หลักธรรมดังกล่าวจะช่วยส่งเสริมกิจกรรมของสโมสรโรตารี การให้ การเสียสละ การช่วยเหลือทั้งที่เป็นทรัพย์สินเงินทอง แรงกายและสติปัญญาของสมาชิก หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือการ ทำบุญ นั่นเอง

๒. **สัปปริสธรรม ๗** เป็นหลักธรรมที่จะช่วยพัฒนาสมาชิกของสโมสรโรตารีให้มีคุณภาพ ซึ่งจะช่วยให้การทำกิจกรรมของสโมสรโรตารีในประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๕.๒ ข้อเสนอแนะ

ด้วยปรากฏอย่างชัดเจนแล้วว่า จำนวนสมาชิกและคุณภาพของสมาชิกของสโมสรโรตารีมีผลต่อการดำเนินกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ของสโมสรโรตารีโดยตรง จึงควรส่งเสริมโดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาดังกล่าวแล้ว ประยุกต์ใช้ในกระบวนการต่างๆ ของสโมสรโรตารี นับตั้งแต่ การบำเพ็ญตนของสมาชิกของสโมสรโรตารีให้เป็นอย่างที่ดียิ่งขึ้นตอนในการรับสมัครใหม่ที่จะต้องให้รับทราบบทบาทและกิจกรรมต่างๆ ของสโมสรโรตารีที่สอดคล้องกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

๕.๓ ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อ

จากผลการวิจัยยังพบว่ามีหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ที่เกี่ยวข้องกับสโมสรโรตารีที่น่าจะค้นคว้าวิจัยอีกดังนี้ “ศึกษาความแตกต่างของท่านกับการบำเพ็ญประโยชน์” และ “ศึกษาเรื่องพระพุทธรูปกับคุณธรรม” เป็นต้น

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย :

ก. เอกสารปฐมภูมิ

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. **พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.**

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กรุงเทพฯ. ๒๕๑๕.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

(๑) หนังสือ :

ชัยวัฒน์ อัดพัฒน์ และคณะ. **หลักการดำรงชีวิตในสังคม.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๓๓.

ทองหล่อ วงษ์ธรรมมา, ศศ.ดร., **ปรัชญาตะวันออก.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๖.

ที.ดับบลิว.ริส เดวิดส์, **พุทธศาสนาในชมพูทวีป.** สมัย สิงหศิริ แปลและเรียบเรียง, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ขมงามกุฎราชวิทยาลัย, ๒๕๑๕.

เชียรชัย เอี่ยมวรมน, **พจนานุกรม ไทย-อังกฤษ.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ อักษรพิทยา, ๒๕๓๘.

บุญมี แทนแก้ว, ศศ., **พุทธปรัชญาเถรวาท.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ โอ.เอส. พรินต์ติ้งเฮ้าส์, ๒๕๔๕.

ปราชญา กล้าผจญ,ดร. **คุณธรรม จริยธรรมผู้นำรัฐ.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ก. พล การพิมพ์ (199) จำกัด , ๒๕๔๕.

พระเทพโสภณ (ประยูร ฐมฺมจิตฺโต), ศาสตราจารย์พิเศษ เสฐียรพงษ์ วรรณปก ราชบัณฑิต.

มณีแห่งปัญญา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ธรรมสภา, (ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์).

พระพุทธโฆสเถระ. **คัมภีร์วิสุทธิมรรค.** สมเด็จพระพุทธอาจารย์(อาจ อาสภมหาเถร) แปลและเรียบเรียง, Taipei, Taiwan :the Corporate Body of the Buddha Educational Foundation, ๒๕๔๘.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). **พุทธธรรมฉบับขยายความ**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
บริษัทสหธรรมมิก, ๒๕๕๐.

_____. **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท
เอส. อาร์. พรินติ้ง แมส โปรดักส์ จำกัด, ๒๕๕๑.

_____. **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท เอส.
อาร์. พรินติ้ง แมส โปรดักส์ จำกัด, ๒๕๕๑.

_____. **ธรรมนุญชีวิต พุทธจริยธรรมเพื่อชีวิตที่ดีงาม**. กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๗.

พระราชปริยัติ (สฤณี สิริโร). **งานวิจัยทางพระพุทธศาสนา**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๘.

พระสิริมงคลจารย์, **มังคลัตถปิณี แปล เล่มที่ ๓**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มามงกุฎราช
วิทยาลัย, ๒๕๓๗.

พุทธทาสภิกขุ **ปฏิจอสุมุปาทจากพระโอบุษฐ์**. กรุงเทพมหานคร : หจก. เอมี เทรดิง ๒๕๔๕

_____. **คู่มือมนุษย์**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักพิมพ์ธรรมสภา, (ม.ป.พ.).

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. **ประวัติพระพุทธศาสนา**. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วน
นวาสันการพิมพ์จำกัด, ๒๕๕๐.

ราชบัณฑิตสถาน, **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒**. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์ ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์, ๒๕๔๖.

รังษี สุทนต์. **พุทธกิจ-กิจที่พระพุทธเจ้าทรงทำ**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐.

ศูนย์โรดารีในประเทศไทย, **คู่มือนายกสโมสร แปลจาก “Club President’s Manual**. ประเทศ
สหรัฐอเมริกา : สำนักงานใหญ่โรดารีสากล, ๒๐๐๗.

สนธิ ศรีสำแดง. **พระพุทธศาสนากับการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย, ๒๕๔๗.

สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก. **วิธีสร้างบุญบารมี**
กรุงเทพฯ: บริษัท พิมพ์สวย จำกัด, ๒๕๕๐.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ ดร. **พุทธสังคมวิทยา**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ สนพ.สุภาพใจ,
๒๕๔๓.

(๒) วิทยานิพนธ์

พระมหานภดล สุวณฺณเมธี (มีคำเหลือง). “ศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรมเยาวชนของค่าย
คุณธรรม วัดบรรพตสถิต จังหวัดลำปาง”. วิทยานิพนธ์ พุทธศาสตรมหาบัณฑิต.
บัณฑิตวิทยาลัย : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐.

พระมหาบุญทัน อานนุโท (พาหา). “การศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่องเวสสันดรชาดก ศึกษาเฉพาะ
ทานบารมี”. วิทยานิพนธ์ พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๐.

พระมหาบุญเรือน ปภังกร (พิลาพันธ์). “ศึกษาวิเคราะห์แนวความคิดเรื่องเมตตาใน
พุทธปรัชญาเถรวาท”. วิทยานิพนธ์ พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย:
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๒.

พระมหาธรรมิโก ชุตติโก (ด้วงใต้). “ศึกษาเปรียบเทียบมิตรภาพในพระพุทธศาสนา เถรวาทกับ
อาริสโตเติล”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๗.

พระมหาหรรษา ฐมมหาโส (นิธิบุญยากร). “ศึกษารูปแบบการจัดการความขัดแย้งโดย
พุทธสันติวิธี กรณีลุ่มน้ำแม่ตาซ่าง จ. เชียงใหม่”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎี
บัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๗.

พระมหาอนงค์ ภคบุญโล (หล้าทองอินทร์). “ศึกษาเปรียบเทียบการให้ทานสมัยพุทธกาลกับ
ปัจจุบัน – ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น”.
วิทยานิพนธ์ พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐.

๒. ภาษาอังกฤษ

Birmingham University. **COLLINS COBUILD DICTIONARY**. England, 1992.

Clifford L. Dochterman. **The ABCs of Rotary**. USA : Rotary International, 1993.

Mark Perlberg. **ROTARY WISDOM** . USA : Rotary International, 1991.

M.A.T. Caparas. **HORIZONS OF HOPE**. USA : Rotary International, 1987.

NARADA **THE BUDDHA AND HIS TEACHINGS**. Colombo, 1973.

Paul P. Harris . **MY ROAD TO ROTARY.** USA : Rotary International, 1945.

Rotary International. **Paul Harris and His Successors.** USA , 1991.

Rotary International. **IMAGES OF ROTARY.** USA , 1991.

Rotary International. **ROTARY BASIC LIBRARY.** USA , 1991.

Rotary International. **THE ROTARIAN READER .** USA , 1991.

Rotary International..**Manual of Procedure 2007.** USA ,1991.

Rotary International. **Rotary in Action.** USA :,

Richard A. Spears. **AMERICAN ENGLISH LEARNR'S DICTIONARY.** USA : NTC,
1998.

Vererable Dr. W. Rahula. **What the Buddha taught.** Bangkok : Haw Trai Foundation,
2006.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ๑

โรตารีคืออะไร^๑

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ คณะกรรมการบริหารของโรตารีสากล สนใจการให้คำจำกัดความของโรตารี จึงได้มอบให้คณะกรรมการประชาสัมพันธ์ของโรตารีในขณะนั้น ๓ คน เป็นผู้ทำหน้าที่เขียนคำจำกัดความ หลังจากพยายามกันหลายต่อหลายครั้ง จึงได้คำจำกัดความ ซึ่งใช้กันนับแต่นั้นเรื่อยมาในสิ่งพิมพ์ต่างๆของโรตารีมีคำแก่การจดจำ เมื่อมีใครก็ตามถามว่า "สโมสรโรตารี คืออะไร?"

"โรตารี คือ องค์กรของนักธุรกิจและวิชาชีพจากทั่วโลก ซึ่งบำเพ็ญประโยชน์ทางการกุศล ส่งเสริมมาตรฐานจรรยาบรรณในทุกวิชาชีพ พร้อมทั้งช่วยสร้างไมตรีจิตและสันติสุขในโลก"

"Rotary is an organization of business and professional persons united worldwide who provide humanitarian service, encourage high ethical standards in all vocations, and help build goodwill and peace in the world."

ประวัติความเป็นมาของโรตารีสากล

มร. พอล พี. แฮร์ริส ผู้ให้กำเนิดโรตารี^๒

มร. พอล พี. แฮร์ริส (Paul P. Harris) เกิดที่เมืองราซีนในมลรัฐวิสคอนซิน (Racine, Wisconsin) สหรัฐอเมริกา เมื่อ วันที่ ๑๕ เมษายน ๒๔๑๑ แต่ไปเติบโตในมลรัฐเวอร์มอนต์ เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย เวอร์มอนต์ มหาวิทยาลัย ปรินสตัน และ สำเร็จวิชากฎหมายที่ มหาวิทยาลัยไอโอวา ในปี ๒๔๓๔ ได้ยึดอาชีพทางกฎหมายตลอดมา

^๑ Rotary International, "The A B C s of Rotary", Clifford L. Dochterman, USA, page 1.

^๒ ศูนย์โรตารีในประเทศไทย, "โรตารี", โรตารีกับการหยั่งรากบนแผ่นดินไทย อนุ.บุญเทียม อิงภากรณ์ (กรุงเทพฯ ไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์), หน้า ๒๒.

เคยเป็นนักหนังสือพิมพ์ ครู พนักงานสะด็อก เป็นโคบาล มีประสบการณ์ในการท่องเที่ยวมากในฐานะพนักงานขายหินอ่อนและหินแกรนิตในสหรัฐอเมริกาและยุโรป ซึ่งเป็นพื้นฐานอย่างดีสำหรับการขยายงานของสโมสรโรตารีในระยะต้น ๆ

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๓๕ พอล พี. แฮร์ริส ได้ไปเปิดสำนักงานกฎหมายที่ ชิคาโก ปีต่อมาเขามีความคิด ว่าควรจะต้องตั้งสโมสรเกี่ยวกับอาชีพขึ้น จึงได้ปรึกษาเรื่องนี้กับลูกความที่สนิทสนมของเขา ๓ คน คือ มร. ซิลเวสเตอร์ ชีล (Silvester Schiele) พ่อค้าถ่านหิน มร. กัสตาวัส โลว์ (Gustavus Loehr) วิศวกรเหมืองแร่ และ มร. ฮิราม โชเรย์ (Hiram Shorey) ช่างตัดเสื้อ ทางเกงสุภาพบุรุษ ได้ใช้ความพยายามอยู่ถึง ๕ ปี จึงตั้งสโมสรแห่งแรกสำเร็จและ เริ่มประชุมพบปะกันครั้งแรก เมื่อ วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๔๘

ชื่อ สโมสร “โรตารี” ได้รับการตั้งชื่อโดย มร.พอล พี. แฮร์ริส เนื่องจากการประชุมของสโมสรในระยะต้น ๆ ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียน (Rotate) ไปตามสถานที่ ที่กิจการต่าง ๆ ของสมาชิกได้รับความเห็นชอบร่วมกัน สมาชิกเพิ่มขึ้น อย่างรวดเร็ว

สโมสรโรตารีแห่งที่สอง ก่อตั้งขึ้นที่ เมือง ซานฟรานซิสโก เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๑ เพียงสองปีต่อมา ได้ขยายเป็น ๑๖ สโมสร ในสหรัฐอเมริกา และได้เริ่มมีการติดต่อกันระหว่างสโมสร ต่อมาได้ขยายไปในประเทศใกล้เคียงคือ แคนาดา อังกฤษ และในปี พ.ศ. ๒๔๕๕ ได้เปลี่ยนชื่อสโมสรเป็นสมาคมระหว่างชาติสโมสรโรตารี (The National Association of Rotary Clubs) และได้เรียกให้สั้นเข้าเป็น “โรตารีสากล” ในปี พ.ศ. ๒๔๖๕ มร.พอล พี. แฮร์ริส ได้เป็นประธานโรตารีคนแรกทั้งในโรตารีแห่งชาติและโรตารีสากล มร.พอล พี. แฮร์ริส ถึงแก่กรรมเมื่อ เดือนมกราคม พ.ศ. ๒๔๘๐ ในขณะที่ดำรงตำแหน่ง ประธานเกียรติคุณ (President Emeritus) ของโรตารีสากล

ในดินแดนแหลมทองรากแก้วของโรตารีได้เริ่มหยั่งลึกครั้งแรกที่กรุงกัวดาลัมเปอร์ เมืองหลวงของประเทศมาเลเซีย ในปี พ.ศ. ๒๔๗๑ โดยโรแทเรียน เจมส์ ดับบลิว เดวิดสัน แห่งสโมสรโรตารีแคลเกรี่ เมืองอัลเบอร์ต้า ประเทศแคนาดา ซึ่งได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้แทนพิเศษที่มีอำนาจเต็มจากโรตารีสากล ในการเยี่ยมและก่อตั้งสโมสรโรตารีในภูมิภาคตะวันออก

วัตถุประสงค์ของโรตารี

วัตถุประสงค์ของโรตารี^๓ คือ - เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมอุดมการณ์แห่งการบำเพ็ญประโยชน์ในการดำเนินกิจกรรมที่มีคุณค่า เป็นหลักโดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อสนับสนุนและส่งเสริม

หนึ่ง การเสริมสร้างความคุ้นเคยระหว่างสมาชิก เพื่อการบำเพ็ญประโยชน์

สอง การยกระดับจรรยาบรรณในธุรกิจและวิชาชีพ การยอมรับคุณค่า ในการประกอบอาชีพที่ยังคุณค่าประโยชน์และการให้โรแทเรียนทุกคนภูมิใจในอาชีพของตนเพื่อการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม

สาม การให้โรแทเรียนทุกคนนำเอาอุดมการณ์แห่งการบำเพ็ญประโยชน์ ไปใช้ใน ชีวิตส่วนตัว ธุรกิจ และชุมชน

สี่ การเพิ่มพูนความเข้าใจ ไมตรีจิตและสันติสุขระหว่างชาติด้วยมิตรสัมพันธ์ของบุคคลในธุรกิจและวิชาชีพทั่วโลกที่มีอุดมการณ์ ในการบำเพ็ญประโยชน์อย่างเดียวกัน แนวทางแห่งการบำเพ็ญประโยชน์

การบำเพ็ญประโยชน์ ๔ แนวทาง

การบำเพ็ญประโยชน์ ๔ แนวทาง ของสโมสรโรตารี เป็นกรอบที่เป็นหลักธรรมและหลักปฏิบัติ ในการทำงานของโรตารี

๑. การบริการสโมสร แนวทางแรกแห่งการ บำเพ็ญประโยชน์ เกี่ยวข้อง กับสิ่ง ที่โรแทเรียนทำ ภายในสโมสร เพื่อที่จะทำให้สามารถดำเนินการต่าง ๆ ได้สำเร็จและมีประสิทธิภาพ

๒. การบริการด้านอาชีพ เป็นแนวทางที่ ๒ แห่งการบำเพ็ญประโยชน์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ส่งเสริมมาตรฐานจรรยาบรรณในธุรกิจและวิชาชีพ ยกย่องคุณค่าของอาชีพที่มีเกียรติทุก อาชีพ และส่งเสริมอุดมการณ์แห่งการบำเพ็ญประโยชน์ในอาชีพทุกอาชีพ บทบาทของ สมาชิกรวมถึงการปฏิบัติตนและดำเนินธุรกิจให้สอดคล้องกับหลักการของโรตารี

^๓ Rotary International, “ Manual of Procedure 2007”, (USA), 177.

๓. การบริการชุมชน เป็นแนวทางที่ ๓ แห่งการบำเพ็ญประโยชน์ เป็นความพยายามของโรงเรียนที่จะช่วยปรับปรุงคุณภาพชีวิต ของผู้คนที่อยู่ในอาณาเขตหรือเขตเมืองของสโมสร ในบางครั้งอาจจะร่วมมือกับผู้อื่น

๔. การบริการระหว่างประเทศ เป็นแนวทางที่ ๔ แห่งการบำเพ็ญประโยชน์ ประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนทำเพื่อส่งเสริมความเข้าใจ ไมตรีจิต และสันติสุขกันในนานาประเทศ โดยการส่งเสริมความคุ้นเคยกับผู้คนในประเทศอื่น ๆ รวมทั้งวัฒนธรรมประเพณี ความสำเร็จ แรงบันดาลใจ ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ โดยการอ่านและการติดต่อกัน และความร่วมมือในกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ของสโมสรทุกสโมสร เพื่อช่วยเหลือประชาชนในประเทศอื่น

๕. การบริการชุมชนรุ่นใหม่

การทดสอบสี่แนวทาง

การทดสอบ 4 แนวทางนี้ เป็นข้อความในรูปคำถามง่าย ๆ แต่มีความหมายลึกซึ้งเกี่ยวกับสิ่งที่เราคิด พุด หรือกระทำ ว่าสมควรหรือไม่ เป็นเครื่องมือตรวจสอบคุณธรรม ก่อนที่จะทำให้เกิดความเสียหายใด ๆ ของคนที่อยู่ร่วมกันเป็นหมู่ เป็นคณะ ป้องกันความขัดแย้ง ความแตกแยก เพราะจะทำให้สังคม แห่งนั้นอ่อนแอ มีข้อความดังนี้

๑. เป็นความจริงหรือไม่
๒. ยุติธรรมต่อทุกคนหรือไม่
๓. จะสร้างไมตรีจิตและมิตรภาพได้ดีขึ้นหรือไม่
๔. เป็นประโยชน์แก่ทุกคนหรือไม่

สมาชิกภาพ

โรตารีสากลเป็นองค์กรของสโมสรโรตารีทั่วโลก สโมสรโรตารีต่างๆ จะเลือกโครงการในการบำเพ็ญประโยชน์ของคนตามความต้องการ และความจำเป็นของท้องถิ่นเป็นหลัก สโมสรทั้งหลาย ดำเนินการโครงการต่างๆ เกี่ยวกับสุขภาพความหิวโหยและการเอาใจใส่ด้านสิ่งแวดล้อม การป้องกันและต่อต้านยาเสพติดรวมทั้งการช่วยเหลือคนชราและคนหนุ่มสาว สมาชิกสโมสรทั้งหลายสนับสนุนโครงการระหว่างประเทศต่างๆด้วยตนเองและโดยการร่วมมือในโครงการของมูลนิธิโรตารีการเป็นสมาชิกสโมสรโรตารีจะเป็นได้ โดยการรับเชิญและเป็นไปตามหลักการของการเป็นตัวแทนในแต่ละวิชาชีพ การจัดประเภทอาชีพดังกล่าวจะประกันการมีตัวแทนของ ชุมชนในแขนงวิชาชีพต่างๆ ได้อย่างกว้างขวาง สโมสรต่างๆ จะมีการประชุมปกติประจำสัปดาห์ เพื่อมวลมิตรภาพรวมทั้งการจัดรายการเพื่อให้ข้อมูลที่น่าสนใจเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับความสำคัญของโลกและของท้องถิ่นงานที่แท้จริงของโรตารีจะเกิดขึ้นก่อน และหลังการประชุม เมื่อโรแทเรียนทั้งหลายได้วางแผนงานและดำเนินงานในโครงการที่น่าสนใจต่างๆแก่เพื่อนมนุษย์และการศึกษาอย่างหลากหลายซึ่งจะสัมผัสชีวิตของประชาชนในชุมชนท้องถิ่นของเขา และชุมชนโลกของเราได้

คติพจน์ของโรตารี

ภาษาอังกฤษ

SERVICE ABOVE SELF

ภาษาไทย

บริการเหนือตนเอง

เครื่องหมายโรตารี

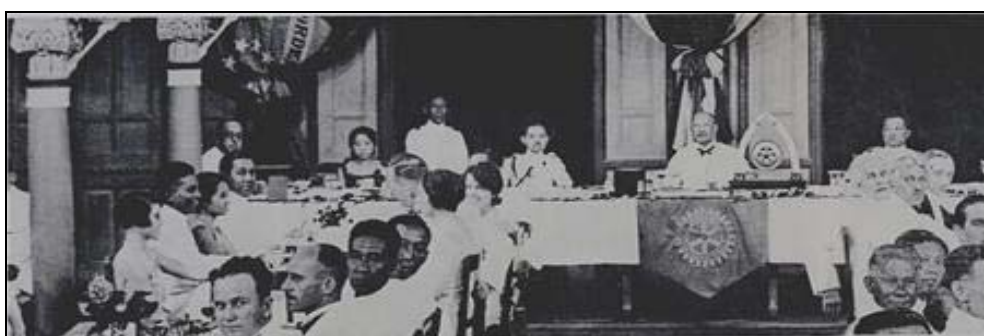
ประวัติโรตารีในประเทศไทย

สองทศวรรษหลังจากโรตารีได้ถือกำเนิดขึ้นในนครชิคาโก เมื่อ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๔๘ เมล็ดพันธุ์โรตารีจากสหรัฐก็ได้ถูกนำไปปลูกลงในดินดำ-น้ำชุ่ม ซึ่งอุดมสมบูรณ์ด้วยปุ๋ยแห่งความเอื้อมใสและศรัทธาในอุดมการณ์ในดินแดนต่างๆ ทั่วโลก แคนาดา อังกฤษ ฟิลิปปินส์ ออสเตรเลีย ฝรั่งเศส ยุโรป ญี่ปุ่น และอีกหลายประเทศในภาคพื้นเอเชียอาคเนย์ ในบริเวณภาคพื้นแหลมทองของเรานี้ โรตารีก็ได้ไปเริ่มหยั่งรากลงดินไว้เป็นแห่งแรกทีนครกัวลาลัมเปอร์ ในปี พ.ศ.๒๔๗๑ เมื่อครั้งยังเป็นสหพันธรัฐมลายู ภายใต้การปกครองในเครือจักรภพอังกฤษ ครั้งนั้น โรแทเรียน เจมส์ ดับบลิว. เดวิดสัน แห่งสโมสรโรตารีแคลเกรี่ เมืองอัลเบอร์ต้า ประเทศแคนาดา (Rotn. James W. Davidson, Rotary Club of Calgary, Alberta, Canada) ได้รับการแต่งตั้งจากโรตารีสากลเป็นผู้แทนพิเศษผู้มีอำนาจเต็ม (General Commissioner) ในการก่อตั้งสโมสรโรตารี เดินทางมายังภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อช่วยเหลือและให้คำแนะนำในการก่อตั้งสโมสรต่างๆ ในภูมิภาคแถบนี้ เจมส์ ดับบลิว. เดวิดสัน ประสบความสำเร็จอย่างน่าพอใจในการก่อตั้งสโมสรโรตารีถึง ๗ สโมสรในสหพันธรัฐมลายูภายในเวลาสองปี หลังจากนั้นจึงได้เดินทางเข้าสู่ประเทศไทย

เจมส์ ดับบลิว. เดวิดสัน ได้ขอพระราชทานวโรกาสเข้าเฝ้าพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน เพื่อกราบทูลถวายเรื่องราวและประวัติความเป็นมาของโรตารี ให้ทรงทราบโดยละเอียด อีกทั้งยังได้ขอให้พระองค์ประทานพระดำริในอันที่จะก่อตั้งสโมสรโรตารีแห่งแรกขึ้นในประเทศไทย

เสด็จในกรมฯ ทรงมีพระเมตตา โดยประทานความสนิทสนมเป็นการส่วนพระองค์ และเห็นใจในความเพียรพยายามของ เจมส์ ดับบลิว. เดวิดสัน ทรงมีพระราชดำริเห็นชอบในอุดมการณ์ของโรตารี ดังนั้น สโมสรโรตารีแห่งแรกในประเทศไทย จึงได้รับการก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน พ.ศ. ๒๔๗๑ เรียกชื่อว่า "สโมสรโรตารีกรุงเทพ" มีสมาชิกก่อตั้งรวม ๖๕ ท่าน ซึ่งมีสัญชาติต่างๆ อยู่ถึง ๑๕ ชาติด้วยกัน การประชุมก่อตั้งได้จัดทำขึ้น ณ พระราชวังพญาไท (ปัจจุบันคือ โรงพยาบาลพระมงกุฎฯ ถนนราชวิถี กรุงเทพมหานคร) โดยเสด็จในกรมพระกำแพงเพชรอัคร

โยธิน ได้ทรงรับเป็นนายกก่อตั้งสโมสร นับเป็นประวัติการณ์ของโลกโรตารีในยุคนั้น ที่องค์พระประมุขแห่งชาติ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ ทรงพระกรุณาเสด็จไปประทับร่วมอยู่ในงานประชุมก่อตั้งในครั้งนั้นด้วย ยังความภาคภูมิใจให้แก่ชาวโรตารีต้องน้อมรับใส่เกล้าถึงพระมหากษัตริย์คุณ เป็นล้นพ้น

ภาพวันสถาปนาสโมสรโรตารีแห่งแรกในประเทศไทย

ในปี พ.ศ. ๒๔๗๔ ในภาคพื้นแหลมทองแถบนี้ มีสโมสรโรตารีอยู่ทั้งสิ้น ๘ สโมสร รวมทั้งสโมสรโรตารีกรุงเทพด้วย โรตารีสากลจึงจัดให้สโมสรทั้งแปดแห่งได้เข้าอยู่ในภาคเดียวกัน คือ "ภาคโรตารี บี" ซึ่งในขณะนั้นมีสภาพเป็นเพียง "ภาคโรตารีชั่วคราว" (Provisional District "B") อยู่ชั่วคราวหนึ่ง

ในปี พ.ศ. ๒๔๗๘ โรตารีสากลได้ผนวกเอาสโมสรโรตารีทั้งหมดที่มีอยู่ในอินโดจีน ซึ่งขณะนั้นอยู่ภายใต้การปกครองของประเทศฝรั่งเศส อันประกอบด้วย เขมร ลาว และญวน เข้าอยู่ใน "ภาคโรตารีบี" ด้วย ต่อมาโรตารีสากลได้เปลี่ยนชื่อเรียกของภาคที่เป็นตัว

พยัญชนะ "ปี" มาใช้หมายเลขแทนเป็น "ภาคโรตารี ๘๐" อย่างสมบูรณ์ โดย **พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน (H.R.H. Prince Purachatra)** องค์นายกก่อตั้งของสโมสรโรตารีกรุงเทพ ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าการภาคโรตารี ๘๐ บุคคลแรก เสด็จในกรมฯ ทรงรับตำแหน่งหน้าที่ผู้ว่าการภาคติดต่อกัน 2 สมัย คือ ปี ๒๔๗๘ และปี ๒๔๗๙ แต่พระองค์ได้สิ้นพระชนม์เสียก่อน ในวันที่ ๑๔ กันยายน พ.ศ. ๒๔๗๙ หลังจากทรงรับตำแหน่งผู้ว่าการภาคสมัยที่สองได้เพียงสามเดือนเศษเท่านั้น

ปี พ.ศ. ๒๔๙๑ โรตารีสากลได้จัดลำดับหมายเลขของภาคโรตารีใหม่ "ภาคโรตารี ๘๐" จึงได้เปลี่ยนเป็น "ภาคโรตารี ๔๖"

ปี พ.ศ. ๒๔๙๘ อีกครั้งหนึ่งที่โรตารีและโรแทเรียนในประเทศไทย ต้องน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นตลอดไป อันเนื่องในโอกาสที่มีการฉลองวันครบรอบ ๒๕ ปี ของการก่อตั้งสโมสรโรตารีกรุงเทพ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงโปรดเกล้าฯ พระราชทานเกียรติแก่โรตารี โดยรับเป็นองค์อุปถัมภ์ของโรตารีในประเทศไทย (ซึ่งหมายถึงสโมสรโรตารีทุกแห่งในประเทศไทยด้วย)

ปี พ.ศ. ๒๕๐๐ โรตารีสากลได้คาดการณ์ล่วงหน้าไว้อย่างแม่นยำ จากจำนวนสโมสรที่มีอยู่ทั้งหมดทั่วโลก ๙,๕๐๗ สโมสร สมาชิกเพิ่มขึ้นเป็น ๔๙๙,๗๕๘ คน และภาคโรตารีมีเพียงไม่กี่สิบภาคในปีนี้ ถึงกระนั้น โรตารีสากลก็ยังได้เตรียมการไว้เพื่อวันข้างหน้า ดังนั้น การจัดหมายเลขประจำภาคจึงต้องเปลี่ยนเป็นเลขหลักสามตัวไว้รองรับการขยายตัวในอนาคต "ภาคโรตารี ๔๖" จึงถูกเปลี่ยนใหม่เป็น "ภาคโรตารี ๓๓๐" ประกอบด้วยสโมสรโรตารีที่มีอยู่ใน ๗ ประเทศ ได้แก่ มาเลเซีย ไทย สิงคโปร์ บรูไน กัมพูชา ลาว และเวียดนาม โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๐ เป็นต้นไป

ปี พ.ศ. ๒๕๐๑ ได้มีการก่อตั้งสโมสรโรตารีธนบุรี โดยมีพระยามโหตรวรัยเป็นนายกก่อตั้ง ซึ่งเป็นสโมสรแห่งที่สองในประเทศไทย และใช้ภาษาไทยดำเนินการประชุม

ปี พ.ศ. ๒๕๒๓ วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๒๓ เป็นวันครบรอบ ๕๐ ปีของโรตารีแห่งประเทศไทย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ พร้อมทั้งพระเจ้าลูกเธอทั้งสองพระองค์ได้เสด็จให้ชาวโรแทเรียนเข้าเฝ้าที่สวนอัมพร เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๐ เพื่อเป็นการรำลึกถึงวันสำคัญแห่งประวัติศาสตร์สโมสรโรตารี และหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ ได้ร่วมกันให้ความอุปถัมภ์การประกวดการ

ออกแบบดวงตราไปรษณียากร สำหรับโอกาสพิเศษครั้งยิ่งใหญ่ และได้รับความร่วมมือจากการสื่อสารแห่งประเทศไทย จัดพิมพ์แสตมป์ออกจำหน่ายให้แก่ประชาชนทั่วไป

โรตารีสากลภาค ๓๓๐ ในปีนี้มีสโมสรในประเทศต่างๆ เหลืออยู่เพียง ๔ ประเทศเท่านั้น (สโมสรในประเทศกัมพูชา ลาวและเวียดนาม ได้สิ้นสภาพไปโดยความผันผวนทางการเมือง) และจำนวนสโมสรภายในภาคเพิ่มขึ้นใกล้จะถึง ๕๐ สโมสร (โดยเฉพาะในประเทศไทยมีถึง ๔๘ สโมสร) ที่ประชุมภาค ๓๓๐ ครั้งที่ ๔๕ ที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ ระหว่าง ๒๒-๒๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๒๓ จึงมีมติให้แยก "ภาค ๓๓๐" ออกเป็นสองภาค โดยสโมสรโรตารีในประเทศไทยมีภาคของตนเองต่างหาก คือ "ภาค ๓๓๕ โรตารีสากล" ทั้งนี้ ให้มีผลบังคับตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๕ เป็นต้นไป โดย อน.โรจน์วิทย์ เปเรร่า แห่งสโมสรโรตารีกรุงเทพ ได้ เป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าการภาคคนแรกของ "ภาค ๓๓๕ โรตารีสากล" จำนวนสโมสรโรตารีในประเทศไทยได้เพิ่มขึ้นเป็น ๖๕ สโมสร ในการร่วมฉลองครบรอบ ๒๐๐ ปีแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ สโมสรโรตารีในประเทศไทยได้รวบรวมเงินบริจาคเบื้องต้นได้ ๑,๐๖๘,๓๐๐ บาท เพื่อจัดทำโครงการตั้งฉางและธนาคารข้าว ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และจัดตั้งกองทุนพัฒนาเด็กชนบทที่ยากไร้ในจังหวัดนครราชสีมาและชัยภูมิ

ปี พ.ศ. ๒๕๒๘ จำนวนสโมสรโรตารีในประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเกินความสามารถของผู้ว่าการภาคจะสอดส่องดูแลได้อย่างทั่วถึง โรตารีสากลได้อนุมัติให้โรตารีในประเทศไทยแยกภาคออกเป็นสองภาค คือ "ภาค ๓๓๕" และ "ภาค ๓๓๖" เมื่อวันที่ ๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๘ โดยมีผลบังคับในวันที่ 1 กรกฎาคม ของปีนั้นเป็นต้นไป

ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ด้วยเหตุผลที่คล้ายคลึงกันในการเปลี่ยนหมายเลขประจำภาคในปี พ.ศ. ๒๕๓๐ และการแยกภาคในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ โรตารีสากลได้อนุมัติให้ภาค ๓๓๕ และภาค ๓๓๖ แบ่งสโมสรและแยกภาคเป็นสี่ภาคด้วยกัน คือ ภาค ๓๓๓๐, ๓๓๔๐, ๓๓๕๐ และ ๓๓๖๐ โดยมีผลบังคับตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นต้นมา

แม่น้ำที่กว้างใหญ่เป็นที่รวมของทางน้ำนับร้อยนับพันสายจากห้วยละหาน และลำธารซึ่งไหลเทลงมาจากเนินและภูเขาสูง เสียงน้ำไหลดังก้องนที มุ่งที่จะไปรวมอยู่ในร่องเดียวกับแม่น้ำใหญ่เฉกเช่นการเจริญเติบโตของโรตารีที่ยิ่งยงในวันนี้ได้ ก็เพราะการเสียสละส่วนตัวของโรแทเรียนนับหมื่นนับแสนจากประเทศต่างๆ มากมายนั่นเอง

พระประวัติ พลเอก กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน (พระบิดาแห่งโรตารีไทย)

พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน เป็นพระโอรสองค์ที่ ๓๕ ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว กับเจ้าจอมมารดาวาด (ในสกุล “กัลยาณมิตร” ราชินิกุล) พระนามเดิมว่า “พระองค์เจ้าชายบุรฉัตรไชยากร” เมื่อทรงพระเยาว์ ทรงฯกณานหนังสือไทยที่โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบในพระบรมมหาราชวัง หลังจากนั้น เสด็จออกทรงไปศึกษาในยุโรปพร้อมกับพระเจ้าลูกยาเธอเจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ และหม่อมเจ้าอีก ๓ พระองค์ ในปี พ.ศ. ๒๔๓๖ จากนั้นเสด็จเข้าโรงเรียนแฮร์โรว์ เมื่อทรงเรียนจบแล้ว ก็ทรงไปศึกษาวิชาวิศวกรรมที่ทรินิตีคอลเลจ มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ และวิชาทหารช่างที่ แชนทแฮม

ในปี พ.ศ. ๒๔๔๕ ทรงได้รับยศเป็นร้อยตรีเหล่าทหารช่าง จากนั้นทรงไปศึกษา วิชาเพิ่มเติมในประเทศฝรั่งเศส แล้วกลับมาทรงงานและศึกษาต่อที่ประเทศอังกฤษจนได้รับ ปริญญา M.I.C.E. ของอังกฤษ เสด็จกลับประเทศไทยในปี พ.ศ. ๒๔๔๖ ทรงรับสัญญาบัตร เป็นพันตรีเหล่าทหารช่าง และรับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ทรงอภิเษกสมรสกับพระเจ้า วรวงศ์ เธอ พระองค์เจ้าหญิง ประภาวสิทธิ์นฤมล ในสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้ากรมพระ จักรพรรดิพงษ์ ในปีเดียวกัน

โดยที่ทรงพระอุตสาหะและทรงพระปรีชาสามารถ ในการฝึกฝนอบรมวิชาอัน ทันทสมัยให้แก่เหล่าทหารช่าง โดยทรงวางระเบียบการช่างทหารให้เป็นหลักฐานอย่างเต็มพระ คำลั่ง เพื่อให้กองทัพบกไทยเจริญขึ้น ทัดเทียมอารยประเทศ จึงทรง โปรดเกล้าฯ ให้ดำรงพระยศ พันเอก จเรทหารช่าง และสถาปนาขึ้นเป็นกรมหมื่นกำแพงเพชรอัครโยธิน ในปี ๒๔๔๘ และ สองปีต่อมาก็ดำรงพระยศทหารเป็นนายพลตรี ผู้บัญชาการกองพลที่ ๑ รักษาพระองค์ เป็น ราชองค์รักรักษ์พิเศษ และยังคงดำรงตำแหน่งจเรทหารช่างอีกด้วย

ในปี พ.ศ. ๒๔๕๔ ได้รับพระราชทานเลื่อนยศเป็นพลโท และทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้เป็นแม่ทัพกองทัพบกที่ ๑ และรั้งตำแหน่งจเรทหารช่างอีกด้วย และในปีเดียวกัน นี้ ก็ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งแผนกรถไฟขึ้นในกองทัพบก แล้วส่งนายทหารไป ฝึกหัดการเดินรถไฟ และฝึกหัดงานช่างกลใน โรงงานมักกะสัน รวมทั้งขอโอนการรถไฟสาย สวรรคโลกจากกรมรถไฟไปฝึกหัดการเดินรถไฟเอง

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๕๕ หลังจากที่ทรงได้รับสถาปนาพระราชอิสริยยศเป็นกรม ขุนกำแพงเพชรอัครโยธิน ในเดือนพฤษภาคม ก็เกิดสงครามโลกครั้งที่ ๑ ประเทศไทยได้

เข้าข้าง ฝ่าย สัมพันธมิตรทำให้ตำแหน่ง เจ้ากรมรถไฟหลวงสายเหนือซึ่งเป็นชาวเยอรมันว่างลง ทรงให้พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พลโทกรมขุนกำแพงเพชรอัครโยธิน จเรทหารช่าง รักษาราชการในตำแหน่งที่ว่างอีกตำแหน่งหนึ่ง เสด็จในกรมฯ จึงทรงให้วิศวกรไทยเข้ารับบริหารงานแทนนายช่างชาวเยอรมัน ในการเจาะถ้ำขุนตาลในทางสายเหนือที่ค้างอยู่ภายใต้การควบคุมของจเรทหารช่างและให้ทหารช่างทำการวางรางจากสถานีขุนตาลจนแล้วเสร็จถึงเชียงใหม่ในปี พ.ศ. ๒๔๖๔

ในปี พ.ศ. ๒๔๖๐ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รวมกรมรถไฟหลวงสายเหนือและกรมรถไฟหลวงสายใต้เข้าเป็นกรมเดียวกัน เรียกชื่อว่า “กรมรถไฟหลวง” และโปรดเกล้าฯ ให้พลโท กรมขุนกำแพงเพชรอัครโยธิน เป็นผู้บัญชาการเพิ่มขึ้นจากตำแหน่งประจำการทหาร จึงนับได้ว่าเป็นคนไทยคนแรกที่ได้เป็นผู้บังคับบัญชากรมรถไฟหลวง

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รวมกระทรวงพาณิชย์และกระทรวงคมนาคมเข้าด้วยกัน และโปรดเกล้าฯ ให้เสด็จในกรมฯ เป็นเสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคมที่ตั้งใหม่นี้

ในปี พ.ศ. ๒๔๗๑ เสด็จในกรมฯ ได้โปรดให้สร้างสะพานลอยแห่งแรกของประเทศไทย คือ “สะพานกษัตริย์ศึก” ที่ยศเส ลอยข้ามทางรถไฟ เพื่อความปลอดภัยของประชาชนและความสะดวกของการจราจรและในปีเดียวกันได้ทรงดำริตั้งสถานวิทยุ กระจายเสียงคลื่นสั้น โดยตั้งเครื่องวิทยุเข้ามาทดลองให้อยู่ในความควบคุมของช่างวิทยุกรมไปรษณีย์โทรเลข

ในปี พ.ศ. ๒๔๗๒ เสด็จในกรมฯ ได้รับพระมหากรุณาธิคุณ โปรดเกล้าฯ เลื่อนพระราชอิสริยยศขึ้นเป็น “กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน” และในปีนั้นเอง มีสุภาพบุรุษชาวแคนาดา ชื่อ เจมส์ วิลเลอร์ เดวิดสัน ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากโรตารีสากลให้เป็นผู้แทนพิเศษกิตติมศักดิ์เพื่อเดินทางมาเผยแพร่อุดมการณ์ของโรตารีในภาคพื้นเอเชีย ได้เดินทางมาถึงกรุงเทพฯ หลังจากที่ได้ก่อตั้งสโมสรโรตารีในสหพันธรัฐมลายู และสิงคโปร์เป็นผลสำเร็จมาแล้ว เมื่อได้ยินกิตติศัพท์เกี่ยวกับเสด็จในกรมพระกำแพงเพชรอัครโยธินจากแควดวงธุรกิจชาวต่างประเทศ ในประเทศไทยอย่างมากมาย ก็ได้เข้าเฝ้าเสด็จในกรมฯ และทูลถวายรายงานเกี่ยวกับกิจกรรมและประวัติความเป็นมาของโรตารีให้ทรงทราบโดยละเอียด และขอให้พระองค์ท่านประทานพระราชดำริในอันที่จะก่อตั้งสโมสรโรตารีแห่งแรกขึ้นในประเทศไทย

สโมสรโรตารีในประเทศไทย

โรตารีในประเทศไทย มี ๔ ภาค ใช้หมายเลขเป็นตัวกำหนด เหมือนกันทั่วโลก ซึ่งมีภาค ครอบคลุมพื้นที่ และมีสมาชิกในภาคต่าง ๆ ของประเทศ ดังนี้

ภาค	๓๓๓๐	๓๓๔๐	๓๓๕๐	๓๓๖๐	รวม
จำนวนสโมสร	๓๕	๖๑	๘๖	๖๒	๒๔๔
จำนวนสมาชิก	๒,๐๑๐	๑,๒๕๑	๒,๓๔๐	๑,๑๘๕	๖,๘๒๖
พื้นที่	ภาคใต้	ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคกลาง	ภาคเหนือ	

ภาคผนวก ๒

แผนภูมิของภาค สโมสร และสมาชิกโรตารีในประเทศไทย

สโมสรและสมาชิก ภาค ๓๓๓๐ (อยู่ในภาคใต้ของประเทศไทย)

ลำดับ	ชื่อสโมสร	สมาชิก (คน)
๑	กระบี่	๓๓
๒	กาญจนบุรี	๔๔
๓	กำแพงแสน	๑๔
๔	เกาะสมุย	๑๓
๕	แก่นจันทร์-ราชบุรี	๔๒
๖	คอหงส์	๑๔
๗	โคกเสม็ดชุน	๒๔
๘	จิ้งซีลอน	๑๗
๙	ช่อศรีตรัง	๒๑
๑๐	ชุมพร	๑๕
๑๑	คอนตุม	๒๔
๑๒	ตรัง	๔๗
๑๓	ตะกั่วป่า	๒๒
๑๔	ทองผาภูมิ	๑๔
๑๕	ท่าม่วง-กาญจนบุรี	๒๗
๑๖	ท่าเรือ-กาญจนบุรี	๑๕
๑๗	ท่าศาลานครศรี	๑๕
๑๘	ทุ่งคา	๓๕
๑๙	ทุ่งสง	๓๐
๒๐	เทพารักษ์	๑๖
๒๑	นครชัยศรี	๒๓
๒๒	นครปฐม	๕๖
๒๓	นครศรีธรรมราช	๓๕

ลำดับ	ชื่อสโมสร	สมาชิก (คน)
๒๔	นครศรีวิชัยไทย	๑๐
๒๕	นครหาดใหญ่	๒๕
๒๖	นราธิวาส	๑๕
๒๗	บางป่อ	๑๐
๒๘	บางพลี	๑๘
๒๙	บางเลน	๒๕
๓๐	บ้านโป่ง	๒๒
๓๑	บ้านแพ้ว	๓๒
๓๒	เบตง	๒๗
๓๓	ประจวบคีรีขันธ์	๒๒
๓๔	ปราณบุรี	๒๑
๓๕	ปัตตานี	๒๑
๓๖	ป่าตองบีช	๓๓
๓๗	ป่าเลย์ไอล์	๔๐
๓๘	ปู่เจ้าสมิงพราย	๑๕
๓๙	พรหมขุนคีรีศรีมหาชัย	๒๐
๔๐	พระปฐมเจดีย์	๕๗
๔๑	พระประแดง	๒๘
๔๒	พระสมุทรเจดีย์	๒๖
๔๓	พลอยราชบุรี	๔๑
๔๔	พังงา	๒๘
๔๕	พัทลุง	๑๐
๔๖	พุทธมณฑล	๑๕
๔๗	เพชรบุรี	๒๐
๔๘	โพธาราม	๓๑
๔๙	โพธิ์เสด็จนครศรี	๑๕
๕๐	ภูเก็ต	๔๑

ลำดับ	ชื่อสโมสร	สมาชิก (คน)
๕๑	ภูเก็ตเซ้าท์	๒๕
๕๒	มณีกาญจน์	๒๔
๕๓	ยะลา	๓๘
๕๔	รอยัล หัวหิน	๓๖
๕๕	ระนอง	๑๐
๕๖	ระโนด	๑๓
๕๗	ราชบุรี	๔๕
๕๘	ลัดหลวง	๒๐
๕๙	ศรีตาปี	๓๙
๖๐	ศรีธรรมโศกราช	๑๕
๖๑	สงขลา	๓๐
๖๒	สตูล	๑๙
๖๓	สนามจันทร์	๕๓
๖๔	สมุทรปราการ	๑๙
๖๕	สมุทรสงคราม	๓๔
๖๖	สมุทรสาคร	๒๓
๖๗	สองพี่น้อง	๑๘
๖๘	สามพราน	๑๑
๖๙	ลำโรง	๒๑
๗๐	สุพรรณบุรี	๕๘
๗๑	สุราษฎร์ธานี	๒๕
๗๒	หลักห้า-ดำเนินฯ	๑๙
๗๓	หัวหิน	๓๑
๗๔	หาดใหญ่	๑๘
๗๕	หาดใหญ่-นครินทร์	๒๑
๗๖	อันดามัน	๓๐

ลำดับ	ชื่อสโมสร	สมาชิก (คน)
๗๗	อ่าวลึก	๑๕
๗๘	อู่ทอง	๑๗
	รวม	๒,๐๕๑

สโมสรและสมาชิก ภาค ๓๓๔๐ โรตารีสากล (อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)

ลำดับ	ชื่อสโมสร	สมาชิก (คน)
๑	กระดังง์	๑๓
๒	กันทรลักษ์	๑๘
๓	กุมภวาปี	๑๐
๔	แก่นคูณ	๒๕
๕	ขอนแก่น	๒๘
๖	โขงริเวอร์	๑๒
๗	คุณหญิงโมโคราช	๑๕
๘	โคราช	๒๓
๙	จอมเทียน-พัทยา	๓๑
๑๐	จันทนิมิต	๔๖
๑๑	จันทบุรี	๓๖
๑๒	จันทบูร	๓๓
๑๓	ชลบุรี	๑๘
๑๔	ชุมแพ	๖๑
๑๕	ตราด	๒๗
๑๖	ตากสิน-พัทยา	๑๔
๑๗	นครพนม	๓๔
๑๘	นครราชสีมา	๓๖

ลำดับ	ชื่อสโมสร	สมาชิก (คน)
๑๕	นเรศวร-หนองบัวคำภู	๒๒
๒๐	น้ำพอง	๒๔
๒๑	บัวใหญ่-นครราชสีมา	๑๘
๒๒	บ้านฉาง	๑๓
๒๓	บ้านเชียง	๑๕
๒๔	บ้านบึง	๑๐
๒๕	บ้านเพ-เกาะเสม็ด	๑๕
๒๖	บุรีรัมย์	๒๔
๒๗	พนัสนิคม	๑๐
๒๘	พลูดาวหลวง	๒๓
๒๙	พัทลุง	๓๑
๓๐	พัทลุง มาริน่า	๑๒
๓๑	พี้นิค พัทลุง	๒๑
๓๒	ภูกระดึง-เลย	๑๓
๓๓	มหาสารคาม	๑๖
๓๔	มาบตาพุด	๑๐
๓๕	มิตรภาพ-ขอนแก่น	๓๐
๓๖	มูลนิธิเวอร์	๑๓
๓๗	เมืองขลุง	๑๒
๓๘	เมืองเลย	๑๕
๓๙	เมืองวาริน	๑๔
๔๐	ยโสธร	๑๘
๔๑	ระยอง	๒๐
๔๒	โลตัสซิติ-อุบล	๑๘
๔๓	ศรีราชา	๑๕
๔๔	ศรีสะเกษ	๑๑
๔๕	ศรีอุบล	๑๕

ลำดับ	ชื่อสโมสร	สมาชิก (คน)
๔๖	ศึลปาคม-อุดรธานี	๒๐
๔๗	สกลนคร	๓๖
๔๘	สัต์หีบ	๓๒
๔๙	สุนารี	๒๑
๕๐	สุนินทร์	๑๐
๕๑	หนองคาย	๒๑
๕๒	หมากแข้ง	๓๐
๕๓	แหลมฉบัง	๒๐
๕๔	อำนาจเจริญ	๑๖
๕๕	อีสเทิร์นซีบอร์ด (พทยา)	๒๖
๕๖	อุดรธานี	๓๑
๕๗	อุบล	๒๒
๕๘	เอราวัณ-สุนินทร์	๑๐
	รวม	๑,๒๕๓

สโมสรโรตารี และสมาชิกของภาค ๓๓๕๐ (ภาคกลางของประเทศไทย)

ลำดับ	ชื่อสโมสร	สมาชิก (คน)
๑	กรุงเทพ	๕๖
๒	กรุงเทพ ๗๐	๑๕
๓	กรุงเทพ-กล้วยน้ำไท	๑๔
๔	กรุงเทพ-คลองเตย	๒๘
๕	กรุงเทพ-งามวงศ์วาน	๑๑
๖	กรุงเทพไชน่าทาวน์	๓๒
๗	กรุงเทพตะวันออก	๒๕
๘	กรุงเทพใต้	๑๑๐
๙	กรุงเทพ-บางขุนเทียน	๒๐
๑๐	กรุงเทพ-บางนา	๕๖

ลำดับ	ชื่อสโมสร	สมาชิก (คน)
๑๑	กรุงเทพ-บางลำพู	๓๗
๑๒	กรุงเทพเบญจสิริ	๓๒
๑๓	กรุงเทพ-พระราม ๓	๒๕
๑๔	กรุงเทพพัฒนาการ	๒๔
๑๕	กรุงเทพเพลินจิต	๒๒
๑๖	กรุงเทพ-รัชดาภิเษก	๒๓
๑๗	กรุงเทพ-รัตนโกสินทร์	๒๑
๑๘	กรุงเทพรามคำแหง	๑๑
๑๙	กรุงเทพวิภาวดี	๒๔
๒๐	กรุงเทพสุริวงส์	๑๕
๒๑	กรุงเทพสุวรรณภูมิ	๑๔
๒๒	จตุจักร	๑๓
๒๓	เจริญนคร	๓๒
๒๔	เจ้าพระยานครสวรรค์	๒๗
๒๕	เฉลิมพระเกียรติ	๕
๒๖	ดอนเมือง	๑๔
๒๗	คูสิต	๒๘
๒๘	ตากสิน-ธนบุรี	๑๓
๒๙	ท่าตะโก	๓๓
๓๐	ท่าเรือ (อยุธยา)	๒๔
๓๑	ท่าเรือกรุงเทพ	๑๖
๓๒	ธนบุรี	๕๕
๓๓	ธนบุรี-ตะวันตก	๑๕
๓๔	นครสวรรค์	๒๗
๓๕	นนทบุรี	๑๘
๓๖	บางกะปิ	๓๑
๓๗	บางเขน	๔๑

ลำดับ	ชื่อสโมสร	สมาชิก (คน)
๓๘	บางคอแหลม	๓๓
๓๙	บางแค ธนบุรี ๕๐	๓๐
๔๐	บางรัก	๘๔
๔๑	บ้านไร่	๒๒
๔๒	บ้านหมี่	๑๒
๔๓	บึงกุ่ม	๑๔
๔๔	ปทุมวัน	๕๐
๔๕	พญาไท	๑๐
๔๖	พนมเปญ	๑๐
๔๗	พนมเปญเมโทร	๑๓
๔๘	พระโขนง	๓๒
๔๙	พระตะบอง, กัมพูชา	๓๑
๕๐	พระนคร	๒๔
๕๑	พระนครศรีอยุธยา	๓๐
๕๒	พระนารายณ์ลพบุรี	๔๗
๕๓	พระปกเกล้า-ธนบุรี	๑๓
๕๔	พระปิ่นเกล้า-ธนบุรี	๓๐
๕๕	พระยาชัยบาดาล	๑๐
๕๖	พระรามศวร	๑๕
๕๗	พระศรีสุริโยทัย-อยุธยา	๒๖
๕๘	เพชรบูรณ์	๑๑
๕๙	โพธิ์ตัดย์, กัมพูชา	๒๘
๖๐	เมืองชัยนาท	๒๐
๖๑	ยานนาวา	๓๙
๖๒	เยาวราช	๒๓
๖๓	รังสิต	๑๕
๖๔	ลพบุรี	๓๐

ลำดับ	ชื่อสโมสร	สมาชิก (คน)
๖๕	ลาดพร้าว	๒๖
๖๖	ลานสัก, อุทัยธานี	๒๔
๖๗	ลุมพินี	๔๔
๖๘	วังทองกลาง	๑๐
๖๙	วัฒนา	๔๒
๗๐	วัดสิงห์	๑๘
๗๑	สระบุรี	๒๑
๗๒	สระปทุม	๑๗
๗๓	สวนหลวง	๓๐
๗๔	สัมพันธ์วงศ์	๒๕
๗๕	สาทร	๔๘
๗๖	สิงห์บุรี	๑๘
๗๗	สิงห์บุรี-วีรชน	๑๕
๗๘	สี่แคว	๑๖
๗๙	สี่ลม	๒๐
๘๐	สุขุมวิท	๑๕
๘๑	หนองแขม	๒๑
๘๒	หนองแค	๑๕
๘๓	หนองจาง	๑๐
๘๔	หนองบัว	๓๐
๘๕	ห่อมเก่า	๑๕
๘๖	ห่อมสัก	๒๗
๘๗	อังกอร์ เขียมเรียบ, กัมพูชา	๒๑
๘๘	อ่างทอง	๒๒
๘๙	อุทัยธานี	๒๓
	รวม	๒,๓๕๐

สโมสรโรตารี และสมาชิกของภาค ๓๓๖๐ (อยู่ทางภาคเหนือของประเทศไทย)

ลำดับ	ชื่อสโมสร	สมาชิก (คน)
๑	กาวิละ	๑๐
๒	กำแพงเพชร	๑๘
๓	จอมทอง	๑๑
๔	ช้างเผือกเชียงใหม่	๒๓
๕	ชาลวัน, พิจิตร	๒๐
๖	เชียงคำ	๒๒
๗	เขียงราย	๒๕
๘	เขียงรายเหนือ	๒๑
๙	เขียงแสน	๑๕
๑๐	เขียงใหม่	๖๓
๑๑	เขียงใหม่คอยสุเทพ	๑๐
๑๒	เขียงใหม่ตะวันตก	๒๖
๑๓	เขียงใหม่ตะวันออก	๑๒
๑๔	เขียงใหม่ใต้	๑๒
๑๕	เขียงใหม่ถิ่นไทยงาม	๒๘
๑๖	เขียงใหม่ภูพิงค์	๑๕
๑๗	เขียงใหม่เหนือ	๒๕
๑๘	เขียงใหม่แอร์พอร์ต	๑๕
๑๙	คอยพระบาท	๒๓
๒๐	ตาก	๑๐
๒๑	เถินคาวนันทาน	๑๓
๒๒	ท่าวังผา	๑๐
๒๓	นครเทิง	๑๖
๒๔	นครน่าน	๑๐
๒๕	นครหริภุญชัย	๑๐

ลำดับ	ชื่อสโมสร	สมาชิก (คน)
๒๖	นเรศวร	๒๖
๒๗	น่าน	๔๐
๒๘	ปัว	๒๔
๒๙	ฝาง	๒๐
๓๐	พะเยา	๑๑
๓๑	พาน	๒๗
๓๒	พิชัย	๑๔
๓๓	พิษณุโลก	๕๖
๓๔	แพร่	๒๑
๓๕	เมืองเกะกา	๓๐
๓๖	เมืองถอด-แม่สอด	๓๔
๓๗	เมืองเถิน	๒๕
๓๘	แม่จัน	๓๒
๓๙	แม่ฟ้าหลวง	๕
๔๐	แม่วัง	๑๕
๔๑	แม่สะเรียง	๑๓
๔๒	แม่สาย	๒๗
๔๓	แม่ฮ่องสอน	๕
๔๔	ลับแล	๑๐
๔๕	ล้านนาเชียงใหม่	๒๔
๔๖	ลำปาง	๒๕
๔๗	ลำพูน	๑๑
๔๘	ลุ่มน้ำแจ๋ก	๒๗
๔๙	วังจันทร์	๒๖
๕๐	เวียงโกศัย	๒๑
๕๑	เวียงจันทน์, ถาว	๑๐
๕๒	เวียงสา	๑๒

ลำดับ	ชื่อสโมสร	สมาชิก (คน)
๕๓	ศรีสองแคว	๑๗
๕๔	ศิลาอาสน์	๓๐
๕๕	สวรรคโลก	๒๖
๕๖	สวรรคโลกเหนือ	๒๕
๕๗	สอง	๑๔
๕๘	สันทราย	๒๓
๕๙	สันป่าตอง	๑๔
๖๐	สารภี	๑๒
๖๑	สุโขทัย	๒๔
๖๒	อุตรดิตถ์	๒๗
	รวม	๑,๒๘๖

ภาคผนวก ๓

รายชื่อผู้ขอสัมภาษณ์

อผก. พลเอก สายหยุด เกิดผล	สโมสรโรตารี กรุงเทพ	วันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๓
อน. ดร. เจริญ คันทวงศ์	สโมสรโรตารี กรุงเทพ	วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๓
อน ทพญ จิราพร จารุฉิลก	สโมสรโรตารี กรุงเทพ	วันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๓
AG.,PP. Ateeb R. Maskati	Rotary Club of Bangkok	9 November, 2010
P., Dr. Abdus Samad	Rotary Club of Bangkok	21 November, 2010
อผก.ขงวุฒิ จงกิตติพงศ์	สโมสรโรตารี บางเขน	วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๓
อน. สุรกิจ เกิดสงกรานต์	สโมสรโรตารี บางเขน	วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๓
นย.เวชประสิทธิ์ คุ้มมงคล	สโมสรโรตารี บางเขน	วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๓
อน.ชูพงษ์ ชูครวงศ์	สโมสรโรตารี บางเขน	วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๓
นยล.ผศ.สุภาวดี โพธิยะราช	สโมสรโรตารีบางเขน	วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๓
นย. สิริพร สงบธรรม	สโมสรโรตารี ปทุมวัน	วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๓
อน.ไชยไว พูนลาภมงคล	สโมสรโรตารี ปทุมวัน	วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน. ๒๕๕๓
อน. กิตติ อีสริยประชา	สโมสรโรตารี ปทุมวัน	วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๓
อน. มาลี ขำรักตระกูล	สโมสรโรตารี ปทุมวัน	วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๓
รทร ญัฐธีร์ อังค์สุวรรณเมธ	สโมสรโรตารี ปทุมวัน	วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๓
อผก.เกษมชัย นิธิวรรณากุล	สโมสรโรตารี สีลม	วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๓

ภาคผนวก ๔

แบบสอบถามสมาชิกโรตารี

ชื่อ _____ สโมสรโรตารี _____ วันที่ _____

๑. ท่านหาสมาชิกได้อย่างไร

๒. ภารกิจของสโมสรโรตารีคืออะไร

๓. ท่านสร้างความสามัคคีในหมู่สมาชิกได้อย่างไร

๔. ชุมชนกับสโมสรโรตารีเกี่ยวข้องกันอย่างไร และท่านมีวิธีสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับสโมสรของท่านอย่างไร

๕. ท่านอยากให้เห็นสังคมไทยเป็นแบบไหน และท่านจะช่วยเหลือได้อย่างไรบ้าง

๖. ท่านคิดว่าน่าจะใช้วิธีการอะไรและอย่างไรในการแก้ปัญหาของคนที่ยากแค้น เห็นแก่ญาติ และพวกพ้อง มากกว่าส่วนรวม

๗. ท่านคิดว่าน่าจะใช้วิธีการอะไรและอย่างไรในการประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ของสโมสรโรตารีสู่สังคม

สมภพ สุขสิงห์ ผู้สัมภาษณ์

แฟ้มที่ ๐๒ ๓๗๕๗๕๗๓

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ : นายสมภพ สุขสิงห์
- เกิด : ๑๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๒
- สถานที่เกิด : อ.วัดสิงห์ จ.ชัยนาท
- การศึกษา : โรงเรียนชุมพลทหารเรือ - พรรคกลิน (วิศวกรรมเครื่องกล)
 เกี๊ยะแก้ว อ.สัตหีบ จ.ชลบุรี (พ.ศ. ๒๕๐๐)
 ศิลปศาสตรบัณฑิต (เอกภาษาอังกฤษ) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 (พ.ศ. ๒๕๒๐)
- ประวัติการทำงาน : รัชมการในกองทัพเรือ -ช่างเทคนิคประจำเรือรบ
 (พ.ศ. ๒๕๐๐ - ๒๕๐๖)
 : ลูกจ้างธุรกิจการค้าเอกชน (พ.ศ. ๒๕๐๗ - ๒๕๑๕)
 : เจ้าของธุรกิจการค้า (พ.ศ. ๒๕๒๐- ปัจจุบัน)
- งานทางด้านสังคม : สมาชิกสโมสรโรตารีบางเขน ภาค ๓๓๕๐ โรตารีสากล
 (พ.ศ. ๒๕๒๗-ปัจจุบัน)
 : นายกสโมสรโรตารีบางเขน (พ.ศ. ๒๕๓๓-๒๕๓๔)
 : ผู้ว่าการภาค ๓๓๕๐ โรตารีสากล (พ.ศ.๒๕๓๕-๒๕๔๐)
 : ประธานคณะกรรมการบริหาร ศูนย์โรตารีในประเทศไทย
 (พ.ศ. ๒๕๔๕- ๒๕๔๗)
 : กรรมการบริหารฝ่ายการเงินศูนย์โรตารีในประเทศไทย
 : เลขานุการกรรมการ มูลนิธิโรตารีแห่งประเทศไทย (ปัจจุบัน)
 : ผู้แทนโรตารีสากลประจำสหประชาชาติ ภาคพื้นแปซิฟิก ๒๕๕๓-๕๔
- ปีที่เข้าศึกษา : พ.ศ. ๒๕๕๑
- ปีที่สำเร็จการศึกษา : ปีการศึกษา ๒๕๕๓
- ที่อยู่ปัจจุบัน : ๔/๓๕๕ ซ. ๑๖ มบ. สหกรณ์เคหสถาน ๔ ถ.เสรีไทย ๕๗
 แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพฯ ๑๐๒๔๐